

589

BIBLIOTECA

BULETIN TRIMESTRIAL DE BIBLIOTECONOMIE

01. SEP. 2023

2/1976

Supliment
al revistei
„INDRUMĂTORUL
CULTURAL”

CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI AL CULTURII SOCIALISTE

SUMAR

Mihai Ianculescu: Perspectivele afirmării plenare 2-3

Au pregătit Congresul educației politice și al culturii socialiste 4-11

Conducerea și îndrumarea activității bibliotecilor
Al Codaglio și G. Sebastian: Înfăptuirea programului ideologic al partidului impune: analiză exigentă, evaluare permanentă a activității bibliotecare 12-14

Completarea colecțiilor
Ancheta noastră: Programul de achiziții — selecție responsabilă și competență 15-19

Modernizare. Raționalizare
Ioana Tăutu și Costel Crăciun: Primul bibliobuz bucureștean la capătul unui an de activitate 19-21

Propaganda cărții 23-25

Informare. Bibliografie
Ștefan Năstăsescu și Marian Chirulescu: Informarea în bibliotecă publică: organizarea activității la Biblioteca Județeană „N. Iorga” — Ploiești 26-27

Istoria cărții și a bibliotecilor românești
Dan Simonescu: Din patrimoniul culturii românești. Monumente ale artei tiparului (I) 28-29

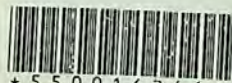
Meridian bibliologic
Ștefan Gruia: Bibliobuzul în lume (II) 29-31

Gheorghi Debruyker: Norvegia: Serviciul centralizat pentru bibliotecă. 31

Colectivul redacțional:

ANNE-MARIE MIHT
IOANA TĂUTU
GEORGE VLĂDESCU

IUNIE 1976

* 5 5 0 0 1 6 2 4 6 *

Biblioteca UMFST

„Trebuie să ținem seama permanent de faptul că dezvoltarea personalității umane, formarea omului epocii socialismului și comunismului nu se pot reduce numai la cunoașterea unor hotărâri sau teze generale, ci implică în mod necesar lărgirea continuă a orizontului de cunoștințe profesionale, politice, științifice și de cultură generală, însușirea tot mai temeinică a tezaurului de gândire și experiență umană, a valorilor spirituale create de umanitate de-a lungul istoriei. În viziunea noastră, omul nou, constructor al socialismului și comunismului, trebuie să fie stăpîn pe cele mai înaintate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, să se caracterizeze prin înalte virtuți politice și morale, prin pasiune pentru muncă și creație, prin îndrăzneală în gândire și acțiune, prin cetezanța în promovarea noului în întreaga viață socială, prin fermitate în lupta pentru dreptate și adevăr, pentru înfăptuirea principiilor eticii și echității socialiste, prin hotărîrea de a lupta cu abnegație și vitejie pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a integrității și suveranității patriei, a cauzei comunismului în patria noastră! Desfășurîndu-se în această concepție, munca politică și cultural-educativă de ridicare a conștiinței maselor va deveni un puternic factor al mersului nostru înainte, o forță materială remarcabilă în înfăptuirea Programului partidului, în unirea întregului popor, va duce la formarea unui om înaintat care în orice împrejurări va ține sus steagul partidului nostru de făurire a socialismului și comunismului, va fi un militant activ pentru colaborare internațională și pace“.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Expunerea la Congresul educației politice și al culturii socialiste)

Ca unul care am avut fericirea să particip la primul Congres al educației politice și al culturii socialiste și să ascult, în marea agoră consacrată făuririi omului nou, vibranta, generoasă și revoluționară expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, adoptată drept program al întregii activități viitoare a partidului și statului, a tuturor organizațiilor de masă și obștești, a organismelor educative și cultural-artistice, a întregului popor în lupta pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea, îmi stăruie în minte acest memorabil eveniment, iar studiarea documentelor congresului îmi reprojectează cu și mai multă claritate căile ce trebuie să le urmăm și noi, bibliotecarii, pentru a ne înscrie contribuția specifică, cu rezultate pe măsura cerințelor, în ansamblul forțelor de care dispune societatea noastră pentru realizarea „cele mai grandioase misiuni pe care și-au asumat-o comunității vreedată, societatea noastră socialistă — aceea a transformării revoluționare, a înnoirii conștiinței oamenilor muncii, a întregului nostru popor“.

În contextul măsurilor luate de organizația de partid de studiere și dezbateră temeinică a sarcinilor concrete ce ne revin din programul adoptat la Congres, constatăm că în multe aspecte ale activității ce o desfășurăm ne înscriem în coordonatele și exigențele formulate de Congres la adresa muncii cu cartea, dar în același timp, ne dăm mai bine seama că avem o înaltă răspundere patriotică ca activiști în frontul larg al muncii ideologice, politico-educative și culturale de a milita și contribui, prin mijloace specifice bibliotecare, ca ideile nobile ale partidului, concepția sa umanistă, revoluționară, întreaga activitate de educație, cultura socialistă ce se plămădește în procesul edificării noii orînduiri să devină o uriașă forță dinamizatoare în transformarea revoluționară a societății noastre, în înfăptuirea mărețelor idealuri de dreptate și echitate socială, în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Subliniindu-se la Congres că „o importantă latură a muncii de educație, a dezvoltării culturii noastre noi, socialiste, o constituie editarea și răspîndirea cărții politice, științifice și literare“, acum noi bibliotecarii înțelegem și mai bine înalta răspundere politică ce ne revine de a face din fiecare carte din bibliotecă un mijloc esențial de cunoaștere a valorilor materiale și spirituale, de informare și comunicare, puncte de apropiere între oameni și popoare, unul din aliații cei mai de preț ai omului în efortul său continuu de a-și desăvîrși personalitatea, de a-și afirma plener capacitățile creatoare.

Evaluînd sarcinile și funcțiile bibliotecii în lumina documentelor programatice ale Congresului, ne dăm seama că astăzi, mai mult ca oricînd, biblioteca trebuie să fie o instituție de cultură complexă, de o mare diversitate și elasticitate.

Prin situarea ei la incruceașarea orizonturilor cunoașterii omului, biblioteca trebuie să-și extindă influența asupra tuturor domeniilor de instruire și cultivare — profesională, cetățenească, patriotică, estetică, morală, filozofică, cu alte vorbe, biblioteca trebuie să fie o reală și majoră componentă a procesului de educație permanentă a maselor.

AFIRMĂRII PLENARE

Așezînd în centrul activității bibliotecii popularizarea și răspîndirea cărții social-politice, a documentelor programatice ale partidului nostru, a materialismului dialectic și istoric, a Programului P.C.R. de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism — cartă teoretică, ideologică și politică a comunistilor români, expresia marxism-leninismului creator în România, se va amplifica aportul bibliotecilor în ansamblul activității politico-ideologice desfășurate de învățămîntul de partid, de lectorate, de cabinetele de științe sociale, de cabinetul județean de partid, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid.

Sporirea funcției educative a bibliotecii prin promovarea în procesul lecturii a tuturor categoriilor de cititori și, în special, a copiilor și a tineretului, literatura care cultivă cultul muncii ca factor determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a maselor, a literaturii istorice cu un înalt conținut patriotic care sădește în inimile cititorilor dragostea de adevăr, care cultivă dirigenția și neînfricarea, întărește voința de a participa cu întreaga putere la efortul general al poporului nostru de a-și făuri viitorul în deplină libertate este o altă sarcină pe care o notăm cu majuscule.

Lucrările cronicarilor care vorbesc despre originea poporului și a limbii noastre, lirica populară, literatura marilor evenimente, cum este și cea referitoare la războaiele duse împotriva cotropitorilor, ca de pildă cea legată de centenarul războiului pentru independență națională, literatura inspirată de înfăptuirea în 1859 a statului național, de împlinirea în 1977 a 70 de ani de la răscoala din 1907, cea referitoare la primul război mondial și formarea statului național român unitar, cea referitoare la luptele clasei muncitoare sub conducerea Partidului Comunist Român împotriva exploatării, paginile despre eroismul celor care au luptat și s-au jertfit în cel de-al doilea război mondial, ca și literatura creată după 23 August, care redă la tensiunea cuvenită eroismul clasei muncitoare, al țărânimii, al intelectualității în lupta pentru făurirea unei patrii libere și prospere, toate acestea sînt instrumente la îndemîna noastră care se constituie într-un izvor nesecat de cultivare a patriotismului în rîndurile oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, flacăra nestinsă din inimile fiecărui cetățean al patriei și mereu mai strălucitoare, pe măsura strălucirii ce o capătă patria odată cu noile izbînzii pe drumul luminos al socialismului și comunismului.

În activitatea educativă dusă de bibliotecă, cu valoare programatică se înscrie Codul principiilor eticii și echității socialiste, cod care trebuie să fie pe larg popularizat, explicat și însușit de toți și care să se regăsească în saltul calitativ, în viața fiecărui cititor, în atitudinea față de muncă și obligațiile cetățenești, față de cerințele unei comportări civilizate în familie și societate.

Amplificarea propagandei și difuzării literaturii științifice și tehnice, sporirea considerabilă a aportului bibliotecii la amplul proces de formare a cadrelor

menite să înfăptuiască revoluția tehnico-științifică, a unor oameni stăpîni pe tot ce e mai avansat în știința și tehnica mondială, este iarăși una din căile prin care bibliotecarii își exprimă patriotismul și înțelegerea în esență a comandamentelor etapei pe care o străbate poporul nostru în actualul cincinal. Colaborarea pe această linie cu școala, cu universitățile populare, cu lectoratele, cu cabinetele tehnice, cu celelalte așezăminte de cultură este o cerință evidențiată o dată mai mult de documentele recentului Congres.

Presa, revistele, bogatul fond de cărți care se referă la politica externă a partidului și statului nostru amplifică valențele instructiv-formative ale bibliotecii. Poziția consecvent internaționalistă a Partidului Comunist Român, amplificarea legăturilor de prietenie, contribuția secretarului general al partidului nostru la lămurirea și rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea, toate acestea tratate în lucrări în tiraje de masă, existente în biblioteci grație muncii atente și competente a bibliotecarului, pot lărgi sfera de înțelegere a problemelor din domeniul politicii externe de către oamenii muncii.

Desigur, problemele la care ne-am referit nu epuizează nici pe departe multitudinea de învățăminte cuprinse în programul adoptat de Congresul educației politice și al culturii socialiste. Realizarea sarcinilor ce revin bibliotecilor presupune însă conlucrarea strînsă a noastră cu ceilalți activiști culturali, cu intelectualii, cu oamenii înaintați, din toate categoriile sociale, cu masele largi ale celor ce muncesc și, pe această bază, crearea unei ample mișcări populare în domeniul educației și culturii, în domeniul lecturii cărții — această urnă sacră ce încălzește inimile, înarpează mințile, alimentează pasiunile, înzecește puterile, în eforturile continue ale omului pentru autodepășire.

Avînd în domeniul muncii politico-ideologice, al educației politice și al culturii ce o desfășurăm un vast program și o orientare clară, am reținut că ceea ce se impune acum este să trecem la organizarea corespunzătoare a muncii noastre practice.

Sintetizarea ideilor și sarcinilor specifice propriului nostru domeniu de activitate, revederea și îmbogățirea programului de acțiuni adoptat cu ocazia debaterilor din organizația de partid, evaluarea critică a stilului și metodelor noastre de muncă, trecerea neîntîrziată la desfășurarea unei activități culturale cît mai diversificate în funcție de categoriile de cititori, deplasarea activității de propagandă a cărții în întreprinderi, în cartiere, amplificarea muncii metodice la nivelul cerințelor de organizare unitară a tuturor bibliotecilor publice, acestea sînt doar cîteva din ansamblul de măsuri ce le preconizăm în numele respectului față de cititor, față de omul epocii noastre socialiste — făuritorul tuturor valorilor materiale și spirituale.

Mihai IANCULESCU
Director,
Biblioteca Județeană Timiș

AU PREGĂTIT CONGRESUL EDUCAȚIEI POLITICE ȘI AL CULTURII SOCIALISTE

Propaganda cărții social-politice — permanență a activității bibliotecare

În pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste, la scara întregii țări, s-au efectuat retrospective lucide și analize responsabile asupra modului în care se aplică în viață Programul ideologic adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, hotărârile Congresului al XI-lea al partidului în domeniul muncii ideologice și politico-educative. O asemenea analiză e firescă și pentru noi, bibliotecarii din mediul rural, propagatori ai cărții ca mijloc important de educație etică, profesională și estetică a maselor, ca modelator al conștiințelor înaintate. Și când ne întrebăm ce și cum am făcut în această direcție ne interesează nu atât înregistrarea câștigurilor și eșecurilor, cât mai ales desprinderea sarcinilor pentru viitor, valorificarea metodelor ce și-au verificat eficiența, continua perfecționare a activității noastre.

Coordonatele activității bibliotecii comunale din Pechea vizând propagarea și difuzarea literaturii social-politice se circumscriu obiectivelor generale conturate în planul unitar politic și cultural-educativ al comunei, în realizarea lor bucurându-ne de îndrumarea permanentă a Comitetului comunal de partid, de colaborarea organizațiilor obștești și de sprijinul intelectualității din localitate. Două sînt principalele criterii avute în vedere în planificarea și desfășurarea activității de propagandă a cărții din acest domeniu: prezența în actualitate, pentru a putea răspunde prompt și eficient nevoilor de informare politico-ideologică a locuitorilor din comună, stimulate de însăși viața politică și social-economică a țării, și cuprinderea în sfera de adresabilitate a acțiunilor întreprinse a unui public cât mai larg, din toate straturile populației, cu osebire a celor din rândurile populației active și ale tineretului în curs de formare.

Una din formele de propagandă a literaturii social-politice ce și-a dovedit în practica noastră eficiența, contribuind atât la dezvoltarea bogăției fondului de publicații din acest domeniu de care dispunem, cât și la accesibilitatea lui printr-un contact direct carte — cititor, o constituie raftul tematic. Astfel, în imediata vecinătate a fondului de literatură social-politică avem organizat un colț al Cabinetului de

informare și documentare, fiind expuse aici, în cadrul unui raft tematic, ultimele documente de partid și de stat, materiale cu conținut istoric, lucrări pe teme de etică socialistă etc. O microexpoziție „În ajutorul propagandiștilor și al cursanților la învățămîntul de partid” oferă celor interesați literatura de bază, grafice și diagrame privind dezvoltarea economico-socială a țării și a județului, bibliografii de recomandare, planuri de lectură.

Expoziția tematică de carte se înscrie și ea în arsenalul mijloacelor noastre de propagandă, întrunind virtuți informative și orientative în același timp. Acordăm tocmai de aceea o grijă aparte selecției titlurilor, ca și structurării cât mai elocvente a expoziției. Pentru a complini caracterul oricum limitat al selecției, fiecare secțiune a expoziției e întregită cu liste de recomandare. Dintre titlurile avute în vedere în lunile din urmă: „P.C.R. — detașament activ al mării armate revoluționare internaționale”; „Familia și rolul ei în societate”; „Unitatea Tineretului Comunist — școala de educație revoluționară”; „Codul eticii și echității socialiste — Codul omeniei”.

Un loc aparte în preocupările noastre îl deține propaganda presei. Am organizat la bibliotecă un „colț al presei” unde, zilnic, sînt afișate cele mai recente sumare de perioadice, cu marcarea celor mai importante articole. De asemenea, am întocmit un panou de semnalare a diferitelor materiale apărute în presă (teme: „Săptămîna pe scurt”; „Pagini din activitatea partidului”; „Actualitatea internațională”) și un altul cu decupări din ziare, grupate tot pe teme („Economia socialistă în plin avînt”; „Tineretul, schimbul de mîine al țării” etc.).

Pentru a da un caracter cât mai pertinent propagandei literaturii politico-ideologice folosim cu succes bibliografia de recomandare. Recomandările bibliografice, concepute tematic, sînt afișate la sediu și în locuri din comună mai intens frecventate sau, multiplicat, sînt lăsată să circule de la un cititor la altul („Pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”; „Cărțile răspund tinerilor”; „Din trecutul de luptă pentru independență a poporului român” etc.).

În ceea ce privește formele orale de propagandă a cărții social-politice, deși de la o temă la alta, de la o categorie de cititori la alta, în funcție de situația concretă, nu ocolim nici alte modalități, folosim de predilecție formele dinamice, în care publicul este direct

implicat — dezbateri („Perfecționarea relațiilor de producție în noua etapă de dezvoltare a României”; „Opinia publică în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate” ș.a.); concursuri „Cine știe câștigă” („Pagini din istoria Eliberării”, „U.T.C. — file de istorie” ș.a.), simpozioane („Și ei au fost tineri”, „Crearea P.C.R. — cotitură istorică în mișcarea revoluționară din țara noastră” etc.).

Că preocupările noastre în domeniul propagandei literaturii social-politice, a cărții în general, dau roade ne-o spun rezultatele înregistrate în activitatea bibliotecii. Deși orarul de funcționare este limitat la 12 ore săptămînal, biblioteca din Pechea a reușit să mențină un cerc de peste 1 000 de cititori permanenți, cei mai mulți din rîndurile populației active, interesați să cunoască și să aprofundeze politica partidului și statului nostru, să găsească răspunsuri la problemele ce le ridică dezvoltarea societății noastre. Așa se vede și faptul, demn de reținut, că din cele peste 10 mii de volume difuzate anul trecut aproape 1 200 au fost din domeniul social-politic.

Ioana MELINTE
bibliotecar
comuna Pechea

Dialoguri deschise cu publicul

Organizarea, în județul Cluj, a unor manifestări complexe la care sînt antrenate diferite instituții și așezăminte de cultură, în vederea valorificării patrimoniului cultural național, urmărește o propagandă culturală amplă, al cărei element fundamental îl constituie acoperirea unor largi interese ale cititorilor bibliotecii. Pe aceste coordonate se înscrie și întîlnirea cursanților Școlii interjudețene de partid, de la sfîrșitul lunii aprilie, cu poezii clujeni Doina Cetea, Negoită Irimie, Teohar Mihaeș, Adrian Popescu și criticul literar Valentin Tașcu. Cu acest prilej au fost abordate unele aspecte cu care se confruntă literatura contemporană, contribuția scriitorilor clujeni la transpunerea în viață a programului ideologic al partidului. Manifestarea a fost continuată cu un program artistic susținut de soliști instrumentiști de la Filarmonica de stat și formația artistică a Liceului de muzică sub conducerea prof. I. Ciobanu.

O altă manifestare complexă — „Elogiu patriei, partidului” — a fost organizată, la Casa municipală de cultură-Dej, și-au dat concursul Asociația scriitorilor din Cluj, Teatrul Național, Filarmonica de stat, Casa municipală de cultură-Dej, Liceul nr. 2 din localitate ș.a. Au citit din creațiile lor poezii: Ion Arcaș, Eta Boeriu, Aurel Gurghianu, Vasile Grunea, Negoită Irimie, Letây Lajos, Vasile Preda, Nicolae Prelipceanu, Mircea Vaida. Au mai participat prozatorul D.R. Popescu, redactor-șef al revistei „Tribuna”, și criticul literar Valentin Tașcu. Violonistul Vasile Horváth a interpretat „Balada” de C. Porumbescu. Au evoluat, în continuare, grupul vocal „Armonia”, un grup folk dejan și grupul de muzică folk al Cenuclului „Nicolae Tăutu” din municipiul Cluj-Napoca.

În alte cazuri, manifestările au fost însoțite de deschiderea unor expoziții de grafică militantă în organizarea Muzeului de artă sau a Asociației artiștilor plastici amatori și a creatorilor populari din județ, standuri cu cărți social-politice și vitrine cu noutăți intrate în fondul bibliotecii publice din localitate. Consemnăm ca relevante acțiunile ce au avut loc, în ultima perioadă, la Taga, Vultureni, Beliș, Luna, la galeriile de artă din municipiul Dej (recital de poezie patriotică) ș.a.

Prof. Ionel ANDRAȘONI
Instructor principal la Comitetul de cultură și educație socialistă al Județului Cluj

Biblioteca comunei, într-un nou local

Ogra este un sat vechi, reședință de comună, așezat pe valea Mureșului care, ajuns în cîmpie, își lărgește albia, face multe cotituri și, nu de puține ori, în ultimii ani a cauzat satului pagube materiale imense, revărsîndu-se și distrugînd truda oamenilor. Ogronii au ieșit însă din impas ori de cîte ori soarta a fost vitregă cu ei, iar satul a devenit mai frumos, mai bogat. În locul ruinelor cauzate de inundații s-au înălțat case cu etaj, iar în mijlocul satului tronează impunătoare clădirea noului cămin cultural.

Ogra mai păstrează o rămășiță a trecutului: clădirea sumbră, masivă, a unui „palat”, locuit cîndva de un prof. Aici a funcționat, pînă nu de mult, bibliotecă: o sală mare, mohorîtă, cu gemulețe ce se pierd în grosimea zidurilor. Așezată la marginea satului, aproape de Mureș, biblioteca era frecventată mai mult de copii. Astăzi, biblioteca și-a aflat locul convenit în incinta căminului cultural.

În noul cadru, chiar dacă posibilitățile de depozitare sînt încă insuficiente și nu există un spațiu afectat lecturii pe loc, activitatea bibliotecii a dobîndit un nou impuls. Adecvat mobilată, dispunînd de un fond de peste

7 500 de volume, ea contribuie din plin la educarea politico-ideologică, moral-cetățenească și culturală a cetățenilor. Membrii comisiei științifice apelează la bibliotecă pentru a se documenta asupra problemelor ridicate de public. În cadrul învățămîntului ideologic, materialele axate pe tematica diferitelor cursuri sînt cerute și studiate. Literatura beletristică atrage un mare număr de cititori de toate vîrstele.

Se dă o mare atenție atragerii cititorilor din rîndul țăranilor cooperatori. Consider că e o nobilă datorie să faci să pătrundă cartea în familiile oamenilor muncii din mediul rural și pentru aceasta căile folosite sînt diverse: discuții acasă, la școală, pe stradă, în căminul cultural, prin care se stimulează interesul pentru o carte sau alta.

Programul de lucru al bibliotecarului fiind foarte limitat, completarea evidențelor, prelucrarea cărților etc. presupun multe ore suplimentare. Pentru a mă ajuta în muncă, am format un colectiv de elevi, cititori pasionați, care își dau concursul cu plăcere. Îi folosesc mai ales în distribuirea cărților pentru copii și în aranjarea volumelor restituite de cititori.

Colectivul de conducere al bibliotecii, format din directorul căminului cultural, bibliotecar, profesori, medici, ingineri, contribuie la popularizarea celor mai noi apariții editoriale, prin recenzii de cărți, expuneri, bibliografii de recomandare etc.

În popularizarea celor mai noi publicații de un real succes se bucură vitrinele tematice. Se preconizează că în etapa următoare să se amenajeze un „cort și cărți”, atașat gazetei de stradă. Aici vor fi expuse unele publicații noi și recenzii de cărți, liste bibliografice, diverse anunțuri.

Biblioteca comunală are trei biblioteci filiale, bibliotecarii ce le conduc fiind cadre didactice cu domiciliul stabil în satele respective, oameni cu pasiune pentru munca de bibliotecar ce o desfășoară în mod voluntar.

Ca urmare a preocupărilor noastre, în primul trimestru al acestui an au pătuns în casele ogronilor peste 3000 de volume, iar numărul cititorilor reînscrisi se ridică la peste 300 — elevi, țărani cooperatori, intelectuali, muncitori, pensionari.

Prin dăruire, bibliotecarul comunal poate face să pătrundă cartea în orice familie, or aceasta este un imperativ major al timpurilor noastre, în lumina programului ideologic al Partidului.

Prof. Veturla CORMAȘ
biblioteca comunală Ogra

Cartea social-politică și educația patriotică

Problematica amplă implicată în dezbaterăa unei astfel de teme a format obiectul unui reușit schimb de

CONTRIBUȚIA CĂRȚII LA FORMAREA PERSONALITĂȚII TINEREI GENERAȚII

Manifestare ce atestă preocuparea constantă a Secției pentru copii a Bibliotecii „M. Sadoveanu” din București, de a da o bază teoretică activității desfășurate. Au participat lector univ. N. Vințanu (cercetător principal la Institutul de științe pedagogice), lector univ. Ion Fica (Centrul de perfecționare din cadrul Consiliului Național al Pionierilor), scriitorul Viniuc Gașta (Editura „Ion Creangă”), bibliotecari ai secțiilor pentru copii din Capitală, specialiști din Biblioteca „M. Sadoveanu”.

Adevărat dialog între teoreticieni și practicieni, colocvul a abordat unele probleme acute ale producției de carte destinate diferitelor vîrste ale copilăriei: problema noului statut al cărții în competiția cu mijloacele de comunicare în masă și o nali relații carte-instrucție-educație; probleme privind necesitatea unei noi strategii în munca cu cartea, așezarea ei pe baze științifice, delimitarea zonei de acțiune a bibliotecii.

ZILELE CĂRȚII SOCIAL-POLITICE PENTRU TINERET

În cadrul preocupărilor de largire a sferii de cuprindere la lectură publică în toate bibliotecile municipale, orășenești și comunale din județul Hunedoara se înscrie și organizarea de dezbateri, prezentări de cărți, concursuri „Cine citește cunoaște”, expoziții, manifestări ce se adresează cu precădere tineretului. Prin tematica acestor acțiuni, înscrise în agenda „Zilelor cărții social-politice pentru tineret”, bibliotecile vin în întîmpinarea interesului tinerilor pentru problemele social-politice contemporane, pentru știință și tehnică, pentru istoria patriei și a poporului nostru.

LA TIMIȘOARA: INSTRUIRE A BIBLIOTECARILOR COMUNEI

În perioada vacanței școlare de primăvară, în județul Timiș bibliotecarii din comune au fost beneficiarii unei instruirii de două zile, organizată de Biblioteca județeană. Prima parte a programului a fost dedicată pregătirii teoretice a bibliotecarilor, insistîndu-se asupra elementelor fundamentale în organizarea bibliotecilor comunale. Partea a doua a programului a avut un pronunțat caracter aplicativ, constînd în selecționarea cărților necesare de la colectura bibliotecilor și prelucrarea completă a stocurilor de carte achiziționate de către fiecare bibliotecar. În parte, sub supravegherea specialiștilor de la biblioteca județeană și cu ajutorul unor lucrători mai experimentați din bibliotecile comunale.

LA ȚIRGU-JIU: O DEZBATERE CU BIBLIOTECARI

Biblioteca județeană Gorj a fost gazda unei reuniuni de lucru bibliotecare (10 aprilie 1974) ce s-a vrut, în același timp, formă de perfecționare profesională pentru lucrătorii bibliotecilor din județ și schimb de experiență, aducînd în discuție cîteva probleme importante ale activității de bibliotecă.

Binevenită într-un astfel de cadru, Invitarea unor bibliotecari experimentați din județele limitrofe a dat un plus de calitate manifestării, lărgind aria experiențelor valoroase. Ceea ce se poate repropo totuși este programul prea încărcat, raportat la timpul util în care s-a desfășurat acțiunea. Totodată s-ar fi impus și o selecție mai riguroasă a comunicărilor susținute, lucru de altfel cam greu de realizat în condițiile în care totul a fost lăsat în seama și în răspunderea bibliotecii județene. Participarea conducerii Comitetului județean de cultură și educație socialistă, nu doar onorific ci efectivă și substanțială în timpul lucrărilor, ar fi trebuit să se facă mai pregnant simțită și în faza de concepere și de pregătire a manifestării.

experiență, găzduit de Biblioteca orașenească din Cimpina, la care au participat lucrătorii din bibliotecile orașenești din județ, bibliotecarii din bibliotecile școlare și sindicale din Cimpina, precum și șefii de servicii și secții din Biblioteca județeană „N. Iorga” din Ploiești. Organizată cu sprijinul direct al bibliotecii județene, acțiunea a depășit, prin conținut, prin varietatea formelor desfășurate pe parcursul unei întregi zile, simplul schimb de experiență. Într-o primă parte, de dezbateri, de schimb de idei și de experiență, în sala Cabineiului orașenească de partid (aflată în aceeași clădire cu biblioteca orașului Cimpina) au fost prezentate, pentru început, două succinte expuneri privind direcțiile prioritare ale activității bibliotecilor publice în cîncinalul revoluției științifico-tehnice și relația cabinetului orașenească de partid-bibliotecă publică în propagandă și difuzarea cărții social-politice și ideologice. Dezbaterile propriu-zise, conduse de directorul Bibliotecii județene Prahova, Gheorghe Maxim, s-a axat pe metodologia propagandei cărții social-politice. Luările de cuvînt au adus în atenție experiențe valoroase și rezultate deosebite ale propagandei și difuzării acestei importante categorii de publicații în bibliotecile publice de pe raza județului (Ploiești, Cimpina, Vălenii de Munte, Mizil), ca și în bibliotecile altor rețele (Biblioteca Grupului școlar petrol din Ploiești). A fost reținută — și nu întîmplător acțiunea a fost organizată aici — preocuparea prioritară a colectivului Bibliotecii orașenești din Cimpina pentru dezvoltarea unei colecții reprezentative de carte social-politică, ponderea acestei literaturi în fondul bibliotecii atîngînd astăzi 14 procente, într-o creștere de peste 5 ori din 1971 (2042 vol.) pînă în 1975 (11 042 vol.). De asemenea, au fost aduse în discuție și probleme mai aride, încă neelucidate, ale procesului (vîrsta la care începe lectura și studiul literaturii social-politice), ca și neajunsurile care se mai fac simțite (lipsa în unele locuri a fișierelor tematice, circulația insuficientă a unor categorii de lucrări politico-ideologice etc.). Într-o a doua parte a acțiunii, participanților le-au fost prezentate în detaliu organizarea bibliotecii și activitatea colectivului cîmpinean. Un concurs-model, gen „Cine știe răspunde”, pe teme de educație ateist-științifică a încheiat o acțiune care, pregătită cu seriozitate, imbinînd caracterul teoretic, de dezbateri, cu cel practic-aplicativ, a marcat însemnate cîștiguri în planul evaluării permanente a eficienței metodelor și formelor muncii bibliotecare în direcția educației politice a maselor de oameni ai muncii. G. V.

Cîncinalul revoluției tehnico-științifice și implicațiile sale în activitatea bibliotecilor

Consfătuirea organizată de Biblioteca județeană „N. Iorga”-Ploiești a reunit bibliotecarii și documentariștii de la întreprinderile din municipiu, de la Institutul de petrol și gaze, inginerii ai unor grupuri de cercetare-documentare-informare, bibliotecarii școlari și de la bibliotecile orașenești. Expunerea „Obiectivele și sarcinile social-economice ale județului Prahova în cîncinalul revoluției tehnico-științifice”, susținută de G. Marinică, șeful secției propagandă a Comitetului județean P.C.R. Prahova, a relevat preocupările întreprinderilor prahovene în această direcție, evidențiind succesele obținute de colectivele întreprinderii „1 Mai”. Întreprinderii de mecanică fină Sinaia ș.a. Contribuțiile celorlalți invitați, scriitorul Dorel Dorian („Revoluția tehnico-științifică și dezvoltarea societății noastre socialiste”), Maria Chesă, din partea Editurii Academiei R.S. România, Filomeno Savin, de la Editura tehnică, și Octavian Comănescu, redactor la Editura științifică și enciclopedică, au antrenat la discuții numeroși bibliotecari, ingineri, documentariști, care au subliniat necesitatea organizării periodice a unor consfătuiri privind literatura tehnico-științifică. Printre altele, s-au făcut propuneri de reeditare a unor titluri, de concepere a unor acțiuni concertate privind editarea cărții tehnice pentru acoperirea completă a tuturor ramurilor industriale, în special cu cărțile de specialitate destinate ridicării calificării muncitorilor, tehnicienilor etc.

În încheiere, Willy Auerbach, instructor la C.C.E.S., a subliniat necesitatea organizării în condiții superioare a activității cu cartea științifică și tehnică, a coordonării completării colecțiilor de publicații, a lărgirii schimbului de informații prin crearea unor instrumente colective — cataloage cumulative ale cărților și periodicelor existente în bibliotecile din județ etc. —, a cooperării pe multiple planuri cu toți factorii interesați.

Prof. Gh. MAXIM
director
Biblioteca Județeană
Prahova

Itinerar cultural-științific cîmpulungean

Pe fundalul unei bogate activități culturale-educative permanente, ciclul de manifestări cu titlul „Itinerar cultural-științific cîmpulungean” (19 — 25 aprilie) a marcat așezarea dela poalele Rarăului, orașul Cîmpulung Moldovenesc, ca o adevărată sărbătoare. Și aceasta, deși nimic nu a fost festiv, spectaculos. Sărbătoarea a fost în sufletele oamenilor, ale sutelor de participanți, exprimînd sentimentul sa-

tisfăcției lor în fața substanței însăși a acțiunilor organizate în colaborare, sub conducerea Comitetului orașenească de cultură și educație socialistă, de către Biblioteca orașenească și Casa de cultură a sindicatelor. Sălile casei de cultură au găzduit, încă din prima zi a „itinerarului”, două manifestări ce s-au desfășurat cu concursul prof. Ioan Corvin Singerzan: o dezbateri, cu corpul de lectori și propagandiști ai orașului, pe tema „Știință, religie, societate”, și expunerea „Eminescu și Cosmosul”, destinată de directorul Observatorului astronomic popular din București elevilor de liceu și tinerilor muncitori din întreprinderile Cîmpulungului. De o primire deosebită, de astă dată din partea intelectualilor orașului, s-a bucurat și simpozionul „Relația intelectual — informație — cultură de masă”, organizat de Biblioteca orașenească cu concursul invitaților: dr. doc. Victor Săhleanu („Explozia informațională și intelectualul contemporan”) și George Vlădescu, redactor la „Îndrumătorul cultural” („Timpul liber și lectura”). Tinerii generații „itinerarul” i-a rezervat concursul „Cine citește răspunde” intitulat „Din filele de cronică la Cîmpulungul contemporan” și spectacolul pentru copii „La sfat cu fapăturile basmului”, în fapt o întîlnire a micilor cititori cu eroii cărților îndrăgite. Gama manifestărilor a fost întregită de două vernisaje — al expoziției „Cartea, biblioteca și cititorii cîmpulungeani”, la sediul bibliotecii orașenești, și al expoziției de artă feminină „Culorile țării de sus” — și o gală de filme românești, la cinematograful din localitate. Încheierea ciclului a aparținut horei populare tradiționale, găzduită de casa de cultură. G.S.

Cartea, prezență permanentă în activitatea cultural-educativă

Gîndite prin prisma eficienței în plan educativ, organizate în forme variate și diferențiate în funcție de o anume adresabilitate, răspunzînd cerințelor și intereselor populației de pe cuprînsul întregului județ — iată principalele caracteristici dobîndite în ultima perioadă de timp, în pregătirea Congresului educației politice și al culturii socialiste, de manifestările de propagandă a cărții desfășurate în bibliotecile publice din județul Alba. În fruntea acestora, Biblioteca județeană din Alba-Iulia — organizator și îndrumător. Publicului din municipiul reședință a județului i-au fost oferite ample expoziții de carte la sediul bibliotecii („Retrospectivă editorială 1971—1975”), „În spiritul principiilor eticii și echității socialiste” etc.), însoțite de prezentări de cărți (de pildă, în colaborare cu clubul tineretului, prezentări de carte social-

politică destinată educației multilaterale a tinerei generații). De asemenea, concursul „Omul constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate în România, reflectat în poezia și proza contemporană” (organizat și în județ, cu faze de la comunală până la județeană), montajul literar „Partidului, inima și versul”, și recitalul de poezie patriotică și revoluționară „Cinstim a muncii sărbătoare”, acestea din urmă difuzate și în alte biblioteci din județ. În sfârșit, și o notație cu privire la grija pentru cei mai mici cititori: înființarea, pe lângă secția pentru copii, recent deschisă, într-un local propriu, a unui cabinet literar al pionierilor și școlărilor, în colaborare cu consiliul local al organizației de pionieri.

Primăvara culturală în bibliotecile publice bucureștene

Și în acest an, efervescența culturală ce marchează anotimpul primăvara — adevărată sărbătoare a cărții, a teatrului, a muzicii și dansului și a artelor plastice — a însemnat și pentru bibliotecile Capitalei un fericit prilej de a-și face și mai pregnant simțită prezența în viața spirituală a publicului bucureștean.

O trecere în revistă a manifestărilor ce au avut loc la sediul Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” și în filialele ei ar dezvălui preocupările organizatorilor de a fi prezenți cu acțiuni specifice nu numai în ziua expres închinată cărții, ci pe întreaga durată a evenimentului (3—9 mai). Acțiuni interesante, în general bine organizate, reușind să rețină atenția publicului. Meritoric și preocuparea organizatorilor de a ieși dintre zidurile bibliotecii, de a fi prezenți la locurile de muncă și în școli, cât mai aproape de cei cărora le-au fost închinată manifestările amintite. Totuși, manifestările au căutat să răspundă unor necesități educative diverse, accentul fiind pus pe educația patriotică și pe educația estetică multilaterală a cititorilor. Ne-am fi așteptat însă ca programul să cuprindă și acțiuni de popularizare a cărții cu conținut științific și tehnico-profesional, a cărții de educație politică și moral-cetățenească, chiar dacă acestea revin în practica curentă a bibliotecilor în tot timpul anului. Reținem dintre momentele mai semnificative ale recentei săptămâni culturale bucureștene: lansarea celui de-al doilea bibliobuz din Capitală menit să satisfacă cerințele de lectură ale locuitorilor cartierului Bercești, lipsiți de bibliotecă staționară, expoziția de cartofilie cu tema „**Ilustrate bucureștene — Istoria de ieri și de azi a Bucureștilor, oglindită în cartea poștală ilustrată**”, manifestare impresionantă prin însăși natura expo-

natelor, dar mai ales prin virtuțile educative ale unui asemenea „film” ce pune față în față trecutul și prezentul Capitalei și implicit pe cel al țării; concursul „Cine știe ciștișig”, „**Independența României oglindită în creația literară**”, organizat în colaborare cu Consiliul municipal București al Organizației pionierilor. **A.R.**

Festivalul cărții românești

Actuala ediție — a III-a — a acestui festival ce a devenit o adevărată sărbătoare pentru iubitorii cărții din județul Timiș s-a desfășurat, în această primăvară, în pregătirea Congresului educației politice și culturale socialiste, la baza tematicii stînd obiectivele majore ale programului ideologic al partidului. Expozițiile de carte („Timișoara editorială. 1971—1975”; „Probleme ale lumii contemporane”; „Romanul românesc contemporan”) și manifestările consacrate problemelor actuale ale cărții au fost însoțite de nenumărate manifestări dinamice, menite să suscite interesul publicului pentru o literatură cu profunde valențe educative. Au fost acțiuni ce au urmărit educația politico-ideologică a maselor (montajul literar-muzical „Partidul Ceaușescu, România ta”, montajul de versuri „Sub flamura ta, Partid al țării mele”; expunerea „Educația socialistă a maselor — obiectiv major al etapei actuale”, dezbaterile „Propunerile României socialiste cu privire la instaurarea unei noi ordini economice în lume” etc.). Alte acțiuni au vizat educația moral-cetățenească (expunerea „Valori etice în socialism”, dezbaterile „Tînărul comunist, model de comportament și atitudine față de muncă”, „Idealul profesional — componentă principală a idealului de viață”, „Conștiința profesională, competență, spirit creator, dăruire și pasiune în muncă” etc.). Cartea științifică și tehnică a ocupat, firesc, în acest debut de cincinal al științei și tehnicii, un loc aparte, tot astfel cea de interes economic (dezbaterile „Cartea tehnică — factor determinant în sporirea productivității muncii”, „Universul și lumea științei”, concursul „Realizări și perspective ale județului Timiș” etc.). Alte manifestări au avut în vedere obiectivele educației patriotice (prezentări de cărți sub genericul „Memoria pămîntului românesc”, șezătoarea literară „Poezii și poezia în dialog cu țara”, concursul „Cine știe ciștișig” cu tema „Războiul pentru independență oglindit în literatură” etc.) sau ale educației material-științifice a maselor (simpozionul „Originea și evoluția vieții pe pămînt”, expunerea „Ce ne spun cărțile despre știința contemporană și religie” etc.).

Organizate în Timișoara ca și în celelalte localități ale județului, la sediul bibliotecilor și al altor instituții culturale sau la locurile de muncă, antrenînd în sfera lor de acțiune cele mai diverse

categorii ale publicului, manifestările din această ediție a festivalului timișorean al cărții românești se înscrie ca o reușită realizare în plan educativ a Comitetului de cultură și educație socialistă Timiș și a instituțiilor și organismelor colaboratoare. **I. T.**

Însemnele dialogului cu viața

Salonul de carte de la Piatra-Neamț se înscrie — în contextul manifestărilor premergătoare Congresului educației politice și culturale socialiste — ca una dintre reușitele culturale ale județului.

Fără a încerca o ierarhizare a semnificațiilor pe care le-a îmbrăcat această ediție a 5-a (organizatori — Comitetul județean de cultură și educație socialistă, Biblioteca județeană Neamț și Centrul de librării Bacău), dominantă a reprezentat-o dialogul. Un dialog larg și divers cu reprezentanții Editurii politice, Editurii științifice și enciclopedice, Editurii tehnice și Editurii „Ceres”, cărora li s-au alăturat reprezentanții editurilor „Eminescu”, „Ion Creangă”, „Dacia” și „Junimea”.

Cu largă adresabilitate, atît sub aspectul categoriilor socio-profesionale, cît și sub cel al categoriilor de vîrstă, salonul pietrean a depășit cadrul expozițional de la sediul bibliotecii județene, acțiunile organizate sub emblema sa fiind găzduite de diverse instituții economice și culturale, întreprinderi de pe raza municipiului sau din localități limitrofe.

A fost încă o dată subliniată ideea că se tipăresc cărți pentru oameni, că activitatea editorială a României socialiste vine în întîmpinarea necesităților de informare și lectură ale omului, pe care programul ideologic al partidului nostru îl caracterizează, pe drept cuvînt, ca aspirînd la dezvoltarea multilaterală a personalității sale. Acest mărț obiectiv a călăuzit și întreaga organizare a spațiului expozițional, care a oferit vizitatorilor săi principalele elemente ale unei retrospective editoriale ordonată pe direcțiile fundamentale ale politicii partidului.

Sub auspiciile salonului, cititorii au avut bucuria de a se întîlni și a dialoga cu personalități ale vieții noastre științifice și culturale, cu autori ai unor cărți de real interes: prof. dr. ing. Elena Calistru (prezentă în mijlocul chimiștilor de pe platforma industrială a municipiului), prof. dr. ing. Theodor Bălănică (oaspetele Centrului de calificare pentru exploatare forestieră Roznov și al Grupului școlar pentru exploatarea lemnelui Piatra-Neamț), scriitorii Alexandru Ivasiu, Fănuș Neagu și Viniciu Gafița, criticii Laurențiu Ulici, Valentin Tașcu și Ion Cocora, Mircea Măciu, directorul Editurii științifice și enciclopedice, Alexandru Babeș, Matei Alexescu, I.M. Ștefan și tînărul scriitor

pietean Constantin Munteanu (fizician la C.F.S. Săvinești). Tot aici au fost lansate cărțile „Ergonomie forestieră” (Editura „Ceres”) și „Icoane din Maramureș” (Editura „Dacia”). Menționăm în cadrul reușitelor și prezența la salonul pietean a ilustratorilor de carte Val. Munteanu, Marcela Cordescu, Marcel Chirnoagă, Pompiliu Dumitrescu, Ana Maria Smigelschi, Radu Ceontea, Pandeale Ceaușu și Victor Mașek, ale căror lucrări (în număr de peste 90) au înnobit, într-adevăr, secțiunea — unanim apreciată pentru reușita grafică — a cărții pentru copii. De altfel, în această secțiune a fost prezentă și o expoziție cu desene ale copiilor, datorată cercului de artă plastică al Casei pionierilor.

Constantin BOSTAN
Biblioteca Județeană Neamț

Luna cărții în întreprinderi și instituții

Majoritatea acțiunilor întreprinse în cele trei decade ce au alcătuit această largă manifestare de propagandă a cărții (decada cărții social-politice, a celei tehnico-științifice și a celei beletristice) au fost organizate la locurile de muncă. Consiliile județene ale sindicatelor, în colaborare cu comitetele județene de cultură și educație socialistă, cu celelalte organizații de masă și obștești, sub egida Frontului Unității Socialiste, au antrenat o masă largă de oameni ai muncii ca participanți la dezbateri, mese rotunde, întâlniri cu editori și scriitori, simpozioane, medalioane muzical-literare, recitaluri de poezie patriotică, expoziții de carte.

Lansarea unor volume ca și prezentarea planurilor editoriale anuale și a celor de perspectivă (Editura politică, Editura științifică și enciclopedică, Editura tehnică și Editura sport-turism) au înlesnit legarea unor dialoguri vii între făuritorii de cărți și cei de bunuri materiale. Interesul pentru domeniile reprezentate de aceste edituri vâdește o creștere a nivelului de preocupări ale oamenilor muncii și totodată o largire a sferei de cunoaștere. „Zilele” literaturii social-politice, ca și cele dedicate literaturii științifice, au marcat o reușită deplină în județele Maramureș, Prahova, Sibiu, Brașov și Teleorman.

Precedate de standuri de carte (cu împrumut sau cu vânzare), colocviile și simpozioanele axate pe probleme de tehnică și economie, pe realizările obținute în țara noastră și perspectivele ridicate de actualul cincinal al științei și tehnicii au atras un număr mare de participanți în întreprinderile din județele Brașov, Bacău, Iași, Botoșani, Alba, Sibiu, Galați.

50 de scriitori au participat la diverse întâlniri cu muncitorii din întreprinderi. În județele Dimbovița, Mehedinți, Iași, Botoșani, Brașov, Constanța, poezia

românească a cunoscut momente de înaltă vibrație patriotică în recitaluri ca „Partidul, Ceaușescu, România”, „Poetii cîntă patria și partidul”.

Evaluarea critică a reușitei, în ansamblu, a acestei acțiuni relevă și lipsuri care mai grevează asupra unor forme și mijloace de propagandă a cărții: formalismul unor manifestări, goluri tematice în literatura tehnică și științifică, insuficiența colaborare cu Uniunea scriitorilor, Centrala editorială și centrele de librării. **A. M.**

Luna cărții în cooperarea meșteșugărească

În pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste și a Congresului al V-lea al cooperării meșteșugărești, în perioada 1—31 mai, s-a desfășurat, la prima ei ediție, „Luna cărții în cooperarea meșteșugărească”. Organizată sub genericul „Codul principilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, al eticii și echității socialiste în viața noastră”, manifestarea — de fapt, un complex de acțiuni — și-a propus să facă și mai pregnant aportul cărții la realizarea acestor deziderate educative.

Departate de a o concepe în mod festiv, deși nici momentele festive nu au fost excluse din program, departe de a fi în primul rînd o acțiune a comerțului de carte, deși stimularea constituirii bibliotecilor personale s-a înseris printre obiectivele următoare, organizatorii și-au propus în primul rînd măsuri de eficientizare a serviciilor de lectură. O atenție aparte a fost acordată în acest sens bibliotecilor din sistemul cooperării meșteșugărești. Organizarea colecțiilor și a diferitelor mijloace de informare (cataloge, bibliografii), care să permită orientarea lesnicioasă a bibliotecarilor cu muncă obștească în multitudinea de publicații și servirea lor promptă cu titlurile pe care le solicită, asigurarea unei informări operative asupra fondurilor bibliotecii cooperării dintr-o localitate sau a cooperativei, precum și asupra producției editoriale în general (cataloge selective, bibliografii de recomandare, expoziții de carte, prezentări de cărți etc.); atragerea în activul obștesc al bibliotecilor a unor specialiști în diferite domenii și a unor artiști și scriitori care să sprijine acțiunea de propagare a cărții; buna organizare și funcționare a bibliotecilor mobile, prin asigurarea condițiilor materiale necesare unei activități corespunzătoare și aprovizionarea lor ritmică și substanțială; efectuarea împrumutului interbibliotecar pentru satisfacerea cerințelor de studiu și informare mai pretențioase; realizarea unui studiu asupra intereselor diferitelor categorii de cooperatori pen-

HRONIC BUZOIAN'76

În programul „Lunii culturii buzoiene”, aflată la a 6-a ediție, prezența bibliotecilor s-a făcut remarcabilă atât în cadrul unor acțiuni comune cu alte instituții de cultură, cât și prin manifestări specifice. Preocuparea pentru îmbogățirea vieții culturale în mediul rural prin mijlocirea cărții a îmbrăcat forme diverse: lansarea unor lucrări nou apărute — la căminul cultural din Gherghesoa o asemenea acțiune a avut ca invitați Editura „Ceres”, „brigăzi ale cărții”, de fapt o formă de legare a unor dialoguri între locuitorii satelor deservite de filialele bibliotecilor comunale și bibliotecarii comunali, responsabilii de librării sătești, secretarii comitetelor comunale U.T.C., cadre didactice, pe teme social-politice și științifice; „zilele deschise ale bibliotecii” — o invitație directă a tineretului sătesc la convorbiri pe marginea unor lucrări ce li se adresează lor, tinerilor.

O REUȘITĂ

Cu sprijinul Comitetului județean de cultură și educație socialistă al județului Cluj și sub îndrumarea de specialitate a Bibliotecii județene, biblioteca comună din Vultureni a organizat, în ultima perioadă, o serie de manifestări menite să contribuie la educația patriotică a oamenilor. Și un exemplu.

Tractoriști, mecanici, cooperatori, ingineri, medici, profesori, elevi, reușiți la simpozionul „Ideea de dreptate națională și socială oglindită în literatura română și în artă”, au urmărit cu mult interes intervențiile prof. univ. dr. docent Iosif PERVAIN, ale prof. univ. Gavril SCRIDON, ale conf. univ. dr. Vasile FANACHE, cadre didactice universitare de la Facultatea de filologie din Cluj-Napoca, pe tema dreptății ca dimensiune a literaturii române. Auditoriul, de o receptivitate deosebită, a ascultat poezie patriotică recitată de actrii Naționalului clujan, Dorina Stanca și Ionel Banu, ca și de poezii ardeleni Irimie Negoiș și Ion Arcas, Antonia Cimpian și Mircea Abrudan, interpretați al unor cunoscute piese de muzică folk, au încheiat, în aplauzele entuziaste ale celor prezenți, această formă de activitate cultural-educativă.

Prof. AUREL ANTON
bibliotecar
comună Vultureni, județul Cluj

„DRAMA RELIGIOASĂ A OMULUI”

A devenit o tradiție a Bibliotecii județene „Gh. Asachi” din Iași ca, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă și în colaborare cu Centrul de librării, să ușureze drumul către cititori al unor cărți ce marchează momente editoriale organizând „lansări” în bibliotecă. Întîlniri cu autorii sau cu editorii. Recent a fost organizată la sediul și reluată la Biblioteca orășenească din Pașcani o dezbateri pe marginea cărții lui Al. Bobeș, „Drama religioasă a omului”, cu participarea autorului. Acțiunea s-a înscris și în suita unor preocupări vizînd contribuția cărții la educația ateist-științifică a publicului.

CERC DE LECTURĂ AL TINERETULUI

Simpla atragere la lectură a tineretului nu epuizează latura educativă, de o deosebită importanță a activității bibliotecare. Se pune în egală măsură problema crederii unor deprinderi de lectură valorizantă. Asemenea preocupări stau la baza organizării cercului de lectură al tineretului care înțelegă pe înțeles Biblioteca municipală din Căldrași. De două ori pe lună, 20 de tineri se întîlnesc și discută pentru a cunoaște împrumutului bucuriile lecturii — proză și dramaturgie —, alți 15 consacrandu-și întîlnirile poeziei. Cititori pasionați, aceștia contribuie și la transmiterea gustului pentru literatură în rîndurile celorlalți tineri, biblioteca antrenându-i și în susținerea manifestărilor de masă.

SĂPTĂMÎNĂ CULTURALĂ CĂLĂRĂȘEANĂ

În contextul manifestărilor prilejuite la Călărași de săptămîna cultural-educativă, organizată în acest an în pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste, prezența bibliotecii municipale a adus câteva note specifice. Tematic, manifestările s-au circumscris marilor probleme ce rețin în momentul de față interesul general, vizînd totodată categorii distincte ale publicului. Să desprindem din programul bibliotecii câteva exemple: **Expoziția retrospectivă a cărții social-politice. 1971—1976**; prezentarea, la stația de radioficare, a romanului lui Eugen Barbu **Încognito**, sub genericul „Istorie, educație, conștiință”; concursul „Cine știe cîștigă” cu titlul **Cimpia Soarelui sau Bărăganul** — trecut, prezent și viitor, organizat, în colaborare cu Consiliul municipal al sindicatelor, la întreprinderea de confecții; prezentarea, în cadrul ciclului „Eroi ai neamului românesc”, a cărții **Generalul Eremia Grigorescu**, la Școala generală nr. 8; recitalul de poezie „Sub soarele păcii”, susținut la întreprinderea de materiale de construcții din localitate, precum și acțiuni organizate zilnic la Secția pentru copii a bibliotecii — seri de basm, concursuri literare și prezentări de cărți, toate vizînd în primul rînd educația patriotică a micilor cititori.

INDEPENDENȚA ROMÂNIEI OGLINDITĂ ÎN CREAȚIA LITERARĂ

Avînd drept scop dezvoltarea sentimentelor patriotice, a atașamentului față de partid și de realizările prezente în ampla operă de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate, concursul „Cine știe cîștigă” cu tema „Independența României oglindită în creația literară” (mai 1976) a adus față în față, într-o confruntare competitivă, echipele pionieresti din toate sectoarele Capitalei. Organizatori: Biblioteca municipală „Mihail Sadoveanu” și Consiliul municipal București al Organizației pionierilor.

Concursul a prilejuit, pe baza bibliografiei recomandate, cunoașterea sau reînălțirea cu pagini de neîntrecută frumusețe din literatura noastră, în care, animați de un cald patriotism, poeți și prozatori au cîntat independența patriei. Chiar dacă un singur echipaj, cel al sectorului 4, a primit în final medalia concursului, prin valențele ei educative, manifestarea a adus tuturor participanților — concurenți și public — cîștiguri importante.

EFOS ȘI ETOS — PERMANENȚE ÎN CREAȚIA COMPOZITORILOR NOȘTRI

Răspunzînd unor nevoi educative stringente, în condițiile unei localități lipsite de instituții muzicale profesioniste, Biblioteca județeană Buzău a reușit de curînd, într-o formă perfecționată, ciclul de audii muzicale comentate, de astă dată în localul Casei de cultură a sindicatelor. Tema propusă dezbaterii — **Epos și etos — permanențe în creația compozitorilor noștri** — a fost susținută de compozitorii Aurel Stroe și Iancu Dumitrescu și de muzicologul Radu Stan, stîrnind interesul publicului, în majoritate tineri muncitori, elevi ai școlilor profesionale, ai liceelor teoretice și de muzică. Manifestarea a dezvoltat dorința de instruire a tineretului, interesul sincer, real față de fenomenul muzical contemporan. Bucurîndu-se de sprijinul metodic al secției de specialitate din Biblioteca Centrală de Stat, manifestarea a avut valoare de acțiune-model, la care au luat parte, ca invitați, și lucrători ai altor biblioteci din țară. Cu unele perfecționări sub raportul dotării, al condițiilor de audiere, permanentizarea acestei forme educative în viața spirituală a municipiului Buzău se înscrie ca o măsură binevenită.

tru cartea tehnico-profesională; organizarea unor manifestări de masă cu cartea consacrate popularizării și aprofundării celor mai importante documente ale partidului și statului nostru, a unor acțiuni dedicate cărții tehnico-profesionale sau vizînd educația moral-cetățenească a cooperatorilor; încheierea acțiunii de perfecționare a bibliotecarilor cu muncă obștească din cooperatie; intensificarea colaborării cu bibliotecile județene, municipale sau orășenești, cu celelalte unități bibliotecare din localitate — iată tot atîtea obiective ambițioase înscrise în programul acestei „luni a cărții”, care sperăm că se vor transforma în permanențe ale preocupărilor de consolidare și perfecționare a sistemului de bibliotecii din cooperarea meșteșugărească.

Ioana TĂUTU

Formarea deprinderilor de lectură și informare la elevii din internat

Modernizarea sistematică a conținutului învățămîntului și a metodelor de transmitere a cunoștințelor în ritmul impus de evoluția științei, tehnicii și culturii, asigurarea participării mai largi și mai active a elevilor, alături de cadrele didactice, la activitățile de perfecționare a procesului instructiv-educativ impune participarea mai multor factori printre care și Biblioteca școlii. În lumina acestor deziderate am căutat să organizăm munca în Biblioteca Liceului din Vatra Dornei.

Atenția noastră s-a îndreptat în mod special asupra elevilor din internat — un colectiv de 100 de elevi de vîrste și preocupări diferite. De ce am considerat necesar acest lucru? Deoarece elevii din internat se bucură, în planul lecturii, exclusiv de serviciile bibliotecii școlare. Apropîndu-ne mult de ei, prin discuțiile ce le purtăm în mod frecvent cu cititorii, am reușit în bună parte să le cunoaștem preocupările și în consecință să le recomandăm lecturi adecvate nivelului de cunoștințe, preferințelor și aptitudinilor lor.

Acțiunile de propagandă a cărții organizate săptămînal (de obicei, seara) în internat sînt în majoritate sugerate de elevi sau de pedagog, acesta cunoscîndu-le preocupările, interesele. Faptul asigură o participare activă, deci un plus de eficiență a manifestărilor noastre. Pentru ilustrarea ariei tematice a acestora, cităm câteva titluri de manifestări: **Ce înseamnă să ai caracter ferm**; **Adolescența, vîrsta idealurilor**; **Scrisoare către tinerete fete** (prezentarea cărții Luciei Demetrius); **A fi tînăr (Pasiune și ideal)**; **Cartea băieților** (prezentare) etc. Acestea, ca și altele, au constituit prilejuri de interesante dezbateri asupra trăsăturilor morale ale omului nou, constructor al societății

socialiste multilaterale dezvoltate. S-a evidențiat de asemenea rolul școlii și al organizației U.T.C. în formarea profilului moral al tinerei generații. S-a urmărit ca manifestările să contribuie nu numai la lărgirea orizontului intelectual al elevilor, ci, întrunind și virtuți formative, să le dea posibilitatea să-și analizeze propria lor personalitate, a tovarășilor lor, dezvoltîndu-le o judecată critică și obiectivă.

Alt gen de manifestări, cum sînt audițiile muzicale comentate, vizează formarea sensibilității estetice a elevilor, mărirea receptivității lor față de arta muzicii.

Organizarea de dezbateri pe marginea articolelor mai importante din presă se înscrie ca o altă permanență a activității bibliotecii în rîndul elevilor din internat, urmîrînd să le creeze deprinderea de a se informa asupra politicii partidului și statului nostru și de a-și însuși în mod conștient spiritul ei.

Informarea cititorilor asupra noilor achiziții ale bibliotecii se realizează ritmic, sistematic. Cele mai valoroase cărți sînt pe scurt prezentate, uneori simpla prezentare fiind înlocuită prin citirea unui pasaj semnificativ. Ne preocupăm ca cele mai bune cărți să pătrundă în primul rînd în internat, țînd seama de faptul că cea mai eficientă propagandă o realizează cititorii înșiși.

Manifestările organizate de bibliotecă în internat sînt tot mai mult solicitate de către elevi, deoarece în cadrul discuțiilor ce le-au prilejuit pînă acum, ei au înțeles mai bine însăși complexitatea vieții sociale, pentru care, ca cetățenii activi de mîine, îi pregătește școala.

Livia AXINTE
Lucreția ONIGA
Biblioteca Liceului din
Vatra Dornei

Ore de literatură română la Biblioteca județeană Mureș — secția Teleki-Bolyai

Interesul și preocuparea secției Teleki-Bolyai a Bibliotecii județene Mureș de a contribui eficient la educația comunistă a maselor, a tineretului în primul rînd, sînt evidente. Sîntem martorii eforturilor bibliotecii-muzeu de a întinde punți pentru apropierea de marele public, pentru a găsi noi modalități de lucru menite să confere un caracter mai dinamic, mai sistematic și mai viu contactului cu vizitatorii.

Preocupări aparte vizează elevii. Fără a contesta adevărul că lecția la clasă constituie principalul mijloc de educație a tineretului, biblioteca-muzeu contribuie la îmbogățirea cunoștințelor și la dezvoltarea simțului estetic. Totodată, dezvoltînd sentimentul de dragoste și prețuire față de patrimoniul cultural național, ea constituie o cale de educație a sentimentelor patriotice. Astfel, colaborarea profesorilor cu personalul de specialitate al bibliotecii

Biblioteca și școala

Problema relației bibliotecă — școală, de o importanță aparte în epoca modernă, datorită mutațiilor produse în învățământ atît sub raportul concepției, cît și sub cel metodologic, rolul lecturii în formarea multilaterală a personalității elevilor au prilejuit la Oradea un simpozion (28—29 martie a.c.) ce a reunit specialiști din localitate și din județ, din București, Iași, Craiova, Bacău, Sibiu. Organizatori: Biblioteca județeană Bihor și Institutul pedagogic Oradea, cu sprijinul Bibliotecii Centrale de Stat. Participanții au abordat o diversitate de teme, grupate în cadrul a două secțiuni: I. Istoria cărții și a bibliotecilor și II. Biblioteca și școala în contextul formării multilaterale a tinerei generații.

Manifestarea, care s-a bucurat de atenția deosebită a organelor locale de partid și a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, a marcat în practica imediată cîteva certe cîștiguri. Este vorba de o mai strînsă relație între biblioteca județeană și bibliotecile școlare, între aceasta și Institutul pedagogic, fiind totodată, expresia unei mai vechi colaborări între bibliotecari și cadrele didactice, mai ales profesori de limba română. Este vorba apoi de faptul că s-a contribuit la familiarizarea studenților din ultimii ani și a unor cadre didactice tinere, la începutul meseriei, cu metodologia cercetării fenomenului lecturii, a cerințelor de lectură, ca și a efectelor lecturii în formarea elevilor. Și e demn de semnalat că tocmai comunicările acestora, bazate pe cercetări concrete, au fost cele mai interesante.

Cum a subliniat președintele C.J.C.E.S., Ioan Chira, în alocuțiunea sa, această manifestare s-a înscris într-un ciclu inițiat în anii trecuți, care se va continua și în viitor. Se reține ca o cerință de bază ca următoarele manifestări să fie pregătite mai din vreme și să fie precedate de cercetări concrete ale fenomenului lecturii mai bine proiectate și realizate cu colaborarea unor specialiști în domeniul sociologiei lecturii, ceea ce va asigura înlăturarea unor improvizatii, a unor bune intenții neînsoțite de o mai mare încercătură de specialitate.

Teorie... dar și practică

Ceea ce a doua etapă a cursurilor de reciclare a bibliotecarilor din unitățile publice, organizate de Centrul special de perfecționare a cadrelor de pe lîngă Consiliul Culturii și Educației Socialiste, vadește preocupările organizatorilor de a adecva formele și metodele didactice acestei faze superioare a procesului de perfecționare profesională. Remarcăm în primul rînd constituirea, de astă dată, a seriilor după criteriul comunității de preocupări ale lucrătorilor din bibliotecă în funcție de

specificul sectorului de activitate. Aceasta permite nu numai o mai adecvată structurare tematică a programului, dar și o mai mare pondere a activităților practice, directe sau cu caracter demonstrativ. Să reținem o pildă elocventă. Secția pentru copii a Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din Capitală” a oferit, în cadrul cursului de reciclare a bibliotecarilor din secțiile pentru copii (București, martie 1976), un ciclu de acțiuni model: de la vizitarea și cunoașterea bibliotecii, la „ghidajul” asigurat de păpușa prietenă a cititorilor; de la spectacolul de păpuși realizat cu mînuitori din rîndul micilor cititori, la activitățile de cerc ca formă a dezvoltării deprinderilor de muncă manuală, artistică și intelectuală; de la manifestări ale copiilor, la dezbateri cu specialiști și pedagogi — editori, cadre didactice, psihopedagogi; de la acțiuni proprii, la manifestări organizate în colaborare cu organizația de pionieri, edituri și reviste de profil etc. O remarcabilă reușită pedagogică a Centrului de perfecționare a cadrelor și a bibliotecii colaboratoare.

I. T.

Stilul de muncă al activității culturale

În cadrul unui schimb de experiență ce s-a desfășurat, în luna aprilie, la Slobozia, reunind președinți ai comitetelor de cultură și educație socialistă din municipiile și orașele județului Ialomița, directori ai caselor de cultură, bibliotecari și responsabili ai colectivelor ce lucrează la întocmirea monografiilor locale, fiecare din categoriile amintite de activiști au abordat, pe secții, problemele caracteristice ale propriului stil de muncă, atît sub raportul pregătirii, cît și al metodelor cu care acționează. În plen s-au prezentat materia-urile privind sarcinile generale ale activității cultural-educative în etapa actuală, ca și programul manifestărilor festive organizate în cîinstea zilelor de 1 și 8 mai și în pregătirea Congresului educației politice și al culturii socialiste. În cadrul secției în care s-au dezbătut problemele activității bibliotecare s-au remarcat referatul privind organizarea generală a activității bibliotecii, în colaborare cu instituții și factori educaționali din localitate (Ion Caraulă, Fetești) și cel privind formele de propagandă a cărții (Ecaterina Mihai și Elena Constantin, Călărași). Un interes aparte au stîrnit referatele susținute de bibliotecarii comunali din Borcea, Sf. Gheorghe, Corcora, care au oferit exemple de ceea ce pot face bibliotecarii cu muncă obștească, proveniți din rîndurile cadrelor didactice, ca și limitele activității lor, limite mai largi însă decît se apreciază îndeobște de către cadrele didactice chemate să realizeze servicii de lectură publică în mediul rural. Au fost niște exemple vii, izvorîte din actualitatea imediată și prin aceasta, convingătoare.

poate fi deosebit de fructuoasă. Reușite au fost orele de literatură română realizate în biblioteca noastră. Elevii anului I de la Liceul „Unirea”, Liceul pedagogic și Liceul economic din localitate au audiat prelegeri prezentate de specialiștii muzeului relative la începuturile literaturii române vechi. În vitrinele bibliotecii au putut fi văzute lucrări originale de o deosebită valoare: Cartea românească de învățură a lui Varlaam, tipărită în 1643, cea mai veche carte românească din bibliotecă; Catehismul lui Fogarasi, din 1648, o lucrare unică, păstrată la biblioteca noastră, remarcîndu-se prin scrierea ei cu caractere latine; Biblia lui Șerban, tipărită la București, în 1688, lucrare de proporții impresionante, considerată ca monument de limbă literară. O altă lucrare care a reținut atenția elevilor a fost Noul Testament a mitropolitului Simion Ștefan, tipărită la Alba Iulia, în 1648. Au fost urmărite cu viu interes lucrările marelui cărturar moldovean Dimitrie Cantemir: Scrisoarea Moldovei, titlul sub care apare, în 1825, prima ediție în limba română a lucrării sale *Descriptio Moldaviae*, tipărită la Mănăstirea Neamț, și *Hronicul româno-moldo-vlahilor*, 2 volume, în ediția apărută la Iași în tipografia Mitropoliei, în anii 1835—1836. Orele de literatură au continuat cu prezentarea lucrărilor reprezentanților Școlii ardelenice: *Istoria pentru începutul românilor în Dacia*, de Petru Maior, tipărită la Buda, în 1812, și *Hronicul românilor și a mai multor neamuri de Gheorghe Șincai*.

Prin prezentarea lucrărilor citate, cunoștințele, legate de realitate, au devenit mai explicite și mai convingătoare. Văzute în determinări istorice, lucrările menționate pot fi mai bine înțelese și apreciate. În contextul acesta trebuie studiată întreaga noastră literatură și trebuie sădită la elevi dorința de a deveni continuatori demni ai operei începute de înaintași. De fiecare dată activitățile au fost completate cu discuții, schimburi și confruntări de opinii, menite să dea răspuns întrebărilor puse de tinerii vizitatori. Un asemenea mod de concepere a lecțiilor de română oferă și posibilitatea stimulării elevilor în vederea depistării și colectării documentelor, a vechilor mărturii de limbă și literatură, valori ale patrimoniului național.

Considerăm că o asemenea acțiune poate fi de larg interes și cu reale valențe educative. Ore de literatură, de istorie și arte plastice pot fi realizate în ambianța bibliotecii Teleki, fiind susținute prin bogăția și varietatea materialului documentar. Reușita acestor ore depinde într-o măsură hotărîtoare de convergența eforturilor specialiștilor bibliotecii-muzeu cu cele ale profesorilor de specialitate și de bună seamă cu cele ale Casei corpului didactic și ale Inspectoratului școlar.

Carmen MUNTEANU

Simpozion de biblioteconomie la Craiova

Sub auspiciile Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Dolj, Biblioteca Universității din Craiova și Biblioteca județeană au organizat un simpozion cu tema **Unitățile de documentare din Craiova în sprijinul învățământului, cercetării, producției**. Închinat aniversării a 55 de ani de la crearea Partidului Comunist Român și în pregătirea Congresului educației politice și culturii socialiste, simpozionul (20 aprilie a.c.) a reunit peste 50 de participanți — lucrători din bibliotecile Craiovei, cadre didactice și studenți, diverși specialiști din municipiu.

Tematica comunicărilor s-a referit la Rețeaua bibliotecilor din Craiova și valorificarea colecțiilor (Maria Buz și Ion Zglimbea), Tendințe de dezvoltare a bibliotecilor pe plan național și internațional (Eugenia Tatomirescu și Nicolae Popa), Biblioteca publică în cîntinul revoluției tehnico-științifice (Ion Pătrașcu), Bibliografia locală, sursă de informare și mijloc de educație a maselor (Tudor Nedelcea), Biblioteca și îndrumarea beneficiarilor activității sale (Cornelia Scodac), Informarea și documentarea în agricultură (Aurelia Bistriceanu și Elvira Strimbeanu), Inginerul și documentarea modernă (Benedict Iancu), **Relația student-biblioteca publică**. Concluzii la o anchetă (Marcel Ciorcan).

Comunicările și discuțiile pe care acestea le-au prilejuit au formulat cîteva interesante opinii privind: rolul deosebit al bibliotecii în procesul de instruire și de educație, în formarea personalității umane; aportul cărții, al informației de specialitate vehiculate de bibliotecă la perfecționarea procesului de producție; necesitatea intensificării cooperării interbibliotecare la scara municipiului în scopul valorificării maxime a potențialului documentar existent, pentru optimizarea serviciilor de informare, în sprijinul învățământului, cercetării și producției.

Mioara BUZ

Din agenda Bibliotecii orașenești din Reghin

Numărînd, încă din primele 3 luni ale anului, aproape 3 000 de persoane printre cititorii ei, biblioteca orașenească își datorează popularitatea și prezenței, prin diverse manifestări de propagandă a cărții, în mijlocul oamenilor muncii.

În cadrul Decadei cărții de știință și tehnică (2-11 apr. 1976), biblioteca a organizat în colaborare cu Librăria „Lumina” și Casa de cultură mai multe acțiuni de popularizare a cărții: „Decada cărții de știință și tehnică”, consfătuirea cu tema „Cartea de investigație științifică”. Tot cu această ocazie s-au organizat la întreprinderile „I.M. Republica” și I.P.M.S. discuții cu cititorii și prezentări de cărți sub genericul „Cartea tehnică în sprijinul producției”. Printre acțiunile recente se numără și concursul „Ani de glorie și luptă sub conducerea P.C.R.”, sesiunea de comunicări științifice „Războiul de independență și Transilvania”, seară literară „Laudă muncii” și montajul literar-muzical „Jurăm că România fi-va România”.

Marin ȘARA

Succes de public... la un teatru de păpuși la care copiii sînt și realizatori și spectatori.

ÎN LUMEA CĂRȚII

Îmbinîndu-l pe „de ce?” cu „pentru că” sau... știința de a te informa

„Cei mari” preferă să citească

Fotografii de FLORENTINA FEȘȚIN

Conducerea și îndrumarea activității bibliotecilor

CZU 027.52 (198 Brașov)

Înfăptuirea programului ideologic al partidului impune:

ANALIZĂ EXIGENTĂ, EVALUARE PERMANENTĂ A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECARE

În conducerea și îndrumarea de către Comitetul județean de cultură și educație socialistă Brașov a activității instituțiilor cultural-educative de pe întreg cuprinsul județului, metoda urmăririi atente a îndeplinirii programelor și planurilor destinate educației socialiste a maselor se înscrie de mai multă vreme ca o constantă, conturînd un stil de muncă responsabil și eficientă. În condițiile județului Brașov, zonă puternic industrializată, cu o însemnată parte a populației concentrată în așezări urbane, activitatea bibliotecilor publice din cele 7 orașe și din municipiul Brașov deține o pondere deosebită în contribuția acțiunii bibliotecare la transpunerea în viață a cerințelor programului ideologic al partidului, la ridicarea pe un plan superior a eficienței întregii activități economice. Pornită din astfel de considerente, analiza efectuată în luna februarie asupra stadiului actual al serviciilor de bibliotecă publică din orașele județului a avut darul de a pune în lumină, prin prisma rezultatelor obținute în perioada 1972—1975, orientarea activității în consens cu sarcinile ce incumbă bibliotecilor, din amplul program elaborat de partid, în noul context, integrat, al demersului politico-ideologic și cultural-educativ. Ea a scos în evidență maturitatea și dăruirea cu care lucrătorii acestor unități au răspuns chemării partidului de-a face ca munca cu cartea să fie într-o cât mai strînsă legătură cu țelurile politice și economice ale societății noastre, bibliotecile aducîndu-și o contribuție importantă, alături de celelalte instituții cu funcții culturale, la educarea și formarea culturală multilaterală a oamenilor muncii din județ.

Această analiză a activității bibliotecilor orașenești și județeană din Brașov, ca și o alta, efectuată după încheierea primului semestru al anului trecut, s-a axat pe interpretarea datelor statistice înregistrate. Aprecierea volumului activității de difuzare a publicațiilor, de atragere la lectură a populației, a diferitelor categorii socio-profesionale din rîndul populației urbane a urmărit, dincolo de semnificația în sine a valorilor indicatorilor, justetea orientării și eficiența întregii

munci de propagandă a cărții. Într-o astfel de viziune, manifestările de masă organizate sistematic în bibliotecile amintite au fost abordate nu atît cantitativ sau prin enumerare de titluri, cît mai ales prin prisma finalității, în rezultate concrete ale difuzării cărții, a unor metode și forme allate în practica muncii.

Trebuie menționat din capul locului că analiza s-a bazat pe o informare statistică completă, cuprinzînd tabele comparative amănunțite asupra datelor înregistrate în anii 1972—1975, primul an de după Plenara din 3—5 noiembrie 1971 și 1975—ultimul an al cincinalului încheiat și anul promergător celui în care a avut loc Congresul educației politice și al culturii socialiste. Dintr-un astfel de instrument de lucru, atragerea locuitorilor la lectură, volumul difuzării publicațiilor și dotarea cu cărți a populației s-au constituit ca principalii indicatori a căror evoluție a fost supusă discuțiilor.

Trăsnind într-un aspect de muncă bibliotecară, concretă și măsurabilă obiectivul asigurării unui acces cît mai larg al maselor la cultură, situația atragerii la lectură a populației — așa cum se poate vedea din Tabelul nr. 1 — prilejuiește o primă evaluare, și anume, creșterea pe ansamblu a numărului cititorilor înscriși, respectiv a procentului mediu al atragerii la lectură a locuitorilor din așezările urbane ale județului, de la 10 la sută în 1972 la 13 la sută în 1975. Fără a reprezenta un rezultat de excepție, această creștere — susceptibilă, în continuare, de noi plusuri — este semnificativă nu atît cantitativ, cît mai ales prin prisma factorilor care au determinat-o. Urmărind integrarea plenară a acțiunii bibliotecare în realitățile sociale, bibliotecile au realizat mutații sensibile ale activității cu publicul spre propagandă și lectura cărților politico-educative și cu conținut tehnico-profesional, în strînsă legătură cu acțiunea cultural-educativă, cu cercetarea științifică, cu activitatea de informare și formare profesională a populației. Ieșind din cadrul obișnuit al bibliotecii, organizarea unor cicluri de manifestări de propagandă a cărții în incinta întreprinderilor sau

în universitățile populare, ca și stabilirea unor legături permanente cu oamenii muncii care urmează cursuri de perfecționare profesională sau de completare a studiilor — toate acestea au fost în măsură să lărgescă sfera interesului pentru bibliotecă și, implicit, să ducă la creșterea numărului celor care apelează la serviciile ei.

Acelorași factori, la care se adaugă și o mai mare exigență în privința calității și conținutului propagandei cărții, li se datorează în mare măsură și îmbunătățirea structurii pe categorii socio-profesionale a cititorilor înscriși. Demnă de relevat în acest sens (potrivit acelorași date din Tabelul nr. 1) este creșterea ponderii cititorilor proveniți din populația activă față de totalul cititorilor, media pe ansamblu urcînd de la 40 la sută în 1972 la 43 la sută în 1975.

Reținînd aceste rezultate de ansamblu ca o stare ce atestă orientarea bună pe niște coordonate viabile pentru dezvoltarea în viitor a activității, analiza s-a oprit — în același punct al atragerii populației la lectură — mai ales asupra diferențelor între rezultatele obținute de fiecare dintre cele 8 unități. Au fost evidențiate, în paralel, procentele cele mai ridicate obținute de bibliotecă ca cea din Rupea și cea din Zărnești, ca și minima de 7,2 la sută, înregistrată la Săcele, sau diminuarea, de la 14,5 la 14,2 la sută, de la Făgăraș. În privința rezultatelor mai slabe și a scăderilor, cauzele asupra cărora s-au purtat discuțiile au fost în general funcționarea temporară a bibliotecilor respective, acestea fiind închise, din motive obiective, o anumită perioadă a anului. Privind însă mai cu atenție tabelele nr. 1 și nr. 2, în acesta din urmă punînd alături de realizări și ce s-a planificat a se realiza după 1972, respectiv în anii 1974 și 1975, o seamă de alte aspecte de fond ale muncii de atragere la lectură prezintă scăderi și deficiențe nu tocmai de neglijat. De pildă, procentul de atragere la bibliotecă din Codlea a fost citat printre rezultatele bune, înregistrîndu-se o creștere de 2,4 procente în 1975 față de 1972. Urmărind însă în partea din dreapta a Tabelului nr. 1 evoluția ponderii populației active în totalul cititorilor, se reține cu ușurință scăderea mare a acesteia de la 53 la 42 la sută. Simpla alăturare a creșterii numărului total al cititorilor și a scăderii ponderii populației active scoate în evidență o carență în calitatea atragerii la lectură, și anume, creșterea numărului de cititori văzută ca acțiune în sine și făcută oricum, atragerea populației active la lectură neaflîndu-se în atenție ca principal obiectiv al sporirii numărului celor ce apelează la serviciile bibliotecii. Ca un revers, situația de la Biblioteca orașenească din Făgăraș atestă o preocupare susținută în privința creșterii

Situția comparativă privind înscrierea cititorilor și procentul de atragere la lectură a populației active

Biblioteca orașenească/județeană	TOTAL CITITORI ÎNSCRIȘI				din care, populație activă			
	Cifre absolute		În % față de populația localității		Cifre absolute		În % față de totalul cititorilor înscriși	
	1972	1975	1972	1975	1972	1975	1972	1975
Codlea	1 001	1 465	7	9,4	530	616	53	42
Făgăraș	3 750	4 059	14,5	14,2	825	1 361	22	33,5
Predeal*	6 405	2 164	—	—	4 845	1 443	—	—
Rîșnov	648	1 000	6,4	9,3	290	522	45	52,2
Rupea	902	1 055	13,4	15,8	245	323	27,2	30,5
Săcele	3 249	1 810	13,3	7,2	1 262	730	38,8	40,5
Zărnești	1 642	2 373	8,9	11,4	758	1 226	46,1	51,6
Brașov	12 484	14 495	6,6	7,1	2 510	3 538	20,1	24,4

* Procentele nu pot fi luate în considerare, deoarece în numărul total al cititorilor înscriși și al populației active sînt incluși nu numai cititorii locali, ci și cei proveniți dintre vizitatorii stațiunii Predeal.

Tabel nr. 2

Situția comparativă a înscrierii cititorilor — planificat și realizat — în anii 1972, 1974 și 1975

Biblioteca orașenească/județeană	1972		1974		1975					
	REALIZAT		PLANIFICAT		REALIZAT		PLANIFICAT		REALIZAT	
	in cifre absolute	in % față de populație	in cifre absolute	in % față de populație	in cifre absolute	in % față de populație	in cifre absolute	in % față de populație	in cifre absolute	in % față de populație
Codlea	1 001	7	1 300	8,6	1 162	8,3	1 950	8,7	1 465	9,4
Făgăraș	3 750	14,5	3 700	13,2	2 799	12,9	3 500	12,2	4 059	14,2
Predeal*	6 405	—	000	—	4 396	3 000	—	—	2 164	—
Rîșnov	648	6	1 000	9,6	1 023	10	1 000	9,3	1 000	9,3
Rupea	902	13,4	1 000	15,1	927	15	1 000	15	1 055	15,8
Săcele	3 249	13,3	2 000	8,1	2 451	8	2 000	8	1 810	7,2
Zărnești	1 642	8,9	1 600	8,1	1 724	8	2 000	10	2 373	11,4
Brașov	12 484	6,6	14 000	7	14 007	7,3	13 300	6,5	14 495	7,1

* Procentele nu pot fi luate în considerare deoarece în numărul total al cititorilor înscriși sînt incluși nu numai cititorii locali, ci și cei proveniți dintre vizitatorii stațiunii Predeal.

ponderii populației active — un spor foarte mare, de 11,5 procente în decurs de 3 ani —, deși procentajul atragerii la lectură a populației cunoaște o relativă descreștere, cu 0,3 la sută, înscriind biblioteca în plutonul celor cu lipsuri în această privință. Privind mai în amănunt Tabelul nr. 1, se observă însă că numărul absolut al cititorilor înscriși nu s-a micșorat, dimpotrivă, a crescut de la 3750 în 1972 la 4059 în 1975. Neconcordanța între creșterea absolută și scăderea procentajului se datorește sporului mare al populației în orașul Făgăraș în perioada 1972—1975. Desigur, toate acestea nu vin să absolve de critică aspectul diminuării procentajului atragerii la

biblioteca a locuitorilor, chiar și în cazul în care, încă din 1972, cu peste 14 la sută atragere, biblioteca din Făgăraș se înscrie printre unitățile din țară cu o valoare a acestui indicator destul de apropiată de optimă (cca 16 la sută).

În spiritul exigenței sporite de care sînt chemați bibliotecarii să dea dovadă în conceperea și realizarea întregii activități, o problemă ce se ridică acut studiind rezultatele analizei de față este aceea a planificării activității și, vizavi de aceasta, a înșeși rezultatelor muncii. În această privință, Tabelul nr. 2 este în măsură să evedențieze un neajuns general, pentru toate cele 8 biblioteci, al planificării muncii de

atrageră a populației la lectură. În cele mai multe cazuri, planificarea (în cifre absolute doar, procentajele fiind calculate și adăugate ulterior, de noi, în tabel) s-a făcut sub posibilități, urmărind nu atingerea într-un interval de cîteva ani a indicatorilor optimi*, ci consemnarea, an de an, a unor creșteri oarecari. În unele cazuri însă, se fac vizibile și situații de-a dreptul de neînțele, așa cum apar la biblioteca județeană (în 1975, planificat mai puțin decît în 1974 și totodată sub valoarea indicelui realizat încă în 1972!), la biblioteca din Făgăraș (în 1974, planificat sub nivelul realizărilor din 1972, iar în 1975 sub valoarea cifrei de plan a anului anterior), la cea din Predeal (scădere mare a valorii planificate pentru 1975 față de 1974, pusă însă în seama funcționării temporare și a reconsiderării înregistrării statistice a cititorilor în bibliotecile publice din stațiuni), în sfîrșit, la unitățile din Rîșnov, Rupea și Săcele (nici un fel de creștere planificată în 1975 față de 1974). Sînt aici tot atitea semne de întrebare și probleme ce trebuie să dea de gîndit bibliotecarilor și îndrumătorilor lor. Și, nu numai atît, să-și găsească și rezolvarea în acord cu principiile conducerii științifice a muncii.

Activitatea propriu-zisă de difuzare a cărții, ilustrată în cifre în Tabelul nr. 3, a cunoscut o creștere generală (excepție biblioteca din Predeal, temporar închisă) și, în același timp, substanțială, probată de sporul valorilor absolute ale totalului cărților eliberate în 1975 față de 1972 — pe ansamblu, de la 491 183 de volume la 523 244 de volume. Realizarea acestui spor — datorat în mare măsură ridicării calitative a propagandei cărții și introducerii în circuitul lecturii a unei game mai largi de lucrări răspunzînd unor interese de primă însemnătate pentru cititori — vine să ridice înșeși eficiența și rentabilitatea serviciilor de bibliotecă publică din orașele județului Brașov, indicele de intensitate a lecturii populației cunoscînd, pe ansamblu, creșterea mediei de la 1,3 la 2 volume pe cap de locuitor. În ce privește fiecare unitate, merită relevații indicii de eficiență și rentabilitate ridicați înregistrați la Făgăraș (aproape de valoarea optimă, de 4 volume pe cap de locuitor) și la Rupea, ca și creșterea, de la valori sub 1 la valori apropiate de 1,5 la Codlea, Rîșnov și Zărnești. Demne de evidențiat, aceste creșteri merită apreciate ca atare, relevînd orientarea bună spre amplificarea volumului muncii de difuzare

* Cea 18 la sută în bibliotecile din orașe sub 20 000 de locuitori; cea 16 la sută în cele deservind între 20 000 și 40 000 de locuitori; cea 12-14 la sută, în orașe între 40 000 și 100 000 de locuitori; între 10 și 12 la sută în bibliotecile deservind orașe cu peste 100 000 de locuitori (cifre orientative, după normativul FIAB pentru bibliotecile publice).

Biblioteca orașenească/județeană	TOTAL CĂRȚI ELIBERATE				din care (în %):							
	Cifre absolute		Indice de intensitate a lecturii populației		social-politice și ideologie		știință		tehnică		beletristică	
	1972	1975	1972	1975	1972	1975	1972	1975	1972	1975	1972	1975
Codlea	13 799	24 521	0,9	1,5	13	12	3,5	2,6	2	3,2	57	59
Făgăraș	78 472	86 158	3	3	4,7	5	2,7	3	2	3	51	61
Predeal*	33 602	9 347	—	—	4	9	1,4	1,4	0,6	0,5	86	76
Rîșnov	8 135	16 019	0,8	1,4	7	2,7	1,5	3,9	1	5,8	51	52
Rupea	13 008	16 277	2	2,4	12	9,1	3	3,4	1,6	2,1	61	58
Săcele	37 305	38 326	1,5	1,5	12	14	1,7	6	2,5	7,7	35	26
Zărnești	15 940	26 016	0,7	1,3	2,4	3	2,6	3	2,2	2,2	56	56
Brașov	290 922	306 580	1,5	1,5	4	12,8	4	6	2	5,6	41	42

* Raportarea la populația orașului nu ar fi concludentă, deoarece în totalul volumelor împrumutate sînt cuprinse și cele împrumutate cititorilor proveniți din vizitatorii stațiunii.

Situția achizițiilor pe anul 1975 și structura colecțiilor la 1 ianuarie 1976

Tabel nr. 4

Biblioteca orașenească/județeană	CĂRȚI NOU INTRATE ÎN ANUL 1975				STRUCTURA FONDULUI LA 1 I 1976			
	Nr. total de volume (în cifre absolute)	din care, pe grupe de materii (în %)			Nr. total de volume (în cifre absolute)	din care, pe grupe de materii (în %)		
		carte nebeletristică	beletristică	literatură pentru copii		carte nebeletristică	beletristică	literatură pentru copii
Codlea	1 380	36,3	51,9	11,8	21 783	40,9	51,4	5,7
Făgăraș	2 342	41,5	40,6	17,9	40 807	31,4	58,9	9,7
Predeal	5 500	54,3	44,2	1,5	29 984	37,5	61,2	1,3
Rîșnov	1 325	40,3	46,2	13,5	15 363	32,9	53,3	14,4
Rupea	1 181	41	53,5	5,5	30 028	32,3	60,3	7,4
Săcele	1 673	24	69,4	6,6	25 335	19,7	76,6	7,7
Zărnești	1 743	26,7	62,5	10,8	31 556	16,1	73,8	10,1
Brașov	18 223	47,1	46,2	6,7	314 066	50	41,9	8,1

a cărții, spre rentabilizarea serviciilor. Evaluate însă ca dimensiuni relative, valorile acestor indicatori sînt încă la limite ce vor trebui depășite cu mult în viitor. Și aceasta, urmărind într-un plan de perspectivă judicios alcătuit încă de pe acum. Și tot într-un astfel de cadru, situații ca stagnarea de la Brașov (la o valoare destul de scăzută) și Făgăraș (deși la o valoare ridicată, totuși stagnare!) vor trebui rezolvate prin planificarea unor creșteri treptate, de la an la an, spre valorile optime (3 și, respectiv, 4 volume pe cap de locuitor).

Analiza structurii pe domenii de literatură a împrumuturilor de cărți (ilustrată tot în Tabelul nr. 3) a scos în evidență o seamă de aspecte contradictorii, atît în privința diferențelor între unități, cit și a diferențelor între rezultatele pe categorii de literatură difuzată chiar la aceeași unitate. Evaluindu-le prin prisma eficienței, în plan formativ, informativ, a bibliotecilor respective, se impun a fi relevate rezultatele deosebite obținute în creșterea difuzării cărților din anumite domenii, între care, de o însemnătate cu totul aparte, se înscriu publicațiile social-politice și ideologice. Aici, pe un loc de frunte se situează Biblioteca

județeană Brașov, cu creșterea de la 4 la 12,8 procente a difuzării lucrărilor din acest domeniu, ca și bibliotecile orașenești din Săcele (14 la sută) și Predeal (9 la sută). Rămînd la acest aspect, sînt de relevat — generînd tot atîtea semne de întrebare asupra atenției acordate propagării acestei importante categorii de lucrări — valorile mici ale ponderii în difuzare a literaturii social-politice și ideologice (deși în creștere față de 1972) înregistrate la Făgăraș și Zărnești, ca și scăderea acestor valori la Codlea, Rîșnov (aici chiar foarte mare) și Rupea.

Orientarea generală a difuzării publicațiilor în direcția sporirii volumului de lucrări nebeletristice, potrivit scopurilor educației socialiste multilaterale, intereselor tot mai complexe de informare și lectură ale locuitorilor, este ilustrată prin creșterea indicilor corespunzători, de rezultatele bune ale bibliotecii județene și ale celei orașenești din Săcele. O mențiune aparte a fost făcută asupra creșterilor armonioase înregistrate la Săcele pentru ponderea cărților social-politice și ideologice, a celor de știință și a celor din domeniul tehnicii, cu scăderea proporțională (deși poate chiar exagerată) a

beletristicii. Pentru toate celelalte biblioteci însă, lipsa unei astfel de armonizări a creșterilor (caz tipic Rupea, unde pentru știință și tehnică s-au înregistrat creșteri, în timp ce la literatura social-politică și ideologică o diminuare foarte mare) atestă persistența unei insuficiente atenții acordată structurii difuzării cărții, fapt criticat cu seriozitate în analiză și în măsură să impună revizuirea responsabilă a orientării muncii de propagandă și difuzare a publicațiilor.

Structura pe domenii a împrumuturilor de carte efectuate în anul 1975, cu câștigurile în planul orientării muncii și chiar al rezultatelor absolute, dar și cu neajunsurile și deficiențele semnalate și criticate, a fost aceea care a adus în discuție, într-o ultimă parte a analizei, problema compoziției colecțiilor de publicații din aceste biblioteci și a programului lor de achiziții. Tabelul nr. 4 prezintă, cu concizia specifică statisticii, situația exactă, în procente, a structurii achizițiilor pe anul 1975 și a colecțiilor la sfîrșitul acestui an. Nota generală însă, așa cum s-a relevat în dezbateri, este aceea a angajării pe un drum bun în reechilibrarea tematică a fondurilor, fapt ce se înscrie ca premisă principală a îmbunătățirii compoziției lecturii populației urbane deservite de cele 8 unități. Pentru bibliotecile ca cele din Săcele și Zărnești (cu ponderi de 69,4 și, respectiv, 62,5 la sută ale beletristicii în achiziții și de peste 70 la sută în structura colecțiilor), sarcina revizuirii totale a procesului de completare s-a evidențiat ca o primă urgență în măsurile pentru redresarea situației critice în momentul analizei.

Înfățișînd, în cele de pînă acum, principalele aspecte discutate cu prilejul analizei din luna februarie, am supus atenției colegilor bibliotecari din țară și celor ce se ocupă de îndrumarea de specialitate a lucrătorilor din bibliotecile publice imaginea preocupărilor de evaluare permanentă a contribuției bibliotecilor din orașele județului Brașov la îndeplinirea amplului program de educație socialistă, de dezvoltare spirituală multilaterală a maselor trasat de partid. Marcînd câștigurile în orientarea activității, în clarificarea scopurilor, metodelor și mijloacelor de acțiune, am relevat totodată lipsurile care mai există, insistînd asupra greșelilor care le generează. Și aceasta — în spiritul constructiv în care concepem analizele periodice de conținut al muncii — tocmai în scopul cunoașterii exacte a aspectelor în care măsuri operative și eficiente se impun cu acuitate, în diferite momente, pentru perfecționarea continuă a activității.

AL. CODAGLIO
G. SEBASTIAN

Ancheta noastră: PROGRAMUL DE ACHIZIȚII — SELECȚIE RESPONSABILĂ ȘI COMPETENTĂ

După ce în numărul anterior al buletinului nostru am urmărit, în ancheta Anul editorial 1976 și cerințele completării, măsura în care, după opinia bibliotecarilor specialiști, prevederile pentru producția editorială a acestui an pot susține programele anuale de completare a colecțiilor din bibliotecile publice, redacția a fost interesată, în continuare, de modul în care, pe baza cadrului dat al producției curente de carte, astfel de programe, vizând restructurarea tematică a colecțiilor, sînt întocmite și urmărite în realizarea lor. Ne-am oprit astfel, într-o cercetare în amănunt a preocupărilor pentru achizițiile anului 1976 și a desfășurării în general a procesului de completare, asupra structurii calitative

a precomezilor efectuate de o seamă de biblioteci orașenești și municipale din județele Suceava (Cîmpulung Moldovenesc), Cluj, (Turda), Alba (Blaj, Aiud, Sebeș, Ocna-Mureș, Zlatna, Abrud, Cîmpeni), Hunedoara (Hațeg), Ialomița (Călărași), Teleorman (Roșiori de Vede) și Ilfov (Urziceni). Cercetarea ne-a prilejuit o serie de observații și concluzii pe care le înfățișăm, în cele ce urmează, în două articole separate, realizate astfel din rațiuni de ordin metodologic, în primul urmărind în mod special preocuparea pentru selecția și achiziționarea literaturii din domeniile nebeletristice, în cel de-al doilea oprindu-ne cu precădere asupra problemelor completării colecțiilor cu literatură beletristică.

Reechilibrarea tematică a colecțiilor — cuvînt de ordine în noile achiziții

Amplificarea funcției sociale a bibliotecii publice contemporane, chemată să susțină, din interior, un vast și neîntrerupt proces de formare și dezvoltare spirituală multilaterală a maselor de oameni ai muncii, a determinat mutații sensibile în însăși baza activității bibliotecare, colecțiile de publicații. O anume structură tematică a acestora, potrivit profilului clasic al bibliotecii de cultură generală, practic dobîndit prin dominarea literaturii beletristice, s-a menținut (și se menține încă în o seamă de locuri) pînă nu demult, devenind frînă a activității puse în slujba unor noi și mult mai diverse interese de lectură și informare. Îndepărtarea acestui anacronism, aducerea colecțiilor la parametri calitativi, de structură, corespunzători noilor cerințe puse în fața serviciului de bibliotecă publică se înscrie astăzi

ca o sarcină de primă urgență și importanță, completarea fondurilor, dincolo de însemnătatea ei obișnuită ca proces principal de muncă bibliotecară, dobîndind în plus valențele unui act de revoluție, parte integrantă a politicii culturale. Și în acest context, achizițiile de noi publicații se situează în fruntea acțiunilor menite să conducă în timp — într-un timp de dorit cît se poate de scurt — la noi compoziții, reechilibrate, pentru colecțiile bibliotecilor publice.

Calea principală a reechilibrării colecțiilor pe coordonatele asigurării literaturii pentru varietatea intereselor de astăzi (și din viitor) ale beneficiarilor bibliotecii publice, așa cum s-a conturat ea în practica rețelei noastre din ultimii ani, o constituie creșterea ponderii în achiziții a lucrărilor din alte domenii decît beletristica, destinate educației politico-ideologice și patriotice, formării și dezvoltării concepției materialiste despre lume și viață, lărgirii orizontului și cunoștințelor științifice-tehnice, pregătirii și perfecționării profesionale, educației estetice etc. Am înțeles aceasta, aproape fără excepție, în munca concretă a

unor biblioteci municipale și orașenești (Turda, Cîmpulung Moldovenesc, Hațeg și cele 7 biblioteci orașenești din județul Alba) cercetate în luna aprilie, ca acțiune ce continuă un proces început în urmă cu 2—3 ani. Reținem, pentru exemplificare, structura precomezilor efectuate de: bibliotecile orașenești din Blaj, Aiud și Sebeș (județul Alba) — din totalul de 862 de titluri comandate, 518 (60 la sută) aparțin domeniilor nebeletristice; Biblioteca orașenească din Ocna-Mureș — 673 de titluri comandate, dintre acestea 377 (58,9 la sută) din alte domenii decît beletristica; bibliotecile orașenești din Zlatna, Abrud și Cîmpeni — din 640 de titluri comandate, 381 (59,9 la sută) carte nebeletristică; Biblioteca orașenească din Cîmpulung-Moldovenesc — din 2070 de titluri comandate, 896 (43,3 la sută) carte nebeletristică; Biblioteca municipală din Turda — comandate în total 2670 de titluri, dintre care 1250 (46,7 la sută) nebeletristice; Biblioteca orașenească din Hațeg — în contractul de 12 000 lei încheiat cu colectura din Deva, 289 de titluri comandate aparțin celorlalte domenii decît beletristica.

Procentajele titlurilor care nu aparțin beletristicii — respectiv, din domeniile social-politic și ideologic, științific, tehnic, agrozootehnic, artă și sport, lucrări de referință — variază de la o bibliotecă la alta, comun rămânându-le faptul că și cele mai mici reprezintă creșteri față de trecut. Variația acestor ponderi atestă orientarea bună a bibliotecarilor, iar măsura achiziționării planificate a unui număr sporit de cărți din aceste domenii se relevă ca una pornind din necesitatea reală a contrabalansării ponderilor, mai mari sau mai mici de la o bibliotecă la alta, ale beletristicii în structura de pînă acum a colecțiilor acestor unități. (Vezi tabelul nr. 1 din care însă lipsesc bibliotecile orașenești din județul Alba; informarea noastră pe baza datelor centralizate la județ a fost lipsită de cifrele exacte ale R.M.F.-urilor, dar am reținut componența pînă acum necorespunzătoare a fondurilor bibliotecilor respective.)

Pătrunzînd în structura precomenzilor pentru cartea nebeletristică, se remarcă menținerea aceleiași note generale a justeii orientării către achiziții mai substanțiale pentru domeniile de interes particular într-o bibliotecă sau alta. De pildă, din totalul de 296 de titluri de lucrări social-politice și ideologice prevăzute să apară în Editura politică, Biblioteca municipală din Turda a comandat 195 (reprezentînd 7,3 la sută din totalul titlurilor comandate și 65,8 la sută din planul editurii), iar Biblioteca orașenească din Cimpulung Moldovenesc, 250 (12 la sută din totalul comenzi și 84,4 la sută din planul editurii). Deși prima este bibliotecă municipală, deservind o populație cca de 3 ori mai mare decît cea a Cimpulungului Moldovenesc, ponderea acestei categorii de lucrări în achizițiile de la Turda este corespunzătoare unei creșteri normale pentru o colecție reprezentativă de carte social-politică și ideologică (fondul de pînă acum cuprinzînd 10896 de astfel de lucrări, adică peste 15 la sută din totalul fondului). Și tot astfel, prevederile foarte bogate din acest domeniu în achiziții sînt îndreptățite de existența și funcționarea în cadrul bibliotecii bucovinene a unui foarte dezvoltat cabinet de științe sociale.

Asigurarea unor domenii de interes recunoscut pentru profilul colecțiilor unor biblioteci îmbracă însă și aspecte de excepție. O astfel de situație se vedește în precomenzile bibliotecii din Hațeg, unde deși literatura tehnică e reclamată atît de interesele expresive de lectură și informare ale locuitorilor orașului, cit și de ponderea scăzută a acesteia în fondul general (436 de volume, reprezentînd doar 1,4 la sută din total), pentru anul 1976, din cele 215 titluri din planul editurii tehnice au fost comandate doar 17 (cca 8 la sută). Aceasta apare

cel puțin de neînțeles dacă reținem o afirmație a bibliotecarei asupra atenției speciale ce o acordă fondului de carte tehnică. Tot în discuție încep să apară și lămuririle: în prevederile Editurii tehnice pentru acest an figurînd „foarte puține titluri corespunzătoare profilului intereselor cititorilor” (contrate, desigur, pe profilul industrial al orașului). Nu am aprecia că lucrurile pot rămîne la această explicație. Din mai multe motive. Mai întîi, oare și în 1975 tot așa puține titluri „pe profil” a prevăzut Editura tehnică, de vreme ce la Hațeg au fost achiziționate doar 16 titluri (în 27 de exemplare)? Apoi, fondul de carte tehnică al bibliotecii orașenești nu trebuie să cuprindă, pe lîngă carte de strictă specialitate, și lucrări vizînd formarea culturii tehnice a oamenilor? Amatori de astfel de cărți știm că există în număr foarte mare, iar planul Editurii tehnice nici el nu e lipsit de titluri corespunzătoare scopului respectiv. În același timp, cunoscînd măsura de a rezerva suma de 2000 de lei din totalul alocației cumpărării de cărți tehnice și științifice din librăria orașului, apreciem că șansele ca aceasta să suplinească lipsa precomenzii în privința literaturii tehnice sînt destul de mici și, ca atare, procesul de completare e lipsit, chiar ca orientare, de baza cit de cit sigură a achizițiilor planificate prin colectură.

Probleme, însă de altă natură, ridică și numărul insuficient al titlurilor din anumite domenii comandate pentru bibliotecile orașenești din județul Alba. Aici, nu orientarea încă deficitară a bibliotecarului care este însăș să se descurce singur în această operație pretențioasă, constituie cauza neajunsului, comenzile fiind stabilite, împreună de bibliotecari și îndrumătorii lor, la județ. Și, putem aprecia după ce le-am cunoscut în detaliu, au fost bine stabilite, cu toate că — desfrăm acum cauza neajunsului — selecția a trebuit să fie foarte severă, impusă de necesitatea „drămuirii” deloc generoasei alocații bugetare pentru achiziții aflată în județul Alba sub

1 leu pe cap de locuitor. (Pentru comparație, alocațiile de care dispun celelalte biblioteci vizitate sînt și de 1,87 lei și, respectiv, 1,60 lei per locuitor la Hațeg și Cimpulung Moldovenesc, dar și sub 0,50 lei per locuitor, la Turda). Ca exemplu, putem aminti cele 25—30 de titluri comandate din proiectul planului Editurii didactice și pedagogice (din totalul de 157 de titluri) sau cele 42—61 de titluri comandate din producția Editurii științifice și enciclopedice (din totalul de 223 de titluri).

Aceeași situație dificilă pe care o generează o alocație incredibil de mică (sub 0,50 lei per locuitor) o întîlnim — corectată însă, pe alocuri, de orientarea colectivului spre comanda mai multor titluri în exemplare mai puține — și la Biblioteca municipală din Turda, aici consemnînd chiar cîteva titluri la care, din rațiuni financiare, a trebuit să se renunțe: Antropologia structurală, de C. Lévi-Strauss și „Marcuse — critic al capitalismului tirziu” (Editura politică), Individualitatea limbii române între limbile romanice, de Al. Niculescu, „Capcanele” limbii române, de Al. Graur, Engleza fără profesor, de D. Duțescu, Gramatica practică a limbii franceze, de M. Saraș și M. Ștefănescu (Editura științifică și enciclopedică) etc. etc.

Cu toate că ne-am propus să urmărim numai aspectele „intra-bibliotecare” ale programelor de achiziții, referindu-ne la calitatea muncii în procesul de completare, în contextul general al competenței, al responsabilității și grijii deosebite a bibliotecarilor pentru viitorul colecțiilor, nu putem să nu aducem în discuție și factorii „extra-bibliotecari” ce continuă să diminueze efectul bun al eforturilor din interior. Cu aceștia, deosebit de acut se confruntă bibliotecile județului Alba, pentru care serviciile colecturii din Deva ridică deseori probleme, în loc să se constituie ca un adevărat suport al realizării în bune condiții a unui program de completare la care se gîndește atent și cu răspundere. Dintre neajunsuri, tot vechea și obișnuita neres-

Tabel nr. 1

Structura fondului de publicații la 1 ianuarie 1976

Biblioteca orașenească/municipală	Total nr. de volume	din care:					
		cărți din domenii nebeletristice		literatură beletristică		literatură pentru copii	
		cifre absolute	în % față de total	cifre absolute	în % față de total	cifre absolute	în % față de total
Cimpulung Moldovenesc	87 235	43 605	49,9	37 348	42,8	6 282	7,3
Turda	69 239	24 433	35,4	38 557	55,6	6 249	9
Hațeg	29 655	11 295	38	15 474	52,1	2 886	9,9

pectare a comenzilor (ca număr de exemplare), trimiterea unor lucrări necomandate și livrarea unor lucrări cu mari întârzieri față de apariție și de momentul solicitării lor de către cititori (spre exemplificare, titluri necomandate dar trimise — Inima. Patologie și tratament chirurgical, 70 lei; Hronicul muzicii românești, vol.3, 28 lei, fără ca bibliotecile să aibă volumele 1 și 2; Termodinamica chimică, 44 lei; Lacuri de acumulare, 24 lei etc; lucrări trimise cu mare întârziere — Congresul al X-lea al U.T.C., primit la 25 martie 1976 ș.a.). În sferă, aproape caz de excepție, cel intitulat la Cimpulung Moldovenesc: în colectura din Succava, nici un exemplar din Istoria pădurii românești, de C.C. Giurescu, pentru biblioteca unui oraș situat la poalele împădurite ale Răului!

George VLĂDESCU

Literatura beletristică — non multa, sed multum

În colecțiile bibliotecilor publice, nu mai puțin importantă continuă să rămână beletristica. E vorba de acea literatură care satisface setea de frumos, îmbogățindu-l pe cititor sub raportul sensibilității sale estetice, de acea literatură care abordează, cu mijloace artistice specifice, problemele majore ale omului, îmbogățindu-l pe cititor sub raportul cunoașterii, și de acea literatură destinată amuzamentului, destinderii, deloc neglijabilă cu condiția de a atinge anumii parametri de calitate.

Problema selecției se inscrie în acest sens ca o latură esențială în procesul de achiziție, constituind o condiție a calității colecțiilor și a gradului lor de atracție. Cu atât mai dificilă în condițiile unei biblioteci mici, cu posibilități mai reduse de achiziție, calitatea selecției este în același timp o problemă de responsabilitate și de competență.

Un asemenea aspect ne-am propus să urmărim cu prilejul unui recent raid-anchetă în trei biblioteci publice urbane: Biblioteca orașenească—Urziceni (Ilfov), Biblioteca orașenească—Roșiori de Vede (Teleorman) și Biblioteca municipală—Călărași (Ialomița).

Slab, bun, mai bun este nivelul calitativ la care, într-o apreciere sintetică, se situează, în ordine, cele trei biblioteci investigate, analiza detaliată de conținut fiind realizată pentru beletristică. Să reluăm cazurile, pentru a puncta câteva aspecte deficitare, ce pot fi regăsite, întocmai sau în variante, și în practica altor biblioteci.

La **Urziceni**, bibliotecă cu o dotare cantitativ corespunzătoare (aproxi-

mativ 3,7 vol./1 loc.), beneficiind de o alocație pentru achiziții de carte ce s-a dublat în anul din urmă (de la 1 leu la aproape 2 lei/1 loc), completarea colecțiilor nu e gândită într-un proces riguros urmărit și dirijat, ci e lăsată la voia întâmplării și a inspirației de moment, rentabilitatea investițiilor fiind astfel sub semnul întrebării, iar eficiența colecțiilor îndoielnică. Și cînd facem această afirmație gravă, avem în vedere faptul că aici nu se păstrează nici un fel de evidență a comenzilor, nici sub raport cantitativ și valoric, nici sub raportul titlurilor. Taloanele de comandă din proiectele de planuri editoriale — cum complete? — au fost expediate la colectura furnizoare, dar în nici un fel de „memorie“ nu au fost înregistrate titlurile și numărul de exemplare comandate, astfel încît bibliotecarele sînt în imposibilitate de a-și reconstitui comanda, de a urmări „intrările“ ș.a. Faptul este cu atât mai greu de explicat în condițiile în care acestea se plîng, din experiența altor ani, că serviciile colecturii (nr. 2 din București), în ceea ce îi privește, nu ar fi corespunzătoare. De altfel, ideea de retur sau de reclamatie le e cu totul străină, iar vizitele la colectură au un caracter cu totul și cu totul întâmplător.

În intenția declarată de a îmbunătăți achizițiile, biblioteca și-a rezervat 50 la sută din alocație pentru procurarea de cărți direct din librărie. Faptul în sine nu e deloc condamnabil, cu condiția ca aceste achiziții să fie în raport de complementaritate cu cele făcute prin colectură. Dar cum e posibil acest lucru cînd în această privință informația lipsește cu desăvîșire? Confruntînd facturile ultimelor stocuri primite prin colectură cu specificația librăriei locale, se constată numeroase reluări, ajungîndu-se pe această cale la o creștere nejustificată a numărului de exemplare din anumite titluri, în timp ce alte lucrări apărute în ultimele luni, de cert interes, nu au fost achiziționate, situație ce se face simțită mai cu seamă în domeniile nebeletristice și în privința literaturii de informare. Fără a putea recurge la repere foarte precise pentru motivele amintite, la care se adaugă o sistematizare defectuoasă a colecțiilor și o adevărată paragină a catalogelor, dezorganizate și nemaicomplete în ultimii ani, se poate afirma totuși, pe baza simplei parcurgeri a înregistrărilor din inventar, ca și în urma discuțiilor purtate cu bibliotecarele, o predicție pentru literatura facilă, de succes imediat — cărți de aventuri și romane de dragoste. La rîndul lui, registrul de mișcare a fondurilor (de altfel, neadus la zi) oferă câteva indicii elocvente cu privire la achiziții. Astfel, 67 la sută din totalul achizițiilor din 1974 și 70 la sută din cele ale

anului trecut se circumscriu domeniului beletristicii (inclusiv literatura pentru copii), în condițiile în care, în structura globală a colecțiilor cartea științifică deține o pondere de numai 1,3 la sută, cea tehnică de 2 la sută și cea agricolă de 7 la sută.

Comodate? Lipsă de simț de răspundere? Incompetență? În situația unor biblioteci cu o vechime în profesie de 15 și respectiv 22 de ani, primele explicații par mai plauzibile, dar ele sînt cu atât mai grave.

La **Roșiori de Vede**, biblioteca orașenească beneficiază de un fond de carte de peste 57 de mii de volume (aproape 2,5 vol./1 loc). Din păcate, alocația bugetară pentru achiziții de carte este în descreștere pentru anul în curs, fiind ceva mai mică de 1 leu pe cap de locuitor. Din punct de vedere al componenței, se remarcă o depășire a ponderii pe care, într-o proporționare ideală a fondurilor, ar trebui să o dețină beletristica: cea 63 la sută (inclusiv literatura pentru copii). Politica de reimprospătare a colecțiilor nu oferă șanse de remediere a situației, ponderea beletristicii în ansamblul achizițiilor a fost de 70 la sută în 1974, de 63 la sută în 1975 și între comenzile pe anul în curs de 75 la sută. La întocmirea comenzilor de carte (aceeași colectură nr. 2 din București este furnizoare, de astă dată în condiții exemplare se pare) participă atît cele două biblioteci de la secțiile de împrumut, cunoscutoare ale existentului de carte, ca și ale cerințelor publicului, cît și bibliotecarul responsabil, acesta din urmă, cu o îndelungată experiență bibliotecară (22 de ani). Cel puțin la nivel de principiu, câteva criterii sînt urmărite în procesul de completare. (Avem în vedere doar beletristica.) Se acordă o atenție deosebită literaturii clasice și dintre cele două războaie mondiale, asigurîndu-se cîte un exemplar din edițiile critice și două, pînă la trei exemplare în cazul celorlalte ediții, în funcție de existentul din bibliotecă. (În trecut fie spus, cataloagele, rigurose de altfel ținute la zi, nu oferă informații decît asupra titlurilor deținute, nu și asupra numărului de dublete la un titlu.) În privința literaturii contemporane, accentul cade pe proză, achiziționată în două-trei exemplare (pentru autorii locali se ajunge la cinci și șase), pentru poezie și teatru, mai puțin solicitate, comandîndu-se doar cîte un exemplar. Aceleași criterii și în cazul literaturii universale. Dat fiind ritmul mai rapid de uzură al cărții pentru copii, se merge pe ideea achiziționării (cel puțin pentru scrierile din care biblioteca nu deține alte ediții) a cinci pînă la șase exemplare.

În ceea ce privește mecanismul propriu-zis de selecție, se impun câteva observații. Dacă în cazul literaturii clasice ideea de selectivitate trebuie

să acționeze mai mult în direcția tipului de ediție decât a autorilor și a titlurilor, în cazul literaturii moderne și mai ales contemporane a-ți propune să cuprinzi în achiziție, fie și pentru o specie de largă accesibilitate cum e romanul, tot ce se publică este și nemotivat, și nerentabil. Or, din cele 130 de titluri de proză prevăzute să apară la Editura „Eminescu”, 122 au fost comandate, cele mai multe în două exemplare și chiar trei exemplare. Situația este similară în cazul Editurii „Albatros”. Reprobând o asemenea tactică în achiziții, trebuie să menționăm că bibliotecarii din Roșiori nu sînt nici ei înșiși consecvenți în aplicarea ei, de vreme ce de la Editura „Cartea Românească” nu au fost comandate decât 17 titluri, în 31 de exemplare, dintr-o producție ce prevede 268 de apariții. Astfel, autori ce se bucură de aprecierea criticii și de o bună primire din partea publicului au fost omiși din comandă la editura aceasta, în timp ce alte lucrări, ale aceluiași autori, prevăzute să apară la alte edituri, au fost reținute în selecție. Menționăm doar cîteva nume: Dumitru Almaș, Romulus Guga, Fănuș Neagu, Teodor Mazilu, Ana Blandiana, Ion Alexandru ș.a. O explicație a unei atari situații există. Faptul că proiectele de planuri editoriale au sosit cu decalaje de timp constituie o reală dificultate pentru cei chemați să-și asume răspunderea

selecției. Oricum, o mai judicioasă împărțire a bugetului pe domenii și genuri de literatură și o mai bună cunoaștere a specificului fiecărei edituri le-ar ușura sarcina și ar îmbunătăți calitatea selecției. În această privință, de bună seamă că o anumită influență joacă și lipsa de experiență a bibliotecarelor din secțiile de împrumut, care au un cuvînt hotărîtor în selecția titlurilor ce le sînt destinate.

La Călărași, municipiu în plină dezvoltare economico-socială, biblioteca pune la dispoziția locuitorilor un fond de 73 de mii de volume (în medie, 1,5 vol. pe cap de locuitor), în general destul de bine structurat (57 la sută beletristică și literatură pentru copii, 43 la sută alte domenii). Pentru ținerea în actualitate a comenzilor, biblioteca beneficiază de o subvenție anuală variînd între 70 și 80 de mii de lei, din care aproximativ 20—30 de mii sînt rezervați pentru achiziții directe din librărie. În procesul de completare însă, beletristica depășește ponderea recomandabilă, după cum rezultă din datele comparative, privind achizițiile ultimilor trei ani, deși, e drept, se înregistrează o oarecare diminuare (69 la sută, 67 la sută și 67 la sută).

În condițiile unui personal ceva mai numeros decât la celelalte două biblioteci (5 bibliotecari), problema achizițiilor se află în responsabilitatea di-

rectă a uneia din bibliotecare, cu o bună pregătire profesională și o practică mai îndelungată în această muncă. Faptul are consecințe favorabile asupra întregului proces de completare, în general bine gîndit și bine condus. Practic, această activitate urmează următoarele etape: împărțirea bugetului pe domenii (45—50 la sută beletristică, 50—55 la sută alte domenii); studierea proiectelor de planuri editoriale de către toți lucrătorii bibliotecii, cunoscători ai colecțiilor, ca și a cerințelor publicului, cu consultarea pe cît posibil a unor specialiști în diverse domenii și a bibliotecarilor din alte rețele; discutarea în colectiv și definitivarea comenzilor, la stabilirea necesarului de carte avîndu-se în vedere nevoile sălii de lectură, ale secției de împrumut pentru adulți și ale secției pentru copii. Pentru urmărirea comenzilor se păstrează o evidență specială pe fișe, ținută pe edituri, cu specificarea autorului, a titlului, a numărului de exemplare și a poziției din catalog. În fișă se trec intrările pe baza comenzii, ca și eventualele suplimentări prin achizițiile din librărie. Aceste fișe sînt valorificate apoi, cu convenite completări, în catalogul topografic. Paralel se păstrează și o evidență centralizată, din care rezultă că, pe anul în curs, doar 55 la sută din titlurile comandate și 61 la sută din totalul exemplarelor sînt din domeniul

Concluzii:

Sondajul nostru în cele cîteva biblioteci publice din localități urbane, deși limitat ca arie totuși concludent în problemele urmărite, ne oferă posibilitatea de a extrage acum o seamă de concluzii care, coroborate cu cele desprinse din opiniile bibliotecarilor asupra producției editoriale, sînt în măsură să atragă atenția asupra unor aspecte în care, deficitar încă, procesul de completare a colecțiilor bibliotecilor publice necesită măsuri în plus în vederea perfecționării lui.

● Înțeleasă pretutindeni, la maxima ei importanță, ca proces principal pe care trebuie să se bazeze re-dimensionarea și reevaluarea acțiunii bibliotecare în contextul sarcinilor complexe ce incumbă bibliotecilor publice, completarea colecțiilor continuă să rămînă în unele locuri „descoperită” în privința calității realizării ei în practică, lăsată fiind, la unele biblioteci mai mici, numai în seama cadrului sau a colectivului (restrins) ce deservește unitatea respectivă. Aceste cazuri, dincolo de situația de ex-

cepție de la Urziceni, nu contrazic competența, discernămintul de care dau dovadă bibliotecarii în întocmirea programelor de achiziții, ci dovedesc limitele posibilității de orientare, la acest nivel, în situații deosebite. Pe de altă parte, considerăm că atunci cînd procesul de completare a intrat pe făgașul unor noi exigențe, îndrumarea bibliotecilor publice s-a oprit la concepție, trecînd direct sarcina realizării lui unităților și pierzîndu-se din vedere necesitatea, pentru început, a unui sprijin chiar în practică.

● Nu a devenit încă efectivă în toate bibliotecile măsura cunoașterii exacte, titlu cu titlu, a compoziției colecțiilor, acțiune pe baza căreia să se poată opera corect eliminarea din cadrul acestora a „balastului” (altele ar fi structurile!) și totodată să se poată întocmi un program riguros de completare în viitor. Credem că activitatea de îndrumare, pînă la nivel central chiar, are în această privință mult de făcut, între principalele ei obiective fiind necesar să se înscrie cît mai repede atît realizarea unei imagini exacte a

colecțiilor actuale, cît și sprijinirea directă a programelor de completare. Mai mult, la nivel de centru metodic național, este timpul să se intervină, cu instrumente adecvate, în direcția dobîndirii, la scara întregii rețele, a adevăratului fond de bază în fiecare unitate în parte.

● Lucrîndu-se numai în cadrul restrîns al achizițiilor pe cite un an și neexistînd o viziune a transformării în timp a colecțiilor, bibliotecile ar putea să se afle la un moment dat în situația altor dezechilibre structurale, căutînd acum să achiziționeze cît se poate de mult din unele domenii. Nu există încă, decât extrem de rare, preocupări de reechilibrare tematică planificată pe o durată mai îndelungată, fapt ce impune o dată în plus reflecții mai serioase și măsuri în consecință în privința planificării de perspectivă a activității.

● Factorii exteriori bibliotecii — producția editorială și difuzarea cărții — prezintă încă lacune și imperfecțiuni organizatorice ce afectează direct conținutul programelor de achiziții. Între acestea, instabilitatea planurilor editoriale, lipsurile tematice din producția unor

beletristicii, ceea ce probează respectarea în practică a declarațiilor de principiu.

Analiza de amănunt a comenzilor dezvăluie și aici o anume tendință spre exhaustivitate, mai ales în cazul producției editurilor de literatură centrale. Mai judicioasă apare stabilirea numărului de exemplare per titlu. Un număr mai mare de exemplare se asigură în genere pentru lucrările ce intră în bibliografia școlară, pentru autorii consacrați, intrați în opinia publicului, ea și pentru lucrările interesând copiii și tineretul (cinci pînă la șapte exemplare). Un tratament similar, de astă dată discutabil, se aplică însă și scrierilor polițiste și de aventuri. Unele probleme ridică și asigurarea continuității unor ediții seriale sau în mai multe volume, datorită faptului că, în procesul formulării comenzilor, o etapă — aceea a confruntării cu existentul — este, prin forța lucrurilor eludată. Cauzele sînt de natură obiectivă. Mutată temporar în vederea restaurării vechiului local, biblioteca nu beneficiază în prezent de un spațiu corespunzător pentru depozitarea și organizarea colecțiilor, iar cataloagele, din aceleași motive, sînt greu de ținut la zi și de consultat. Oricum, acestea sînt cauze ce vor fi lesne înlăturate odată cu mutarea în localul propriu.

Liliana OBROCEA

edituri (în special Editura tehnică și „Ceres”), stabilirea tirajelor și repartizarea lor (la vânzare în librării și la colecturi) luînd prea puțin în considerare miile de biblioteci din țara noastră, organizarea defectuoasă a rețelei de colecturi și calitatea slabă a serviciilor prestate de unele dintre acestea se dovedesc a fi principalele neajunsuri în care, depășindu-se faza declarativă, e nevoie de măsuri eficiente urgente.

• Alocațiile bugetare destinate achiziționării de publicații se dovedesc a influența negativ, prin dimensiunile lor foarte reduse, procesul completării în bibliotecile din unele județe, în timp ce în altele există posibilitatea alocării unor sume corespunzătoare necesităților. În numărul următor al buletinului, vom publica unele lămuriri asupra limitelor baremului orientativ al acestei alocării și asupra obligativității respectării lui în toate județele. Vom reveni, de asemenea, cu răspunsuri la unele probleme concrete ridicate în cele două anchete ale noastre, din partea unor edituri și a organelor de difuzare a cărții.

Modernizare. Raționalizare

CZU 021. 65 (498 București: 024)

Primul bibliobuz bucureștean la capătul unui an de activitate

Apariția bibliobuzului în peisajul cartierului Titan-Balta Albă a stîrnit un viu și imediat interes în rîndul locuitorilor, așa cum dezvăluie și dinamica înscrierii cititorilor: 290 în cea de-a doua jumătate a lunii decembrie '74, 493 în luna ianuarie, 587 în luna februarie. Va fi jucat de bună seamă un rol stimulator important și curiozitatea stîrnită de noutatea acestui tip de bibliotecă, de vreme ce 52 la sută din totalul cititorilor s-au înscris în decursul primului trimestru de activitate (inclusiv, perioada 18—30 decembrie '74) după care intensitatea interesului față de bibliobuz a înregistrat o curbă descendentă, cu o bruscă revenire în perioada de vîrf a vacanței (în luna iulie: 315 cititori noi).

Demn de notat este faptul că interesul pentru această bibliotecă mobilă nu a fost efemer, persistența lui măsurîndu-se în gradul de permanențare a cititorilor atîns. Astfel, numai 19 la sută din cititori pot fi considerați întîmplători (cu 1—2 împrumuturi în decurs de un an), în timp ce ponderea cititorilor permanenți, este de 81 la sută, 44 la sută avînd o frecvență aproape continuă, iar 37 la sută împrumutînd cu intermitență.

Compoziția pe sexe a cititorilor dezvăluie că atracția bibliobuzului s-a exercitat în egală măsură asupra bărbatilor și asupra femeilor, predominanța acestora din urmă fiind nesemnificativă: 1 357 și respectiv 1 432. (Dacă luăm în considerare doar cititorii peste 14 ani, diferența e și mai nesemnificativă, deși raportul se inversează în favoarea celor dintîi: 1 133 și respectiv 1 112).

Un factor determinant în atragerea publicului spre serviciile de lectură

În condițiile dezvoltării urbanistice și demografice care cunoaște în zilele noastre un ritm și o extensie fără precedent, în jurul Capitalei s-au născut adevărate noi orașe. S-a creat, prin forța lucrurilor, un evident decalaj între ritmul de expansiune a orașului și construcția de noi biblioteci. Biblioteca municipală „M Sadoveanu” și bibliotecile publice din sistemul ei au ajuns astfel, încetul cu încetul, în situația de a nu mai putea răspunde în mod corespunzător nevoilor de lectură și de informare ale locuitorilor noilor cartiere. Principala handicap pentru aceștia constituindu-l distanța față de bibliotecile staționare existente, s-a recurs, pentru soluționarea operativă a situației, la formula bibliotecii mobile.

În decembrie 1974, lămură primul bibliobuz bucureștean. Zona aleasă: cartierul Titan-Balta Albă, cu o populație comparabilă cu cea a municipiului Ploiești. Itinerariul, stabilit pe baza unei atente prospectări a topografiei cartierului și a densității populației, prevede nouă staționări, în locuri de mare aflor, în preajma unor întreprinderi și școli, a unor complexe comerciale și a unor noduri de transport în comun. Traseul e reluat săptămînal. Practicînd împrumutul pentru adulți și copii, bibliobuzul vehiculează ca 15 mii de volume și un fond de 1275 de discuri, 75 de diafilme și 30 de seturi de diapozitive.

2799 de cititori, cu o frecvență anuală de 17 667 de cititori și 40 128 de volume împrumutate. Cu aceste rezultate și-a încheiat bibliobuzul primul an de activitate, demonstrîndu-și din plin eficiența.

Ne-am propus să descifrăm identitatea acestor cititori, să pîtrundem în sfera intereselor lor de lectură, procedînd în acest scop la o analiză statistică a evidențelor bibliobuzului (registrele de activitate, picururile de cititor, fișele cărților împrumutate în momentul cercetării), la 31 decembrie 1975. Prezentăm în cele ce urmează rezultatele cercetării, completate de observațiile la fața locului și de largă consultare a publicului.

Fișă monografică a bibliobuzului

DATE TEHNICE

- Marca T.V.R. 2
- Marca motorului: SR 113 CV.
- Puterea motorului: 140 C.P.
- Anul fabricației: 1967
- Numărul cilindrilor: 8 V
- Axe motrice: 1
- Tonaj: 5 t
- Numărul și dimensiunile cauciucurilor: 7 A100x20.
- Consum: 3500 l benzină pe an, în care intră și încălzitul și iluminatul.

AMENAJARE

- Bibliobuzul este mobilat pe 3 din cele 4 laturi ale sale cu rafturi.
- Rafturile au o capacitate totală de aprox. 4000 de volume.
- Polițele sînt din P.A.L. melaminat și sînt montate pe țeavă $\varnothing 2$.
- Împărțirea judicioasă a înălțimii mașinii a permis montarea a 5 polițe pe un raft.
- Lungimea unui raft: 5 metri liniari.
- A treia latură a mașinii este amenajată cu un raft pe o lungime de 2 metri.

oferite de bibliobuz îl constituie apropierea cărții de cititori, ceea ce din punctul lor de vedere înseamnă economisirea timpului și banilor necesari deplasării spre bibliotecile staționare mai îndepărtate. Faptul se reflectă în frecvența zilnică ce s-a menținut ridicată în tot acest răstimp: în medie 76 de cititori pe zi*, cu oscilații între minima de 30 și maxima de 180 de cititori.

Dacă ținem seama că în cele 233 de zile de funcționare (13 în 1974) s-a lucrat efectiv cu publicul un număr total de 1 487 de ore, se poate calcula o frecvență medie pe oră de 12 cititori și un număr mediu de 27 de împrumuturi, ceea ce în condițiile de lucru specifice bibliobuzului constituie o performanță.

La analiza structurii publicului după ocupație se relevă câteva aspecte de un interes aparte. Ponderea cititorilor din rîndurile populației active se ridică la 43 la sută, a copiilor și tineretului

* Program săptămînal de 5 zile; zilnic cite 7 ore, miercuri 4 ore.

prînși în procesul formativ la 46 la sută, doar 11 la sută provenind din categorii pasive ale populației — casnice și pensionari.

Fenomen firesc, propriu oricărei biblioteci, predominanța tineretului în curs de formare printre cititori e determinată de cerințele de studiu, de învățămînt, ca și de apetitul pentru lectură în general manifestat la această vîrstă, privilegiată sub raportul timpului liber. Specificăm că în cadrul acestei categorii ponderea dominantă — 688 (53 la sută) — o dețin elevii școlilor generale. Ca urmare a staționării în preajma unor grupuri școlare (I.O.R., de pildă) în sfera de atragere a bibliobuzului se înscriu și 133 de elevi în învățămîntul profesional, respectiv 10 la sută. Situația e similară în cazul elevilor unor licee industriale din zonă: 157 (12 la sută). Mai slab reprezentați sînt studenții, cu interese de lectură mai pretențioase, satisfăcute de regulă în bibliotecile de învățămînt superior (doar 7 la sută din ansamblul categoriei).

Slaba reprezentare a cititorilor din rîndurile populației pasive poate fi pusă pe seama faptului că, dispunînd de mai mult timp liber, își vor fi satisfăcînd nevoile de lectură prin bibliotecile staționare, chiar mai îndepărtate, ai căror mai vechi abonați sînt. Între cititorii din această categorie, pensionarii reprezintă două treimi. Este vorba de persoane care într-un trecut mai mult sau mai puțin apropiat au fost prînși activ în angrenajul vieții sociale și care probabil în acest climat își vor fi păstrat de atunci deprinderile de lectură. Ne-am fi așteptat ca apropierea cărții prin bibliobuz de casă, de piețe și de complexe comerciale intens frecventate să stimuleze afluxul casnicilor spre lectură, cu atît mai mult cu cît sub raportul bugetului de timp liber ele sînt privilegiate față de femeile angajate în procesul muncii. Probabil că o dată întrerupt contactul cu cartea imediat după terminarea școlii, deprinderile de lectură sînt mai greu de recîștigat.

Oprindu-ne asupra cititorilor din rîndurile populației active, se cuvine să remarcăm dintru început evantaiul larg de profesii reprezentate, de la muncitorii calificați în cele mai diverse branșe, pînă la cercetători științifici și cadre didactice universitare. (O curiozitate: între cititorii bibliobuzului se numără și 8 bibliotecari și documentariști!). În ceea ce privește ponderea diferitelor profesii, se cuvin însă unele nuanțări: cititorii cu profesii intelectuale reprezintă doar 254 din ansamblul categoriei (23 la sută), ponderi mai însemnate deținînd: inginerii (66), economiștii (51), cadrele didactice (45), contabilii și

statisticienii (39). Situația nu este surprinzătoare în condițiile în care dotarea bibliobuzului nu permite, prin forța lucrurilor, satisfacerea unor interese de lectură mai pretențioase. Apt prin însăși natura sa să intre în contact cu lumea muncii pe care o întâlnește la ieșirea din uzine, bibliobuzul înscrie printre cititorii lui un important număr de angajați de la Întreprinderea Optică Română, Complexul industrial Cățelu, Întreprinderea „23 August”, Întreprinderea „Republică”, Fabrica de mașini-unelte și agregate — București. 60 la sută din totalul cititorilor reprezentând categorii active ale populației provin direct din sfera productivă și nu e lipsit de semnificație faptul că două treimi din aceștia sînt muncitori. Dacă luăm în considerare și lucrătorii din alte sectoare — construcții, transport etc. — ponderea muncitorilor se ridică spre 50 la sută. Apropierea de locul de muncă, în unele cazuri de domiciliu, a facilitat accesul la lectură și a lucrătorilor din comerț (vînzători, casieri, ospătari) al căror program de muncă le face de regulă aproape imposibilă frecventarea bibliotecilor staționare. Numărul acestora se ridică la 65 (7 la sută).

Caracterul stimulator pe care bibliobuzul ca mijloc de apropiere a cărții de cititori îl joacă se dezlăuie și la analiza structurii pe vîrste a publicului cititor. Astfel, dacă de regulă, în bibliotecile publice staționare, copiii și adolescenții dețin o pondere dominantă, aici ei reprezintă doar ceva mai mult de o treime din ansamblul cititorilor (19 la sută sub 14 ani, 16 la sută între 14 și 18 ani). În schimb, populația de vîrstă tînără și adultă se înscrie cu o pondere de peste 50 la sută, gradul de reprezentare a diferitelor categorii (avem în vedere cititorii peste 18 ani) este invers proporțional cu vîrsta: 610 (22 la sută) între 18 și 30 de ani; 295 (11,5 la sută) între 30 și 40 de ani; 282 (10,5 la sută) între 40 și 50 de ani; 202 (7 la sută) între 50 și 60 de ani. O ușoară creștere se înregistrează la cititorii peste 60 de ani: 338, dar aceștia reprezintă doar 12 la sută în ansamblul cititorilor.

Este semnificativ faptul că cea mai bine reprezentată categorie de vîrstă este cea a tinerilor între 18 și 30 de ani — 610 cititori (22 la sută) —, ceea ce contrazice concluziile evasi-unanime ale altor cercetări privind lectura publică, conform cărora, după depășirea vîrstei școlare, tineretul s-ar îndepărta brusc de lectură. Este vorba, cum se vede, doar de un contact cu cartea mai greu de susținut în condițiile schimbărilor în modul de viață

presupuse de integrarea în cîmpul muncii, facilități de genul celor create de serviciul prin bibliobuz contribuind la menținerea gustului pentru lectură. Nu trebuie neglijat nici faptul că într-o epocă în care mecanizarea și automatizarea pătrund în toate domeniile vieții, însăși modernitatea unei biblioteci instalate într-un vehicul e menită să stimuleze interesul unor cititori de vîrstă tînără.

În ceea ce privește interesele de lectură ale publicului ce frecventează bibliobuzul, analiza întreprinsă de noi ne-a permis doar simpla „fotografiere” a momentului. Cei 2 078 de cititori, care aveau cărți împrumutate în momentul investigației totalizau un număr mă de 3 544 de împrumuturi, revenind în medie 1,7 volume per cititor.

O primă constatare făcută a fost că cei mai mulți cititori probează interese diverse de lectură, ponderea celor cu împrumuturi dintr-un singur domeniu fiind de numai 35 la sută, lor revenindu-le însă 49 la sută din volumele difuzate. Cei mai mulți dintre cititorii cu interese de lectură singulară par a fi atrași de literatură: 357 de literatură universală, cu 873 de volume împrumutate și 201 de literatură română, cu 417 volume împrumutate. (Nu ținem inclus aici și pe cei 98 de copii cu 190 de împrumuturi exclusiv din literatură ce le e destinată expres). În cazul cititorilor atrași doar de beletristică, motivația lecturii poate fi ușor definită, cînd e vorba de adulți, drept loisir, iar cînd e vorba de copii, drept necesitate școlară. Un număr de cititori — e drept mai puțin relevant — apelează la colecțiile bibliobuzului doar pentru nevoi de studiu sau de informare tehnico-profesională (17 cititori de carte social-politică, cu 31 de volume împrumutate, și 24 de cititori de carte tehnico-științifică, cu 44 de volume împrumutate.) Reținem și un număr de 21 de cititori care aveau împrumutate în momentul investigației doar discuri și diapozitive (total 49 de titluri). Cum arătam, majoritatea cititorilor vădese însă, prin împrumuturile efectuate, interese de lectură multiple. Astfel, numărul total al celor cu împrumuturi din literatură social-politică s-a cifrat la 102 (140 de volume împrumutate), iar al celor cu lecturi în domeniul științifico-tehnic la 119 (cu 159 de volume împrumutate).

Înregistrînd ca pe un fenomen pozitiv diversitatea de interese manifestate de cititorii bibliobuzului, nu trebuie neglijată însă cealaltă realitate, anume că, per ansamblu, doar 26 la sută din împrumuturi s-au circumscris altor domenii decît beletristica în timp ce 74 la sută din volumele îm-

prumutate au fost din domeniul beletristicii (46 la sută literatură universală!). Desigur, acestea sînt laptele relevate de simpla „fotografiere” a momentului, dar statistica anuală dezvăluie o situație încă și mai grăitoare: 85,2 la sută literatură beletristică (din care 16,6 la sută literatură pentru copii), 4,6 la sută literatură social-politică, 4,5 la sută știință și tehnică, 5,7 la sută alte materii. În procentaj nu au fost prinse și discurile și diafilmele, al căror împrumut s-a ridicat la 1 841 și respectiv 631.

De bună seamă, un rol determinant joacă în această privință dotarea bibliobuzului. Or, fondul de carte vehiculat de acesta — 12 400 de volume (la 31 decembrie 1975) — nu prezintă compoziția ideală: 12 la sută carte social-politică și ideologică, 11 la sută știință și tehnică, 57 la sută beletristică, 12 la sută cărți pentru copii, 8 la sută alte materii. De asemenea trebuie reținut faptul că în momentul demarării, bibliobuzul dispunea de un fond de numai 3 863 de volume și că procesul de constituire a colecțiilor s-a efectuat „din mers” pe bază de noi achiziții dar și de transferuri, pe durata unui singur an fiind greu de asigurat o structură optimă. O mai atentă considerare a principiului că oferta stimulează cererea se înscrie, credem, în perioada viitoare, ca o necesitate pe linia îmbunătățirii calitative a serviciilor oferite de Biblioteca „Mihail Sadoveanu” din București, prin bibliotecă sa mobilă. Poate că analiza evidenței cererilor nesatisfăcute ținută pe o perioadă de timp de personalul bibliobuzului ar oferi niște sugestii interesante în această direcție.

Dincolo de aceste carențe, de altfel în plin proces de înlăturare, se poate aprecia, fie și doar în baza sumarelor concluzii la care cercetarea noastră ne-a condus, că introducerea serviciilor de lectură publică prin bibliobuz și-a demonstrat eficacitatea. Aceasta se măsoară în numărul mare de cititori care apelează la serviciile sale, în volumul însemnat de cereri de lectură satisfăcute.

Constituind un argument pentru extinderea serviciilor de acest tip și în alte cartiere noi ale Capitalei (recent a demarat o asemenea bibliotecă mobilă în Berceni), rezultatele obținute de primul bibliobuz bucureștean, ca și incapacitatea sa obiectivă de a-și mări și mai mult randamentul satisfăcînd și alte interese latente de lectură, trebuie să constituie totodată un argument pentru implantarea unor biblioteci staționare în zona Titan-Balta Albă.

Ioana TĂUTU
Costel CRĂCIUN

Ceaulescu, Nicolae. ROMÂNIA PE DRUMUL CONSTRUIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE. Vol. 12. Buc., Editura politică, 1976. 1100 p.

Noul volum, care cuprinde rapoarte, cuvântări, articole, interviuri din perioada octombrie 1975 — mai 1976, reflectă vasta activitate teoretică și practică desfășurată de tovarășii Nicolae Ceaușescu, contribuția sa remarcabilă la fundamentarea științifică a programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate, în promovarea unui spirit dinamic, creator, propriu gândirii și modului său de acțiune, dăruirea cu care militează pentru sporirea prestigiului României în lume.

Materialele cuprinse în acest volum pun în evidență numeroase probleme economice, politice, ideologice, ale vieții interne de partid, sociale, ale activității internaționale. În cuvântarea la marea adunare populară din București consacrată aniversării a 55 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, din 8 mai 1976, este evidențiată din nou justetea adevărului istoric că nu este posibilă înfăptuirea operei de edificare socialistă a țării fără existența unui partid conducător ca forță politică organizată, cu o concepție clară despre legile dezvoltării sociale, cu o politică științifică bine definită, în deplină concordanță cu interesele fundamentale ale clasei muncitoare, ale întregului popor.

Un loc important îl ocupă în volum cuvântările, expunerile privind sarcinile ce ne stau în față în etapa actuală în vederea trecerii în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român. În această ordine de idei se impune a fi menționate expunerea la sesiunea M.A.N. din decembrie 1976, precum și cuvântările la plenara C.C. al P.C.R. din aprilie 1976, la consfătuirea delucru de la Comitetul Central al P.C.R. din octombrie 1975, februarie și mai 1976. Aceste materiale pun în lumină eforturile, atenția acordată de partid făuririi economiei socialiste unitare, dezvoltării continue a bazei tehnico-materiale a socialismului, ca factor hotărâtor al edificării și dezvoltării multilaterale a noi orândurii; se demonstrează cu argumente științifice și practice necesitatea concentrării eforturilor spre continuarea în ritm susținut a industrializării socialiste, a integrării cuceririlor revoluției tehnico-științifice contemporane, a valorificării eficiente a tuturor resurselor materiale și umane pentru a ajunge din urmă, într-un timp cât mai scurt, țările cu o economie avansată. Sunt cuprinse în volum îndrumări de o deosebită importanță privind perfecționarea continuă a planificării, a conducerii și organizării întregii noastre economii, creșterea rolului statului în conducerea unitară a întregii activități economice-sociale. Se degajă, de asemenea, necesitatea unei permanente perfecționări a vieții sociale, a afirmării atitudinii noi față de muncă și a normelor de conviețuire socialiste, a promovării principiilor eticii și echității socialiste.

Reflectând o realitate cu care avem multiple temeuri și ne mîndrim — prestigiu internațional al conducătorului partidului și statului nostru, contribuția sa la soluționarea problemelor majore ale vieții internaționale în concordanță cu interesele popoarelor — în volum sunt cuprinse numeroase cuvântări, mesaje, interviuri, toasturi prilejuate de vizitele efectuate în diferite țări, de întîlnirile ce au avut loc cu unii conducători de partid comuniste și muncitorești, ai mișcărilor de eliberare națională și ai altor forțe democratice, progresiste, cu unii conducători de state și personalități ale vieții publice mondiale, reprezentanți ai unor organizații internaționale. Și cu aceste prilejuri a fost amplu exprimată poziția partidului și statului nostru pe plan internațional, principiile politicii noastre externe, preocuparea constantă pentru promovarea destinderii, păcii și colaborării între

popoare, pentru făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale, a unei lumi mai bune și mai drepte. Sînt subliniate, de asemenea, principiile și normele care trebuie să stea la baza relațiilor de prietenie și solidaritate dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești, principiile și norme de a căror respectare depinde asigurarea coeziunii și unității.

Prin întregul său conținut volumul exprimă conștientă și spiritul creator cu care partidul nostru militează pentru transpunerea în viață a învățăturii marxist-leniniste, principialitatea cu care sînt abordate problemele operei de construcție socialistă și marile probleme ale contemporaneității. El reprezintă un indispensabil instrument de lucru în toate domeniile de activitate, iar studierea lui devine o premisă esențială pentru înfăptuirea cu succes a Programului elaborat de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român.

Marioara LENGHEL

Antip, Constantin. RĂZBOIUL POPULAR ÎN ISTORIA UNIVERSALĂ. Buc., Editura militară, 1976. 423 p.

Literatura de istorie militară și-a îmbogățit, recent, patrimoniul prin apariția unei lucrări care își propune să analizeze, în mod cronologic, geneza războaielor populare, reflectată în istoria mondială. În acest context, autorul ne aduce fapte și date, convingătoare și interesante, de la prima armată permanentă atestată documentar, respectiv armata organizată în secolul al XIV-lea î.e.n. de Sargon, regele Akkadului, pînă la Comuna din Paris.

Elementul esențial ce se desprinde din parcursul acestor pagini rezidă în constatarea că, în orice vremuri, apărarea libertății și independenței a reprezentat un ideal de neîngăduit al luptei populare pentru a fi înțeleși, pentru a supraviețui tuturor îngrădirilor de ordin politic, social și economic, pentru a putea aspira la o dezvoltare de sine stătătoare.

Berescu, Gh. MUNCA — DATORIE FUNDAMENTALĂ A FIECĂRUI CETĂȚEAN. Buc., Editura politică, 1976. 48 p.

Avînd ca fir conducător una din prevederile Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste — munca constituie o datorie fundamentală, de onoare pentru fiecare comunist, pentru fiecare cetățean — autorul argumentează că în societatea noastră unică sursă a progresului, mijlocul de asigurare a prosperității generale și individuale este munca și, deci, fiecare este dator să muncească. Spre deosebire de orînduirile bazate pe exploatare, în care munca celor mulți înseamnă bunăstarea citorva, în socialism munca tuturor înseamnă fericirea tuturor, și a fiecăruia în parte, în dubla calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și făuritori ai bunurilor materiale. Formarea unei atitudini creatoare față de muncă reprezintă o latură importantă a activității educative pe care o desfășoară partidul, organizațiile obștești, instituțiile culturale-educative, școala, familia.

Curcă, Gheorghe Gh. FĂURIREA ECONOMIEI SOCIALISTE UNITARE ÎN ROMÂNIA. Buc., Editura politică, 1976. 130 p.

O privire retrospectivă asupra drumului parcurs de poporul român spre făurirea unei societăți socialiste multilaterale dezvoltate. Enumerînd premisele făuririi societății socialiste în România, autorul insistă în cea mai mare parte a lucrării asupra direcțiilor și proceselor principale ale făuririi societății socialiste, ale realizării economiei socialiste unitare. În final, este conturat, în liniile lui definitorii, procesul accelerat de transformare a structurilor sociale.

Iancu Aurel, CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI RESURSELE NATURALE. Buc., Editura politică, 1976. 264 p.

De foarte puține ori, economiștii au analizat serios problema resurselor naturale sub multiple laturi, considerînd într-o formă sau alta, mai mult sau mai puțin camuflată, că ceea ce natura ne oferă este gratuit, și că procesele de dezvoltare și moder-

nizare a economiilor unor state avansate nu ar fi amenințate din acest punct de vedere. Promovarea ideilor potrivit cărora natura ne oferă totul gratuit îndeamnă către o atitudine de risipă.

Lucrarea se ocupă de evoluția structurii cererii și consumului de resurse energetice, de evaluarea rezervelor geologice sigure și probabile, de identificarea unor noi rezerve și înlocuitori. Subliniind necesitatea promovării unei noi orîndurii economice și politice, principiul ce se desprinde cu claritate din documentele Congresului al XI-lea al partidului, autorul consideră pe bună dreptate că măsurile de extindere a cooperării dintre state au menirea de a crea un cadru favorabil pentru dezvoltarea economică a tuturor țărilor.

Olaru, Tudor. CRITICA ȘI AUTOCRITICA — METODĂ DE PROMOVARE A NOULUI, DE AFIRMARE A PERSONALITĂȚII UMANE. Buc., Editura politică, 1976. 72 p. (Făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate. Seria „Etică”).

Pornind de la concepția partidului nostru despre critică și autocritică ca lege a dezvoltării societății socialiste, autorul relevă forța ei dinamizatoare, înalta valoare socială, politică și etică pe care o are, rolul ei în lupta pentru victoria noului, pentru afirmarea multilaterale a constructorilor socialismului.

Avînd un conținut bogat în idei, scrisă într-un stil accesibil maselor largi de cititori, lucrarea aduce o contribuție substanțială la educația partinică și cetățenească, poate fi de o certă utilitate cursanților care dezbate probleme ale Statutului P.C.R. și altor cursuri ale învățămîntului politico-ideologic de partid.

Romulus, Neagu. SECURITATEA EUROPEANĂ — AFIRMAREA UNUI NOU CONCEPT. Buc., Editura politică, 1976. 280 p.

Participant direct la toate dezbaterile guvernamentale în problemele securității europene, Romulus Neagu reușește să infățișeze, într-o tratare metodică și un stil alert, procesul dialectic al edificării unor noi relații pe continentul nostru.

Identificînd geneza instituției securității în vechile planuri de organizare a lumii pe principiul echilibrului de forțe, autorul urmărește îndeaproape procesul de afirmare a conceptului de securitate, oprindu-se cu precădere asupra acelor momente și mutații din istoria societății omenești cu semnificații profunde și determinări de esență pentru așezarea raporturilor dintre state pe baza normelor de drept și justiție.

În lucrare, cititorul va găsi răspunsuri la marile probleme care frămîntă în prezent popoarele europene în special și omenirea în general: Ce este securitatea europeană? Care sînt laturile și funcțiile sale? În ce stadiu al construcției se află sistemul de securitate europeană după consumarea celei de-a treia faze a Conferinței consacrate acestei probleme? Care este concepția P.C.R. în problema securității europene? În ce constă contribuția țării noastre la edificarea securității pe continentul european?

Imaginea asupra vastului proces de securitate este întregită de un relevant aparat științific, autohton și străin, precum și de cele 10 anexe care sintetizează, în esență, concepția și pozițiile românești exprimate la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.

Sandu, Costache și Popescu, Constantin. POLITICA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DE DEZVOLTARE OPTIMĂ A ECONOMIEI NAȚIONALE. Buc., Editura politică, 1976. 96 p.

Proces specific socialismului, optimizarea dezvoltării economico-sociale este prezentată ca o acțiune unitară, permanentă care cuprinde toate laturile vieții sociale, acțiune ce dă expresie unei raționalități ce izvorăște din imbinarea armonioasă a intereselor de moment cu cele de viitor, fundamentale ale societății noastre socialiste și care cuprind atît efectele pur economice, cit și cele de natură politică, socială. Modalitatea de tratare a problematicei abordate reliefează caracterul științific, realist al politicii economice a Partidului Comunist

Român, a preocupărilor sale consecvente de optimizare a sistemului unitar de proporții economice, precum și necesitatea respectării legiților economice în vederea accelerării progresului economic și social al României socialiste.

STATUL SOCIALIST ROMÂN ÎN ETAPA ACTUALĂ. Buc., Editura politică, 1976. 312 p.

Alcătuit din zece studii semnate de cadre cu funcții de răspundere în aparatul de partid și de stat, volumul tratează, în spiritul documentelor programatice adoptate de Congresul al XI-lea al partidului, probleme ale rolului și funcțiilor statului socialist român în etapa actuală. Reprezentînd o investigație largă și profundă în problema statului, lucrarea scoate în evidență, prin întregul său conținut, că prin organizarea și funcționarea organelor sale, prin formele și metodele de lucru, prin toate laturile multilaterale ale activității, statul exprimă și înlățește interesele poporului. Colectivul de autori pune la îndemna cititorilor un volum „la zi”. În pas cu mutațiile ce intervin în realitatea noastră tumultuoasă de transformare în viață a prevederilor Programului partidului.

Stoian, Mihai. MATURETATEA — O TREAPTĂ, UN PRAG? Buc., Editura politică, 1976. 200 p.

1281 de tineri răspund la 15 întrebări. Cinci-sprezece întrebări privind avantajele și dezavantajele vârstei lor, autodefinirea propriei personalități, cu calitățile și defectele ei, răspunderile legate de pașirea pragului majoratului și conștiința realizării acestui act, „semnul” dobîndirii maturității, factorii ce pot determina realizarea stării de fericire, importanța de a avea sau nu un „plan de viață”, libertatea, ca necesitate socială înțeleasă, de a opta pentru o anumită profesie, rolul organizației revoluționare de tineret în conturarea dimensiunilor vieții personale, viziunea tînarului asupra integrării sale în societatea în care va trăi în plină maturitate — comunismul.

Un volum-test, după cum și-l definește autorul, care îl ajută pe cititor să și analizeze propria-i personalitate, iar celor angrenați în complexul proces de educare a tinerei generații le slujește drept instrument de lucru.

Tănăsescu, Gh. ROLUL STATULUI ÎN DEZVOLTAREA AGRICULTURII SOCIALISTE. Buc., Editura politică, 1976. 72 p.

Pornind de la ideea formulată în documentele partidului nostru, potrivit căreia agricultura constituie o ramură de bază, hotărîtoare pentru dezvoltarea întregii economii naționale, autorul își argumentează întreaga lucrare pe aportul hotărîtor al statului socialist la realizarea profundelor префери petrecute în agricultura românească în ultimele decenii. Sînt evidențiate, pe rînd, direcțiile în care statul nostru, transpunînd în practică politica agrară a partidului, a acționat și acționează cu consecvență: asigurarea bazei tehnico-materiale moderne și formarea de specialiști agricoli, ridicarea nivelului de pregătire profesională și culturală a tuturor lucrătorilor din agricultură, organizarea planificată a întregii agriculturi și perfecționarea relațiilor de producție din această ramură, dezvoltarea economică și organizarea activității unităților agricole de stat și cooperatiste.

Alexandru, Ioan. IMNELE TRANSILVANIEI. Buc., „Cartea românească”, 1976. 292 p.

Cartea cuprinde versuri izvorite dintr-un profund patriotism. Ioan Alexandru glorifică în poemele incluse în acest volum melegurile românești, oamenii de seamă din istoria și cultura poporului nostru (Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horea, Avram Iancu, Eminescu etc.). Poetul care în primele sale cărți comunicase frămîntări sufletești extraordinare și-a însemnat versurile scriind despre țară și faptele de răsunet ale fiilor ei. Imnele Transilvaniei sînt de o mare simplitate și limpezime, exprimă emoții autentice care se transmit cititorului, îl îndeamnă să mediteze la destinul său, al poporului din care face parte. Ioan Alexandru închină versuri memorabile naturii patriei, viețuitoarelor ca embleme ale locurilor hărăzite românilor pentru totdeauna. Deși scrie

despre fapte din istorie, poetul le abordează dintr-un unghi contemporan nou, astfel încît ultima sa carte apărută poate fi socotită o contribuție la realizarea unuia din comandamentele care stau în fața literaturii noastre contemporane — Epopea națională.

Bușcan, Teofil, EROISMUL ÎN MUNCĂ. Buc., Editura politică, 1976. 112 p.

Celeopt reportaje ale volumului oferă cititorului, în stilul specific acestui gen gazetăresc, fapte de viață obișnuite pentru cei ce făuresc cu țaria brațelor și ascuțimea minții prezentul și viitorul României socialiste. Eroismul lor este de fapt munca de fiecare zi, „și ploaie, și ger, și palme bătătorite, și oboseala învinsă, și calcule, și organizare, și planificare, și... cu un cuvînt, muncă”.

Hanță, Al. IDEA DE PATRIE ÎN LITERATURA ROMÂNĂ. Buc., „Mînera”, 1976. 364.

Cartea lui Al. Hanță, absolut necesară pentru o informare rapidă și temeinică asupra ideii de patrie în literatura română, dovedește o abordare fără complexe a unui material vast, străbătut cu multă atenție. Autorul subliniază de la primele pagini: „Cercetarea apariției și evoluției ideii de patrie în cultura și literatura română înseamnă, practic, studiul întregii noastre creații spirituale. Căci, departe de a constitui fenomene de conjunctură, ilustrate pentru o perioadă dată, sentimentul și atitudinea patriotică reprezintă substanța fundamentală a tuturor eforturilor în care posteritatea le-a reținut din clipa în care cuvîntul scris s-a impus pe aceste meleaguri...” (p. 13). Al. Hanță examinează, rînd pe rînd, operele create de eroicari, de reprezentanții Școlii Ardelene, de scriitorii secolelor XIX și XX. El constată prezența în scrierile celor mai de seamă reprezentanți ai literaturii române a unor înalți sentimente patriotice. Operele sînt analizate în strînsă legătură cu timpul care le-a generat. Studiul lui Al. Hanță este scris fluent, nu e o examinare impersonală a unei bibliografii de proporții, ci o interpretare plină de căldură.

„SPIRITUL MILITANT AL LITERATURII ROMÂNE. Buc., Editura Eminescu, 1976. 288 p.

Lucrarea face parte din seria de volume „Idei și atitudini” publicate de Editura Eminescu. După cum se afirmă într-o notă asupra ediției, „Antologia de față încearcă să reconstituie evoluția conceptuală de literatură militantă din 1840 pînă în zilele noastre”. Prima lucrare pe această temă pune în prim plan atitudinea celor mai importanți scriitori români care n-au prețegat să răspundă cu promptitudine față de evenimentele epocii lor. Din articolele cuprinse în antologie se desprind dragostea scriitorilor români față de patrie, conștiința lor revoluționară, setea lor de dreptate socială și națională, legătura lor strînsă cu istoria poporului român. Cartea oferă o imagine elocventă asupra activității autorilor noștri de seamă care nu au ocolit adevărurile vieții, nu s-au izolat de tumultul vremurilor ci au abordat cu luciditate și curaj problemele cu care se confruntă societatea românească, întreaga omenire.

Zamfirescu, Dan. PERMANENȚA PATRIEI. Buc., Editura Eminescu, 1976. 368 p.

Articolele din cartea lui Dan Zamfirescu examinează din diverse unghiuri, dar întotdeauna cu înflăcărare, probleme ale culturii române. Cele șapte secțiuni ale volumului (Puncte de vedere, Mesajul culturii românești, Efigii, Opțiuni și atitudini critice, Myriobiblon, Permanența patriei, În loc de postfață) conturează imaginea unui cărturar care departe de a se mulțumi cu universul cărților, se interesează de probleme care frămîntă întreaga colectivitate, caută și oferă răspunsuri personale. Intervențiile sale, animate de un vibrant patriotism, relevă faptul că epoca actuală „oferă culturii române șansa unică de afirmare fără nici un termen de comparație în trecut”, pledează pentru destinația în universalitate a culturii române, invită la o prezență mai hotărîată a creatorilor în actualitate.

Lucrări de specialitate

Simonescu, Dan. TEORIA BIBLIOGRAFIEI. Curs. Buc., 1976. 164 p. (Academia „Ștefan Gheorghiu”. Facultatea de ziariștică. Catedra: Teoria și practica presei).

Demnă de salutat, inițiativa Academiei „Ștefan Gheorghiu” de a tipări cursul Teoria bibliografiei, destinat studenților Facultății de ziariștică și cadrelor cuprinse în anumite programe de reciclare, reprezintă în speță un act editorial de importanță generală în cîmpul științei bibliologice românești. Lucrarea este în fapt schița primului tratat românesc original al euristicii și practicii bibliografice elaborat de pe pozițiile bibliografice contemporane. El încununează activitatea la catedră și cercetarea, de peste o jumătate de secol, în domeniul bibliografiei a colaboratorului lui Ion Bianu și continuator al școlii sale, eminentul om de știință prof. univ. Dan Simonescu.

Teoria bibliografiei se constituie ca primă secțiune a cursului complet de bibliografie predat de prof. univ. Dan Simonescu în perioada ultimelor două decenii, cuprinzînd, la rîndul ei, două părți distincte: parte I — **Introducere în bibliografie și tehnica ei**; partea a II-a, **Bibliografia generală**. Modul în care este tratată ampla materie pune în lumină o seamă de caracteristici ce dau gradul valorii științifice înalte a volumului. Am spus mai înțîi că principalul aspect sub care apare cursul este acela de adevărată enciclopedie bibliografică, eruditul profesor oferind cu generozitate, la fiecare subiect abordat, o bogăție de date, aduse la zi și notate cu rigurozitate binecunoscută a stilului său de muncă. În tot acest univers de informații, însoțind definiții, argumentări și exemple, oricărui cititor al lucrării i se relevă o foarte clară și precisă sistematizare a materiei, succesiunea problemelor tratate fiind percepută, pe tot parcursul lecturii, ca ceva firesc. Fără a fi tranșantă, expunerea este concisă, iar stilul, aproape direct, deosebit de comunicativ.

Reușita calității înalte a cursului rezidă, pe de altă parte, în îmbinarea — conștientă, exprimată de autor — a caracterului teoretic cu cel practic-aplicativ, respectîndu-se înșși esența bibliografiei, ca ramură a științei bibliologice și, în același timp, activitate practică. Capitole teoretice alternează cu capitole prin excelență ale problemelor practice (de pildă, cele din partea I: Introducere; Tehnica bibliografică; Sursele bibliografice; Lucrări de referință; Clasificarea lucrărilor bibliografice; Scurt istoric al bibliografiei), iar chiar în cadrul aceluiași capitol, între subcapitole emanente teoretice își face loc și tratarea unor aspecte ale procesului muncii de înregistrare bibliografică (de exemplu, în cadrul capitolului Introducere: 1. Bibliografia ca disciplină științifică; 2. Sarcinile bibliografiei; 3. Importanța bibliografiei; 4. Tehnologia bibliografiei; 5. Teoria și principiile științifice ale bibliografiei).

Lucrare de însemnătate deosebită în arsenalul sintezelor unor discipline de larg interes — și avem în vedere aici caracterul indispensabil al bibliografiei pentru orice activitate intelectuală (destinată cercetării, studiului, creației, producției) —, Teoria bibliografiei se cere, după apariția ei în formă de curs universitar, a fi editată ca lucrare cu adresabilitate generală. Preluat de editură, completat cu secțiunea a doua, revizuit în întregime ca stil (conține elemente ale adresării verbale, deseori cu referiri la studenți și la activitatea de seminar), cursul prof. univ. Dan Simonescu ar fi de dorit să marcheze cit mai curînd prezența, de

* A doua secțiune, nepublicată încă, cuprinde **Bibliografia specială și Introducere în documentarea științifică și metoda studiului individual.**

mult așteptată, în librării și apoi pe mesele de lucru, a unui instrument de valoare și utilitate certă — tratatul românesc de bibliografie contemporană.

George VLĂDESCU

Biblioteca „V. A. Urechia” — Galași. CARTEA STRĂINĂ VECHIE, 1472 — 1700. Catalog. Întocmit de Ion Măruntelu, Sorina Codreanu, Florica Carapcea, Galași, 1975. 246 p. (rotaprint). (Seria carte străină).

Noua lucrare bibliografică elaborată la Galași continuă mai vechea inițiativă a Bibliotecii „V. A. Urechia” de dezvoltare a unor colecții de valoare deosebită aflate în fondul ei de publicații, prin publicarea seriei intitulată „Cataloage bibliotecii”. Două aspecte, sesizabile chiar la o primă consultare sumară a lucrării, atrag atenția asupra importanței ei aparte, dincolo de cea a unui obișnuit instrument de informare. Anume, valoarea de conținut și șinuta științifică înaltă. Oprindu-se asupra cărților străine „referitoare la istoria și cultura românilor, a popoarelor vecine, a Europei, dar cu tangență la istoria patriei noastre”, alcătuirii acestui catalog au reușit să realizeze un prețios instrument în slujba educației socialiste, punând astfel de acord activitatea bibliotecar-bibliografică concretă cu scopul principal al acțiunii instituției de cultură în cimpul educațional. Prezentarea la un loc a 316 titluri de cărți străine vechi (12 incunabule + 2 în facsimil, 82 de cărți din secolul al XVI-lea și 220 din secolul al XVII-lea, inclusiv anul 1700) evidențiază o colecție constituită străbătută, de la un cap la altul, ca de un fir roșu, de ideea originii noastre dacoromâne și a continuității rămintilor pe aceste meleaguri, ca și de lupta lor pentru afirmarea și apărarea drepturilor de popor stăpin pe spațiul carpatodunărean.

Deși caracterizată în introducerea semnată de directorul bibliotecii, Nedelcu Oprea, „modest catalog”, lucrarea depășește cu mult, ca metodă științifică de realizare, condiția obișnuită a cataloagelor de bibliotecă tipărite și chiar a unor ceretări bibliografice apărute la noi în ultima vreme. S-a optat, cind se putea rămîne la descrieri bibliografice simple, pentru descrierea amplă, potrivită specificului materialului prezentat (autor, titlu, loc de tipărire, tipograf, tipografia, anul de apariție, caracterizarea cantitativă, format, adnotare, observații, bibliografie, indicarea paginilor cu referințe la români, relații), metodă în cadrul căreia sînt aplicate toate rigorile muncii științifico-redacționale. Aparatul auxiliar (bibliografia surselor, listă de abrevieri, sistem de indicii) întregeste firesc șinuta științifică deosebită a catalogului. Nivelul înalt de realizare a volumului, concurlnd cu cele mai prestigioase lucrări de acest fel apărute la noi și pretucind-le, ar li meritat, credem, condiții editorial-tipografice mai bune. Și aceasta, nu numai în semn de respect pentru știință; pentru o difuzare mai largă a lucrării, tirajul multiplicării rotaprint este insuficient. ■ L.M.

Biblioteca centrală a Ministerului Apărării Naționale. MANUALUL BIBLIOTECARULUI DIN ARMATĂ. Buc., 1975. 132 p. + erata.

Într-un spațiu foarte restrîns (88 de pagini de text), forul metodic al bibliotecii armatei noastre a reușit să ofere lucrătorilor acestei categorii speciale de instituții un veritabil compendiu, indispensabil pregătirii lor profesionale. Elaborat de un colectiv larg de specialiști, asigurînd astfel o îmbinare armonioasă a teoriei biblioteconomice generale cu probleme specifice, manualul se constituie, simplu dar deosebit de util din punctul de vedere al

* În această serie, încă în 1965 a apărut volumul „Cartea românească veche, 1562—1830”, iar în prezent se află într-o fază înaintată de redactare volumele „Cartea românească 1831—1865” și „Catalogul manuscriselor și scrisorilor”.

usagerului (începător sau deja practicant inițiat), din 14 capitole separate ce acoperă în general întreaga problematică. Sînt tratate succint, fără încărcătură verbală de prisos, dar elucidînd subiectul în aspectele lui esențiale, principalele procese și instrumente de muncă bibliotecară (constituirea, completarea, evidența și gestionarea colecțiilor; clasificarea zecimală și descrierea publicațiilor; cataloagele alfabetic, sistematic și tematic; sistemele de așezare a publicațiilor; amenajarea bibliotecii; conservarea publicațiilor; activitatea cu cititorii și cea de informare bibliografică); în deschidere fiind prezentate tradițiile bibliotecilor din armata română și rețeaua actuală a acestora. Restrîngerea, ca dimensiuni, a tratării problematicii biblioteconomice la un minim de cunoștințe absolut necesare desfășurării muncii în bibliotecă nu a afectat însă nicidecum caracterul aplicat al instrumentului, fiecare capitol „respirînd” sîntos în atmosfera unor foarte binevenite recomandări practice. Această principială calitate a manualului este susținută și prin anexele volumului, selectate pe același criteriu al utilității practice deosebite.

Mai mult decît util unei categorii anume de bibliotecari, Manualul bibliotecarului din armată, realizat „astăzi” în viziunea biblioteconomiei contemporane, cu aduceri la zi în diferite probleme, își extinde aria de interes și în rîndul bibliotecarilor din alte rețele. Și pentru toate acestea, li considerăm o reușită. ■ M.L.

ÎN SPRINJINUL BIBLIOTECARULUI. Timișoara, 1976. 47 f. multigr. (Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș. Cabinetul metodic al bibliotecilor publice).

Înfiind, într-un fel, un gen nou de „caiet metodic”, Cabinetul metodic al bibliotecilor publice din județul Timiș realizează o formă mai complexă — și, poate, mai eficientă — de îndrumare a bibliotecarilor din județ, lucru ușor de remarcat după structura instrumentului. În economia mai amplă a lucrării, își găsește locul materiale variate, ca gen și ca adresabilitate, dan vizînd în totalitate realizarea unei permanente legături a Cabinetului metodic cu practicienii și a unei îndrumări efective diferențiate la acestora. Configurația rubricilor permanente, așa cum sînt anunțate în articolul-program, ilustrează pregnant această caracteristică a lucrării. Rubricile ca: „Prezenți în contemporaneitate”, „Dig experiența centrelor metodice zonale”, „Bibliotecă sindicală”, „Bibliotecă școlară”, „Consultatii”, „În sprinjinul manifestărilor de masă cu cartea”, „Dicționar bibliologic” și „Fișier” cuprind materiale de explicare, de comunicare a unor experiențe și rezultate, de program și sarcini de viitor, toate utile și axate pe „urgentele”, cunoscute din realitate, ale acțiunii bibliotecare în județ. De un interes deosebit ni se pare a fi consultatia „Structura colecțiilor din rețeaua bibliotecilor publice, în condițiile revoluției tehnico-științifice”. Și tocmai de aceea credem că acest material, de importanță aparte, generală, este dezavantajat prin plasarea lui, în ordinea stabilită a rubricilor, într-o poziție din care nu se evidențiază. De asemenea, condițiile prea modeste sau slaba calitate a multiplicării aduc scăderi calitative legate de greutatea consultării instrumentului. Reșinînd valoarea inițiativă în sine și valoarea multor materiale din cuprins, îmbunătățiri pe parcursul realizării unor volume viitoare se impun ca o necesitate. ■ G.V.

Ghidul Bibliotecii orașenești Reghin. Reghin, 1975. 52 p. multigr.

La un sfert de veac de existență, în care rîstimp a parcurs un întreg proces de creștere și perfecționare a activității, cștigîndu-și un binemeritat prestigiu în rîndurile comunității deservite, Biblioteca orașenească din Reghin oferă beneficiarilor ei un util — am zice, indispensabil — instrument de informare.

Ghidul bibliotecii, realizat cu responsabilitate și competență de Mircea Leon, se pre-

zintă ca o lucrare complexă, în care se întîlnesc într-o fericită succesiune informații privind istoricul bibliotecii și tradițiile de lectură în Reghin; colecțiile bibliotecii, privite în dinamica lor; instrumentele de informare de care dispune — cu descrierea amănunțită a sistemului lor și a mecanismului de consultare; organizarea serviciilor de lectură; manifestările culturale-educative cu caracter permanent.

Un aparat de grafice și diagrame contribuie la lărgirea și la concretizarea informațiilor din corpul ghidului (amplasarea bibliotecii și a filialei sale în localitate; graficul dezvoltării fondului de cărți; structura fondului de carte; grafice privind dezvoltarea activității bibliotecii — cititori înscriși și volume difuzate; structura tematică a cărților citite). În anexă sînt date: „Regulamentul interior de funcționare a bibliotecii”; lista lucrărilor de referință de care dispune biblioteca, grupate pe specii; lista publicațiilor periodice din colecțiile ei; lista tipăriturilor reghinene — cărți și publicații periodice; lista bibliografilor și a altor materiale întocmite de bibliotecă; lucrări în manuscris din patrimoniul bibliotecii (documente, memorii, monografii); prezentarea fondului iconografic, grupat în albume tematice; bibliografia articolelor apărute în presă cu privire la activitatea Bibliotecii orașenești din Reghin.

Astfel concepută, lucrarea este mai mult decît un simplu ghid, întîrînd și virtuți monografice. Ea oferă posibilitatea cunoașterii în profunzime a organizării bibliotecii, a serviciilor pe care le oferă, a stadiului de dezvoltare în care se află în momentul de față. Implicit ea asigură o ridicare calitativă a serviciilor în etapa viitoare, cititorii putînd să valorifice mai din plin — în cunoștință de cauză — posibilitățile de lectură și de informare ce le sînt oferite de biblioteca reghineană. O singură observație: simpla multigrafare nu permite o largă difuzare a ghidului, care oricum ar merita să fie tipărit.

Ioana TĂUTU

Cărțile vacanței mari! Bibliografie selectivă. 1971 — 1974. București, Biblioteca Centrală de Stat, 1975. 16 p.

Ideea unei bibliografii de recomandare adresată elevilor care, în zilele lungi ale vacanței, rămîn mai mult decît în timpul anului aplecați asupra cărții pentru a-și satisface setea de lectură, este binevenită și trebuie salutată ca atare. Cu atît mai mult, cînd ea se prezintă într-o formulă grafică plăcută, comodă. A facilita actul selecției care în aceste condiții trebuie să satisfacă pe de o parte nevoia, firească după un an de muncă, de destindere, iar pe de altă parte să-și mențină virtuțile formative este nu numai un act de culanță bibliotecară față de cititori, ci și unul de mare responsabilitate pedagogică. Bibliografia pe care o prezentăm suferă din păcate de cîteva vicii pe care le punctăm în cele ce urmează.

O bibliografie de recomandare trebuie, mai mult decît alte specii bibliografice, să aibă o destinație precisă. Or, în cazul de față se remarcă o anume lipsă de precizie. Titlul te-ar lăsa să crezi că se adresează elevilor în general, un mic cuvînt introductiv îngustează însă sfera la pionieri. Copii între 9 și 14 ani, decl. Selecția, redactarea și organizarea informațiilor bibliografice ar trebui să se subordoneze acestui prim criteriu de adresabilitate. În realitate, nu se întîmplă așa. În acest interval de viață, gusturile și nivelele de înțelegere evoluează foarte repede, una citînd un copil de 9 ani și alta unul de 14 ani. Structura lucrării și de bună seamă selecția titlurilor ar fi trebuit să răspundă unei atari cerințe. Tot atît de binevenită ar fi fost — mărindu-se astfel capacitatea orien-

tativă a lucrării — să se opteze pentru o ordonare tematică a materiei sau, măcar, pe genuri literare. Autorul sau autorii (anonimii pentru cititori) au optat însă pentru simpla ordonare alfabetică a informațiilor, deloc funcțională în cazul unei asemenea bibliografii, dând naștere la alăturări derutante: Arghezi, Tudor. Poezii (Editura „Minerva”) și Bardieru, Alexandru. Mreană, mreană năzdrăvană! („Traista cu povești”, Editura „Ion Creangă”) sau Dickens, Charles. Viața lui David Copperfield (B.P.T.) și Dumitru Călin. Prin Europa. Geografie distractivă (Col. „Alfa”), pentru a lua câteva exemple absolut la întâmplare. În selecție vin alăturate: Chrétien de Troyes. Cavalerul Lancelot. Roman medieval și Carroll, Lewis. Porpelello Alsei în lumea oglinzii sau Lazăr, Ecaterina. Avem optsprozece ani și May, Karl. Winnetou. În afară de ce există te ulmește și ce nu există. De ce ar fi inclus în bibliografie Corneille și de ce nu și Racine; de ce Topircănu și nu și Cosbuc sau de ce Aventurile lui Tom Sawyer de Mark Twain și nu și Aventurile lui Huckleberry Finn de același autor. Și lista întrebărilor a fost doar deschisă.

O altă eroare metodologică este, după părerea noastră, aceea de a fi făcut descrieri bibliografice, e drept foarte complete, dar foarte greoaie pentru cititori din categoria celor vizați (și în general pentru un asemenea tip de lucrare), recurându-se chiar la transliterări foarte științifice dar derutante pentru publicul neavizat, mai ales la 9—14 ani (Gorkiy, Maksim; Gajdjar, Arkadij Petrovič etc.).

Toate acestea, ca și unele deficiențe de detaliu fac ca bunele intenții ale bibliotecii editoare să nu fi fost finalizate într-un mod corespunzător. Ne-am permite o ultimă observație. Cînd e vorba de o lucrare bibliografică editată de biblioteca națională exigențele sînt mult mai mari, în principiu fiecare din acestea trebuind să constituie un adevărat model al speciei.

Auca ROȘCA

Muncă, onoare, cinste. Bibliografie selectivă. Iași, Biblioteca județeană „Gh. Asachi”, 1975. 29 p. („100 de cărți despre...“)

Recent, Biblioteca județeană „Gh. Asachi” din Iași, a editat, în seria de bibliografii de recomandare „100 de cărți despre...”, o lucrare în pregătirea Congresului educației politice și culturale socialiste. Munca, onoarea și cinstea, ca atribute ale omului nou, constructor al unei noi societăți, înscrise ca obiective majore în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ele etichetă și echilibrul socialist, se află în atenția tuturor factorilor educaționali și în egală măsură a tuturor cetățenilor preocupați de autoperfecționarea lor morală. Bibliografia de față vine în sprijinul acestora, în selectarea materialelor ce teoretizează aceste probleme sau le tratează indirect în lucrări cu caracter literar. Selecția oferită poate sluji direct cititorilor sau organizatorilor de manifestări culturale-educative. Cele patru capitole — Formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului, cu o atitudine înaltă față de muncă, față de interesele generale ale societății; Munca, o datorie de onoare a fiecărui cetățean al Republicii Socialiste România; Cinste, sinceritate, principialitate, corectitudine — trăsături esențiale ale omului societății noastre; Viața și activitatea comunistilor, ale eroilor clasei muncitoare, un exemplu înălțător pentru tinerele generații — prin tematică lor, ca și prin natura materialelor selectate — lucrări teoretice, cercetări sociologice, lucrări de popularizare și literatură beletristică — răspund unor preocupări formative multiple, ceea ce dă o largă adresabilitate lucrării. Aceasta se remarcă printr-o redac-

țare corectă și printr-o structurare corespunzătoare, citatele semnificative ce deschid fiecare capitol dînd un plus de pregnanță înseși selecției. Autoare: Georgeta Huțanu.

I.T.

Biblioteca centrală a Ministerului Apărării Naționale. ÎN AJUTORUL PREGĂTIRII PROFESIONALE A BIBLIOTECARIILOR DIN ARMATĂ. III. Buc., 1975. 42 p. (multigr.).

Cu un an în urmă, în luna mai, în cadrul „Zilelor Bibliotecii centrale a Ministerului Apărării Naționale”, a avut loc un simpozion la care au fost abordate câteva aspecte de deosebită importanță ale creșterii eficienței și modernizării activității bibliotecilor din armată. În ideea de a extinde aria de aplicativitate a principiilor, concluziilor și elementelor de sinteză cuprinse în materialele prezentate la simpozion, Biblioteca centrală le-a înmănușiat într-o culegere multigrafiată (redactori: Constantin Banu și Ioan Petrică). Astfel, roadele preocupărilor de cercetare și reflecție în domeniul biblioteconomic ale participanților la simpozion s-au constituit într-un valoros material metodic, cu deschidere spre toate laturile activității bibliotecare: contribuția bibliotecii la pregătirea multilaterală a ofițerilor; integrarea bibliotecii în procesul de instruire și educare a efectivelor; modalități de optimizare a achiziției de carte în bibliotecile din armată; relațiile cu publicul în lumina teoriei și practicii biblioteconomiei moderne; folosirea calculatorului în informarea tehnic-științifică în armată; aplicarea metodei indexării coordonate în domeniul militar. În culegere a fost cuprins și un interesant material rezultat dintr-o cercetare bibliografică cu tema: „Referințe despre români în cartea veche și rară aflată în colecțiile Bibliotecii centrale a Ministerului Apărării Naționale”.

De o reală utilitate, materialele prezentate impresionează prin maturitatea profesională cu care au fost abordate, alături de problemele cu caracter aplicativ, cit și cele de concepție a activității bibliotecare. I.T.

Catalogue de l'Exposition de documents sur le F.I.D. 80^e anniversaire de sa fondation. 1895—1975. [Catalogue Expoziției de documente asupra F.I.D. A 80-a aniversare a fondării lui]. Bruxelles, 1975. 67 p. cu ilustr.

Lucrarea este un excelent catalog al expoziției jubiliare organizate în anul care a trecut la Bruxelles, în celebrul local al Mundaneumului, cu ocazia împlinirii a 80 de ani de la înființarea Federației Internaționale de Documentare (F.I.D.). Ne aflăm, de fapt, în fața unui adevărat istoric al mișcării de organizare internațională a bibliografiei și documentării, inițiată, la finele secolului trecut, de doi mari clasici ai bibliologiei moderne: Henri La Fontaine și Paul Otlet.

Această amplă acțiune mondială s-a născut, după cum precizează prima secțiune a expoziției, din preocupările bibliografice, cu aplicații la științele juridice, ale celor doi juristi belgieni, care, începând cu anul 1891, au publicat un periodic specializat — *Sommaire périodique des Revues de Droit* — în jurul cărui s-a creat, începând cu anul 1894, primul Otletu internațional de Bibliografie. Un an mai târziu, în 1895, acești doi mari animatori ai bibliologiei universale, adevărați gemeni ai civilizației contemporane, au convocat prima Conferință bibliografică internațională, ale cărei documente s-au publicat în primul număr al revistei *Bulletin de l'Institut International de Bibliographie*.

O vitrină specială a marelui ansamblu expozițional a adunat câteva amintiri personale privitoare la Paul Otlet, între care autograful devizei sale fundamentale, simbol al geneozității desăvârșite a bibliografiei: „La science prime l'argent” (Știința

este primordială bogăției). Remarcabil, de asemenea, pentru marele efort științific întreprins de Otlet în vederea internaționalizării clasificării zecimale, exemplarul de cea de-a cincea ediție americană a clasificării Dewey (*Decimal Classification and relative index for libraries, Clippings etc.*, Boston, Library Bureau, 1894) cu nenumăratele sale note și completări, care au condus, de fapt, la apariția primei ediții internaționale din 1905, cunoscută sub titlul: *Manuel du Répertoire bibliographique universel*. De aici a pornit, de altfel, și introducerea clasificării zecimale în România, realizată de remarcabilul biblioteconom român Alexandru Saadi-Ionescu, începând cu anul 1908, în paginile Revistei economice române.

Înedită este secțiunea consacrată începuturilor utilizării microfilmului în documentare și bibliografie (1906), datorate lui Paul Otlet și inginerului belgian Goldschmidt. Au fost prezentate, între altele, prima schiță a metodei de microfilmare realizată de Otlet la 18 octombrie 1906 (se vor împlini în curând șapte decenii de la acest moment însemnat al evoluției documentării), câteva imagini „incunabale” — dintr-un microfilm despre A. Dürer, precum și un microfilm realizat de Goldschmidt.

Începând cu anul 1907, procesul de internaționalizare a mișcării bibliografice se accentuează prin fondarea Federației de documentare a instituțiilor internaționale (31 iulie 1906), din care va evolua, mai târziu, însăși Federația Internațională de Documentare.

O altă vitrină a fost rezervată celor doi mari fondatori ai F.I.D.: Paul OTLET și Henri LA FONTAINE, acesta din urmă laureat, în 1913, al Premiului Nobel pentru pace. Se succed apoi, ca într-o istorie concentrată a bibliologiei universale, momentele cele mai caracteristice din activitatea științifică a F.I.D. și a asociațiilor, societăților și organismelor specializate naționale, între care foarte semnificativul efort întreprins în 1911 pentru normarea documentării, prin crearea fișei de catalog tipizate, sau standardizarea statisticii internaționale a imprimatelor.

Un moment important în activitatea F.I.D. este, de bună seamă, apariția, în 1927, a celei de a doua ediții a Clasificării zecimale universale, din care a fost expus exemplarul de lucru al lui La Fontaine, cu adnotările sale marginale.

Năsterea noului discipline informaționale — DOCUMENTAREA — va fi consacrată definitiv tot de creatorul F.I.D., Paul Otlet, prin publicarea, în 1934, a primului tratat de documentare: *Traité de Documentation. Le Livre sur le Livre. Theorie et Pratique* (Bruxelles, Editions Mundaneum, 1934. 431 p.).

Sub forma și denumirea de astăzi, Federația Internațională de Documentation (F.I.D.), acest mare organism internațional a fost creat în cadrul Congresului de la Oxford și Londra din anul 1938. După cel de al doilea război mondial, activitatea este reluată sub conducerea lui Donker Duyis, care la 28 august 1946 difuza prima circulară internațională, complementată cu un nou program de activitate postbelic. Toate documentele expuse pentru această perioadă poartă mențiunea arhivei speciale a lui Georges LORPHEVRE, care se înscrie astfel în linia marilor continuatori ai lui Paul Otlet și Henri La Fontaine.

În ultima vitrină, inițiatorul acestei expoziții internaționale, GEORGES LORPHEVRE, a grupat ca un simbol al devenirii cele mai noi publicații ale F.I.D., care se alătură astfel celor 539 publicate anterior, celor 37 de conferințe internaționale organizate în opt decenii de existență, reprezentînd efortul celor 57 de membri naționali și 13 comitete sau grupe de lucru ale F.I.D.

În frontul civilizației secolului XX, Federația Internațională de Documentare, azi cu sediul său principal la Haga, se află în primele rînduri.

Lector univ. dr. Corneliu DIMA — DRĂGAN

**INFORMAREA ÎN
BIBLIOTECA
PUBLICĂ:
Organizarea
activității
la Biblioteca
județeană
„N. Iorga” —
Ploiești**

În condițiile în care bibliotecile își îmbogățesc anual zestrea colecțiilor lor cu mii și mii de noi publicații, cind volumul circulației cărților de care dispun este în continuă creștere, cind viteza de acces la informații are atita importanță într-o lume în care timpul se contractă, cind biblioteca trebuie să deservească un public de profesii, nivel de cunoștințe și interese de lectură diverse, avid de cunoștințe tot mai bogate și variate, funcția de informare a bibliotecii publice trebuie să corespundă atributelor superioare ale unei biblioteci moderne, văzută în plin dinamism.

Biblioteca județeană „N. Iorga” — Ploiești, cea mai mare bibliotecă publică din județ, care pune la dispoziția cititorilor un bogat și reprezentativ fond de publicații, de la lucrări de largă accesibilitate, pînă la lucrări și tratate de nivel superior, și-a dezvoltat de-a lungul anilor serviciile caracteristice, căutînd să răspundă cit mai bine cerințelor de informare, documentare și lectură ale cititorilor. Paralel cu amplificarea muncii de propagandă a cărții, de completare a colecțiilor, de optimizare a relațiilor cu publicul prin sălile de lectură și împrumut, avem permanent în atenție dezvoltarea și perfecționarea continuă a activității de informare, integrată procesului bibliotecii în scopul satisfacerii optime a necesităților de informare ale fiecărui cititor în parte, dar și a exigențelor superioare ale diverselor grupuri socioprofesionale — cadre didactice,

studenți, elevi, muncitori, tehnicieni și ingineri etc. —, ale instituțiilor și întreprinderilor, ale organizațiilor de masă și obștești din municipiul Ploiești și județul Prahova. În sfera acestei activități au fost incluse: **informarea curentă** — factologică și bibliografică, orală și scrisă — **elaborarea unor lucrări bibliografice, de amploare**, în cea mai mare parte de interes local, **crearea unor instrumente de lucru cu caracter permanent** (susceptibile de a suferi transformările ce se vor impune în timp), necesare atît cititorului cit și bibliotecarului.

În biblioteca noastră funcționează, de mai mulți ani, un punct de informare, conceput și realizat pe următoarele coordonate principale: îndrumarea cititorilor în utilizarea cataloagelor și a altor instrumente de informare din bibliotecă; asigurarea unei informări factologice și bibliografice prompte; realizarea unor obiective diverse în corelație cu celelalte două — sondaje și anchete în rîndul cititorilor privind necesitățile lor de informare, documentare și lectură, îndrumarea cursanților diferitelor forme ale învățămîntului politico-ideologic în informarea de care au nevoie, sprijinirea elevilor, foarte mulți la număr, în alcătuirea unor lucrări curente etc. Din arsenalul de instrumente ale punctului de informare fac parte, în primul rînd, cataloagele clasice de bibliotecă: alfabete, sistematice, pe titluri, de perioade (curente și retrospective), de discurs și.a. Punctul de informare fiind deservit în permanență de un bibliograf, cititorului beneficiază, ori de cite ori are nevoie, de o îndrumare competentă în folosirea cataloagelor sau a altor instrumente de informare. Alături de cataloage, se află biblioteca de referință, alcătuită din enciclopedii, dicționare enciclopedice, dicționare speciale, lingvistice, lucrări fundamentale, sinteze, monografii, ghiduri de diferite tipuri, atlase, lucrări de interes local, precum și diverse bibliografii generale și speciale. Cererile de informații factologice — mai ales — și bibliografice, deosebit de variate, formulate de beneficiarii noștri, de asemenea foarte diversi, își găsesc rezolvarea în cea mai mare parte pe loc, pe baza acestui fond de referință. Cererile care necesită o cercetare mai amplă sînt reținute și rezolvate într-un termen de cîteva zile, bibliograful avînd grijă să obțină de la solicitator detalii asupra scopului în care se face cererea, fapt ce ne înlesnește mult activitatea de cercetare și implicit sporește eficiența materialelor întocmite.

În seria instrumentelor de care dispunem în cadrul punctului de informare se includ și fișierele tematice. Deoarece foarte mulți elevi, studenți și cadre didactice ne solicită sprijinul pentru informarea în domeniul literar, bibliotecile școlare de pe raza munici-

piului nedispunînd de mijloace necesare, o dată cu crearea punctului de informare, am organizat și îmbogățim permanent fișierul **Literatura română și străină** — referințe (în prezent, peste 12 000 de fișe), cuprinzînd cărți, studii și articole de istorie și critică literară. Nenumăratele solicitări ne-au determinat să includem în planul nostru bibliografic realizarea pe baza acestui fișier, în colaborare cu Casa corpului didactic și cu liceele de cultură generală din oraș, a unei bibliografii a literaturii prevăzute în programele școlare, lucrarea urmînd a fi difuzată bibliotecilor publice și școlare din județ, precum și profesorilor de limba română. Un alt fișier, **În sprijinul învățămîntului de partid**, structurat pe teme mari ale cursurilor învățămîntului politico-ideologic ce se desfășoară în acest an și următorii trei, oferă cursanților, propagandiștilor și lectorilor referințe din periodice curente, la care vom adăuga începînd cu semestrul al doilea al anului și referințe extrase din cărți social-politice. Fișierul **Probleme de biblioteconomie** este destinat informării de specialitate a bibliotecarilor și cuprinde fișele realizate de Biblioteca Centrală de Stat, pe baza publicațiilor din țară și străinătate. La acestea se adaugă un fișier de informare generală, în care sînt incluse lucrări bibliografice și bibliografii ascunse.

Biblioteca publică (enciclopedică) a unui oraș mare, puternic industrializat, nu poate să asigure foarte mult din literatura necesară specialiștilor. Într-o asemenea situație se află și biblioteca noastră. Solicitățile din partea acestor categorii de cititori fiind totuși destul de multe, cooperarea cu bibliotecile specializate reprezintă o modalitate eficientă de soluționare a situației. Pe baza unei înțelegeri de colaborare, bibliotecile unor întreprinderi și instituții din municipiul (Biblioteca Combinatului petrochimic, Biblioteca Întreprinderii constructoare de utilaj petrolier „1 Mai” și cea a Institutului de petrol și gaze) ne trimit, de mai mulți ani, liste cu lucrări nou achiziționate, pe care noi le utilizăm indicînd celui care ne solicită adresele unde se află lucrarea de care are nevoie. În felul acesta dispunem de încă un mijloc informațional. Regretăm însă că bibliotecile respective nu sînt consecvente în expedierea acestor liste. Sperăm totuși ca lucrările să se îmbunătățească și chiar să putem extinde colaborarea în acest sens și cu alte biblioteci, aceasta și ca o premisă pentru un proiectat „Catalog cumulativ al cărții tehnico-științifice”.

Dinamica vieții contemporane, mijloacele de comunicare ale lumii civilizate au impus și în practica noastră de informare telefonul. Prin intermediul lui, răspundem variatelor soli-

citări formulate din partea cititorilor, instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor de masă și obștești. Multe din informațiile privind cartea tehnico-științifică sînt rezolvate în felul acesta, înlesnind deseori cititorilor accesul la cărțile aflate în bibliotecile cabinetele tehnice ale întreprinderilor ploieștene. Această modalitate de a obține informații de la bibliotecă fiind tot mai cunoscută de public, oferim zilnic cel puțin patru-cinci referințe diverse prin telefon.

Crearea punctului de informare ne-a dat posibilitatea unor discuții și consultări mai largi cu cititorii, unor sondaje de opinie privind relația carte-bibliotecă-cititor. În felul acesta am ajuns la concluzia alcătuirii unor indici ai operelor unor scriitori reprezentativi printr-un mare număr de volume în bibliotecă, la ideea întocmirii unui ghid al bibliotecii, a unui ghid de folosire a cataloagelor (toate acestea realizate deja și intrate în uzul curent) și a altor instrumente de informare.

O latură importantă a activității de informare constă în informarea bibliografică de interes local, impusă pe de o parte de creșterea volumului de informații referitoare la dezvoltarea contemporană a Prahovei și de existența unui mare număr de informații ale trecutului, iar pe de altă parte, de numărul tot mai mare al celor ce vor să cunoască dezvoltarea județului Prahova de-a lungul anilor. O preocupare susținută o avem pentru elaborarea „Bibliografiei Prahovei”. Periodicitatea acestei lucrări este anuală și pînă în prezent s-au tipărit 7 volume (1968—1974). Bibliografia este difuzată tuturor bibliotecilor publice din județ, unor instituții, întreprinderi și organizații de masă și obștești, precum și persoanelor care au nevoie de o astfel de lucrare. Alături de „Bibliografia Prahovei”, pentru informarea și documentarea de interes local oferim celor interesați și alte lucrări bibliografice, cea mai mare parte dintre ele fiind realizări ale bibliotecii noastre: **Catalogul cumulativ al publicațiilor editate sau tipărite pe teritoriul județului Prahova între 1868—1968** (cărți și broșuri), **Istoria regiunii Ploiești, Contribuții la istoricul presei prahovene, Începuturile urbanismului în Ploiești, Documente de piatră și bronz ale municipiului Ploiești** etc., lucrări bibliografice dedicate unor personalități prahovene (I.L. Caragiale, N. Grigorescu, E. Poteca, L. Fulga, I. Hașdeu, N. Simache ș.a.), lucrări bibliografice privind unele localități, întreprinderi și instituții, un dicționar al personalităților locale (încă nefinalizat), precum și bibliografia **Județului Prahova în literatură**. Informarea bibliografică de interes local în bibliotecile județene se identifică în mare măsură cu cercetarea bibliografică, rezultatul și în viitor al acestor preocupări continuînd să fie

apariția unor lucrări fundamentale. În același timp, dorința bibliotecii publice de a satisface cererile tuturor beneficiarilor să impune o permanentă activitate în latura informării curente, la cerere sau din inițiativa bibliotecii. Relevăm faptul că serviciul nostru de informare — în afara informării orale, factologice și bibliografice — întocmește anual, la cererea cititorilor din diferite categorii socio-profesionale, instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor de masă și obștești, aproximativ 40 de bibliografii pe diverse teme „Industria petrolieră prahoveană în anii construirii socialismului”, „Personalități istorice românești în literatură”, „Perfecționarea conducerii și organizării vieții economico-sociale” etc.). Vizind permanent eficiența serviciilor pe care le oferim beneficiarilor, pentru a veni în întîmpinarea necesităților lor de informare și documentare, într-un cuvînt pentru a dezvolta latura activă a informării, în ultimii doi ani am elaborat — pe baza unor anchete și studii în rîndul publicului cititor — o serie de lucrări de largă adresabilitate, valoarea de conținut a acestora conștind în contribuția la popularizarea politicii partidului și statului nostru, a realizărilor obținute de oamenii muncii din județul Prahova, la educarea oamenilor în spiritul eticii și echității socialiste, al respectării legalității socialiste, la educarea comunistă a tineretului. În urma unei consultări cu Secțiunea Cabinetului județean de partid, s-au realizat bibliografiile „Prahova anilor noștri” și „Cartea social-politică în Biblioteca „N. Jorgă” — Ploiești”, lucrări ce au fost difuzate în rîndul cîșsanților învățămîntului politico-ideologic. Pentru propagandistii și cîșsanții învățămîntului de partid întocmim lunar liste cu cărți social-politice nou apărute (bibliografii de recomandare ale căror teme se stabilesc de comun acord cu cabinetul de partid). O categorie de beneficiari către care se îndreaptă atenția noastră o reprezintă inginerii, tehnicienii și muncitorii din întreprinderile industriale și agricole, din cooperativele agricole de producție. În întîmpinarea necesităților de informare și lectură ale acestora, realizăm bibliografii pe teme privind conducerea și organizarea întreprinderilor, perfecționarea profesională, progresul tehnico-științific, bibliografii pe domenii și profesii.

Considerînd că biblioteca publică poate aduce servicii însemnate informării diferitelor categorii de oameni ai muncii angajați în procesul de perfecționare profesională, ne-am orientat activitatea și în această direcție. Am început cu ceea ce ne era mai apropiat: asigurarea unor mijloace de informare pentru activiștii din domeniul culturii. Acestora le punem la dispoziție un fișier cuprin-

zînd cărți, studii și articole privind probleme ale culturii în general și ale activității cultural-educative de masă, fișierul pe teme biblioteconomice amintit, liste bibliografice de semnalare a noutăților editoriale, bibliografii tematice de recomandare. În cadrul colaborării noastre cu celelalte biblioteci din municipiu, un obiectiv propus spre a fi îndeplinit se referă la lucrări și acțiuni în sprijinul perfecționării profesionale. În acest sens, colaborăm cu Casa corpului didactic, cu Biblioteca Institutului de petrol și gaze, cu Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor, cu unele biblioteci ale cabinetele tehnice din marile întreprinderi ploieștene. Consiliul de coordonare a activității bibliotecilor din județ, de curînd constituit,* și-a propus, printre altele, pentru perioada imediat următoare, dezbaterea unui program special privind serviciile bibliotecii publice în sprijinul perfecționării profesionale a oamenilor muncii din județ.

În contextul cerințelor actuale și de perspectivă impuse în mod obiectiv bibliotecilor publice de realitățile societății noastre socialiste, de obiectivele majore cuprinse în Programul partidului, va trebui să continuăm la noi dimensiuni întreaga noastră muncă. În direcția activității de informare ne-am propus: o intensă popularizare a informării în rîndul tuturor categoriilor de cititori — prin intermediul presei locale, al stației de radiodifuzare a orașului, prin diverse materiale publicitare, cu sprijinul bibliotecarilor; permanenta îmbogățire și valorificare a fondului de referință; dezvoltarea colaborării cu celelalte instituții pentru elaborarea unor lucrări de amploare („Istoria județului Prahova în date” — realizată în proporție de 75 la sută, în colaborare cu cercetători din Ploiești; „Catalogul cumulativ al cărții tehnico-științifice de pe raza municipiului Ploiești”; un catalog similar pentru periodicele tehnico-științifice etc.) și pentru lărgirea schimbului de materiale informaționale, investigarea prin studii și anchete sociologice a necesităților de informare și lectură ale cititorilor din bibliotecile orașenești și ale intelectualilor din mediul rural, alcătuirea trimestrială a unui buletin al noutăților tehnico-științifice intrate în bibliotecile din municipiu. De asemenea, sperăm într-o colaborare mai susținută cu bibliotecile județene din țară, în realizarea dezideratului mai vechi al coordonării muncii bibliografice pe baza unui plan bibliografic național.

Ștefan NĂSTĂSECU
Marian CHIRULESCU

* Prezentat în buletinul trimestrial de biblioteconomie Biblioteca, nr. 1/1976, p. 7.

Istoria cărții și a bibliotecilor românești

CZU 090.1:026.2
686.1/3

Din patrimoniul culturii românești

MONUMENTE ALE ARTEI TIPARULUI (I)

Tezaurul civilizației române are o vechime de trei milenii. Patrimoniul material național din mileniul anterior erei noastre a fost studiat exhaustiv, arheologic și istoric, de Vasile Pîrvan (*Getica*, 1926). Mărturiile culturii grafice de pe teritoriul României din primele secole ale erei noastre, mărturii care atestă o civilizație romană (în limba latină), neîntreruptă, sînt publicate în colecția *Corpus inscriptionum latinarum* (Berlin, 1863 și urm.). Începînd cu anul 1508, apar la Tirgoviște primele cărți tipărite la noi (incunabilele românești, cum le numea Al. Odobescu), țara noastră fiind în estul și sudul Europei a treia (după Muntenegru și Polonia) ca activitate editorial-tipografică, și aceasta neîntrerupt pînă în zilele noastre. Greutățile continue care ar fi putut înăbuși dezvoltarea în acele vremuri de luptă vitejească au fost învinse de forța spirituală a poporului român.

În patrimoniul culturii noastre, cartea, gîndirea și simțirea materializate în pagini tipărite au jucat un rol stimulator și mereu înnoitor și de progres. Sînt numeroase exemplele care se pot da în acest sens.

Alegem, spre exemplificare, Biblia tipărită la București în 1688. Dintre monumentele literare vechi, *Cazania* lui Varlaam (Iași, 1643) a avut cea mai mare circulație în lumea cititorilor și, după ea, vine Biblia de la București, numită și *Biblia* lui Șerban Cantacuzino. Este un monument literar, de limbă, dar în același timp și un act editorial

fără egal, raportat chiar la tehnica tipografică modernă. De format în folio mare, cu textul cules pe 2 coloane, litere mici chirilice, cu cerneală de două culori (neagră și roșie), avînd 938 de pagini de hîrtie densă, cu o tehnică redacțională care face cinste lui Mitrofan, șeful atelierului tipografic respectiv, s-a început tipărirea ei la 5 noiembrie 1687 (inclusiv legatul ei în scoarțe de carton gros). Cu un al doilea tiraj terminat și el la 10 decembrie 1688 — mă întreb dacă imprimarea acestei cărți nu constituie o performanță a artei poligrafice românești de acum trei veacuri (288 de ani) și dacă meșterii tipografi de azi nu ar trebui să fie mirați dar și mîndri de aceasgă performanță a înaintașilor lor?

Un titlu bogat, pe o pagină întreagă încadrată în chenar floral, parcă ar fi rînduri dintr-o cronică, ne informează că s-a tradus „dupre limba elinească spre înțelegerea limbii românești” din porunca domnitorului Șerban Cantacuzino, dar spre sfîrșitul zilelor sale, murind la 29 octombrie 1688, înainte să-și vadă cartea tipărită. Tipărirea „s-au săvîrșit” — continuă — „cu îndemnarea dumnealui Costa <n> din Brâncoveanul marele logofăt, nepot de soră al mării sale, carele după pristăvirea acestui mai sus pomenit domnu [...] den alegerea a toatei Țării Rumânești, pre dumnealui I-au coronat cu domnia și stăpînirea a toată țara Ungrovlahiei”. Ca de obicei, pe verso foii de titlu, într-un mare medalion oval, artistic înflorat, se află stema țării (corbul cu crucea în cioc), în mijlocul figurii unui

„gripsor” uriaș (vultur mare, imperial) „cu două capete, care ține în ghiarele lui spada și buzduganul (stema familiei Cantacuzino). Coroana imperială domină întreaga imagine, care evocă tăria, puterea și izbînda domniei lui Șerban Cantacuzino asupra dușmanilor „văzuți și nevăzuți”, cum grăiesc înseși versurile elogiase închinete stemei.

Urmează două prefețe, prima semnată de domnitorul Șerban Cantacuzino (1678—1688), a doua de Dosithei, patriarhul Ierusalimului. Desigur, în vîltoarea războiului care începea între turci și austrieci (1687), în care au fost și românii implicați, domnitorul nu avea timpul să scrie prefața, de aceea se presupune că este scrisă de Constantin Cantacuzino stolnicul, fratele domnitorului, umanistul care învățase la Academia din Constantinopole și la cea din Padova. Cultul arătat pentru vechea cultură elină, îndrumarea metodicostiințifică despre obligația ca talmăcitorii să confrunte traducerea românească și cu Biblia latină și cu cea slavonă, toate trei scoase „den limba elinească” (Biblia grecească tipărită la Veneția în 1687), toate aceste exigențe filologice exprimate în prefață sînt idei pe care le găsim și în preocupațiile literare și științifice ale Stolnicului. Autorul prefeței stabilește paternitatea traducerii la modul general: „ai noștri oameni ai locului”, „alte izvoade vechi”, talmăcitori care au întîmpinat mari greutăți „pentru [din cauza] strîmtarea (puțin dezvoltată pentru exprimări scrise) limbii românești”, dar toate au fost învinse, dîndu-se satisfacția că și noi românii putem citi cuvîntul Scripturii în limba noastră românească. O singură nominalizare face autorul prefeței amintind pe alesul «dentru locali» Ghermanonisis. Cam în jurul anului 1682 au început pregătirile strîngerii materialelor necesare (ediții străine, discuțiile pentru revizuirea vechilor traduceri parțiale) și alegerea colaboratorilor «pedepsiți [învățați] întru a noastră limbă, ca și de limba elinească». La sfîrșitul cărții, ca «deslușindu-se pre limba românească» și alți doi eleniști români: frații Radu (cronicarul) și Șerban Greceanu. Cu privire la identificarea «altor izvoade vechi», discuțiile se duc pînă azi. La 23 mai 1938 publicam un articol în care arătam că ms. 4389 al Bibliotecii Academiei Române a revenit în țară de la Moscova, unde fusese trimis în timpul războiului (1916—1918) pentru a se păstra în mai multă siguranță: nu era altceva

decît copia traducerii Vechiului Testament făcută de Nicolae Milescu, începută la Constantinopol în 1662 și terminată la Stettin (lîngă Marea Baltică), în 1668*. Mai tîrziu (ianuarie-februarie 1959), publicăm, în transcriere cu litere latine, și prefața chirilică a ms. 4389. S-a descoperit, de către Virgil Cîndea, că ms. 4389 s-a copiat fără a se pune data, la rîndul lui, într-un manuscris avînd azi cota 45, în Biblioteca Filialei Academiei R. S. România din Cluj-Napoca, de un monah de la Mănăstirea Cîmpulung-Muscel, pentru mitropolitul Teodosie al Țării Românești, care a păstorit în două rînduri între anii 1679 și 1708. Nu este exclus ca ms. 4389 să fi ajuns de la Stettin în mina mitropolitului Moldovei, Dosoftei (1624—1693), care l-a citit cu atenție și l-a „îndreptat”. Poate „revizuirea” lui Dosoftei să se fi făcut chiar pe originalul lui Milescu, azi pierdut. Această revizuire este dovedită recent, și concludent, pe baza comparației de texte, de filologul ieșean N.A. Ursu (Dosoftei necunoscut, în „Cronica”, Iași, XI [1976] nr. 6, p. 4—6).

În ce privește cărțile Noului Testament, din Biblia de la București, ele au intrat aici sub formă revizuită, din tipăritura lui Simion Ștefan, de la Alba Iulia (1698).

Constantin Brîncoveanu, abia pus în domnie (29 octombrie 1688), a cheltuit ca să se termine tipărirea Bibliei pe care apoi «o au rădicat [și]... pentru cea de obște priiță, s-au dăruit neamului românesc». Nu numai „neamului românesc”, dar, cu dedicații, autografe, frumos și cald stilizate, generosul domnitor a dăruit exemplare spătarului Mihai Cantacuzino (exemplar la B.C.U.-București) și chiar mitropolitului Dosoftei al Moldovei, despre a cărui revizuire, desigur, domnitorul a știut (exemplar la Mănăstirea Putna).

Biblia de la București probabil s-a epuizat repede fiind trimisă la toate mănăstirile din țară, precum și la alte biserică. Zațul însă nu s-a strîcat și a urmat al doilea tiraj (terminat și el într-o lună), ediție tip Septuaginta, avînd pe ultima pagină a cărții 16 rînduri în plus, care precizează că „izvodul” elinesc de pe care s-a tradus a fost tipărit la Frankfurt (Franco Fortu).

Pentru limba română literară Biblia din 1688 are o importanță deosebită prin unitatea lingvistică rezultată din prelucrarea celor trei graiuri românești, cel moldovenesc în traducerea Milescu-Dosoftei, ardelenesc în Noul Testament al lui Simion Ștefan, cel muntean în intervențiile fraților Greceni și controlul ce-l va fi făcut stolnicul Constantin Cantacuzino.

Prof. univ. dr. doc. Dan SIMONESCU

* Artic. I semnalat și comentat ca merituos, de N. Iorga. La Biblia lui Șerban Vodă. În: „Revista istorică”, XXIV (1938), nr. 7—9, p. 193—196.

Meridian bibliologic

CZU 021.05

BIBLIOBUZUL

ÎN LUME

(II)

Sinteză documentară

Bibliobuzul cîntă în general pe teritorii cu densitate mică a populației, deci randamentul lor depinde de Hexibilitatea lor în stabilirea itinerariului și a duratei staționării. Itinerariul se stabilește inițial pe baza unei investigații a teritoriului pentru a cunoaște numărul aproximativ al locuitorilor, punctele frecventate în mod obișnuit de populație, traficul, orarul schimburilor, în întreprinderi, programul școlilor etc. Punctele de staționare proiectate trebuie să fie la o distanță minimă de 1,5 km de la raza de activitate a bibliotecii staționare. Se fac citeva drumuri de probă pentru cronometrarea parcursului între două stații. Stațiile se fixează aproape de magazine, școli, intrări în fabrici sau instituții importante, case de copii, aziluri de bătrîni, parcuri, piețe frecventate etc. Durata staționării se definește abia după citeva parcursuri și programe de muncă, deoarece în orarul inițial nu se înscrie decît ora sosirii. Locurile de staționare se marchează (așa cum sînt stațiile de autobuze), ulterior aici înscriindu-se și ora sosirii și durata staționării. Parcursul și orarul stabilit se distribuie cititorilor (anexate la actul de înscriere), se publică în ziare, se afișează, se anunță directorilor școlilor, comitetelor sindicale din uzină etc. Orarul obișnuit variază, în diferite țări, între orele 12—19 și 13—20; sînt însă și servicii (urbane) în S.U.A. sau Finlanda, care funcționează pînă la orele 22 sau, alternativ, dimineața și după amiaza. Orarul, o dată fixat, trebuie respectat cu strictețe, iar eventualele schimbări anunțate din timp.

Bibliobuzul revine la fiecare stație cel puțin o dată pe săptămîină, iar în circuitele rurale, foarte întinse, chiar din două în două săptămîni. Punctele mai aglomerate sînt vizitate de două ori pe săptămîină, (rareori) chiar zilnic. Publicul se deprinde ușor cu acest mod de deservire, cu condiția ca bibliobuzul să respecte programul stabilit cu strictețe, întocmai ca în cazul orarului spectacolelor, cinematografele. De regulă, bibliobuzele parcurg traseul lor alternativ într-un sens și în sens invers. Astfel, de-a lungul a două parcursuri, orarul se modifică, staționarea avînd loc la începutul sau la sfîrșitul timpului afectat circuitului, înlesnind accesul persoanelor cu timp liber diferit.

Tehnica împrumutului

De regulă, bibliobuzul dispune de două mese de serviciu și două uși laterale, situate în aceeași parte sau (în țările nordice, din cauza grămezilor de zăpadă la bordura trotuarelor) una în spate. Predarea cărților se face la masa din față, iar împrumutul la cea din spate, în cazul cînd șoferul se ocupă de înscrierea cititorilor și operează restituirile, iar bibliotecarul cu îndrumarea cititorilor și cu înregistrarea împrumuturilor. În acest caz, scaunul șoferului poate fi întors cu 90° spre pupitrul de împrumut. În cazul cînd deservirea se face de către doi bibliotecari, cititorii intră prin ușa din spate, unde predau cărțile, iar înregistrarea împrumutului se face la pupitrul din față. La bibliobuzele mici, unde bibliotecarul îndeplinește și funcția de șofer, există o singură ușă deschisă, în față. Lîngă șofer e amplasat un raft pentru înapoierea cărților, care sînt reasezate la locul lor în timpul parcursurilor mai lungi. Există și dulapuri amenajate pentru rezerve de cărți, la bibliobuzele mari sub șasiu, în formă de sertare culisante (asemănătoare portbagajelor de la autocarele de turism).

Tehnica împrumutului este simplificată la maximum. Printre sistemele de evidență folosite în sistemul Hewarck, fiecare cititor primește o fișă de mărime identică cu cea a cărții, marcată cu un număr; aceasta și legitimația de cititor. La împrumut, se stampilează data înapoierii pe ambele fișe, se înscrie numărul exemplarelor pe legitimație și numărul fișei cititorului pe fișa cărții. Stampila mică de dată e atașată la stiloul bibliotecarului. Fișele de cărți împrumutate se așază în ordinea alfabetică a autorilor sau a titlurilor. Nu există semnătură; toată operația durează 60 de secunde pentru 4 volume. În sistemul Remington-band se fotografiază fișa cărții împreună cu fișa cititorului și un număr serial zilnic. Unele bibliobuze folosesc magnetofonul pentru a

înregistra numărul cititorului și numărul sau titlul cărții.

Randament

Folosirea unui bibliobuz este rentabilă în condițiile în care populația deservită pe teritoriul parcurs e de minimum 10 000 de locuitori, limita maximă depinzând de densitatea populației, fără să depășească 30 000.

În ceea ce privește circulația anuală a cărții, la o capacitate de 3 000—4 000 de volume și un fond de rezervă de 12 000—16 000 de volume, aceasta se ridică la 100 000 de volume și peste.

Personalul minim e alcătuit dintr-un bibliotecar și un șofer, care în majoritatea țărilor îndeplinește și funcția de bibliotecar-ajutor, contribuind la evidența împrumuturilor, la reasezarea cărților etc. Există însă și mici bibliobuze, unde bibliotecarul singur conduce mașina, și vehicule mari, pe care lucrează 2—3 bibliotecari ajutați de șofer. În toate cazurile se cere ca responsabilul să fie un bibliotecar calificat. Natura muncii — timpul scurt de deservire, aglomerația, lipsa instrumentelor de informare, diversitatea publicului — cere ca bibliotecarul să posedă cunoștințe temeinice despre literatură, să aibă competență în relațiile cu publicul și în informare, să aibă capacitatea de a decide rapid etc. Întregul personal al bibliobuzului e suspus unor eforturi fizice și intelectuale mai mari decât cele din alte servicii ale bibliotecii, dar în marea lor majoritate oamenii sînt atașați acestei munci variate și interesante. O precizare: acest personal, indiferent de mărimea lui, se ocupă exclusiv cu împrumutul; prelucrarea fondului, repararea cărților, redactarea și expedierea avizelor către cititorii întorși se fac de către biblioteca centrală.

Înainte de a trece la înzestrarea tehnică a bibliobuzului*, citeva exemple pentru a demonstra eficiența acestui tip de bibliotecă. În Finlanda, în anul 1970, 73 de bibliobuze au împrumutat 2 500 000 de volume la 80 000 de cititori. Primul bibliobuz finlandez a fost organizat la Turku în 1961. În 1969, funcționau două vehicule, unul (11,20 m × 2,50 m) transportând 3 500 de volume, un al doilea, mai mic (7,50 m × 2,50 m), 2 000 de volume. Orașul Turku (15 000 de locuitori) are o bibliotecă centrală cu 12 filiale. Bibliobuzele au fost puse în funcțiune din cauza extinderii rapide a cartierelor marginase la distanțe mari de centrul orașului și de bibliotecile filiale. S-a constituit un fond distinct pentru bibliobuze, de aproximativ 20 000 de volume reînnoite anual și completate deseori cu

împrumuturi de fonduri de la bibliotecă centrală și de la alte biblioteci. Fiecare bibliobuz are 24 de stații, pe care le vizitează o dată pe săptămână, pe cele mai aglomerate, de două ori. Punctele de staționare au fost fixate la 1 km distanță de la bibliotecile filiale (mutate apoi, pe măsura dezvoltării construcțiilor), durata staționărilor fiind între un sfert de oră și două ore. Bibliobuzele sînt deservite de un bibliotecar responsabil, un al doilea bibliotecar și doi șoferi care au trecut și examenul de bibliotecar-ajutor. Cele două bibliobuze au realizat în 1969 216 000 de împrumuturi, ceea ce reprezintă 15,3 la sută din totalul volumelor împrumutate de biblioteca centrală. De atunci s-au mai pus în funcțiune în Turku încă două bibliobuze. În comuna Suominsalmi din fiordurile Finlandei, cu o populație de 14 500 de locuitori răspinși pe un teritoriu de 5 800 kmp cu peste 3 500 de lacuri, pînă în anul 1970 funcționa o bibliotecă comunală cu 32 de filiale și puncte de împrumut în cîtușe și școli. Din cauza depopulării (migrația populației în orașe), aceste unități bibliotecare au devenit aproape inactice, fiind înlocuite cu un bibliobuz (un Mercedes Bus — 10 m × 2,5 m) cu capacitate de 3 000 de volume și fond de rezervă pe lângă biblioteca comunală. Deservit de doi bibliotecari și un șofer, bibliobuzul străbate un itinerar lung de 2000 de km, fixat pe baza unui studiu minuțios al cerințelor populației și al terenului. Pe parcurs există 294 de stații, vizitate o dată la două săptămîni. Durata staționării, începe de la 5 minute, în cazul unei ferme izolate, situată la 10 km de prima stație. În medie, la un parcurs de 10 ore, 5 ore și jumătate sînt alocate staționării. Personalul e supus unor eforturi mari, lucrează deseori 9—10 ore zilnic, în loc de 7 (orele suplimentare sînt recuperabile în timpul concediului). Rezultate: după primul an, în comparație cu activitatea bibliotecilor filiale, se observă o creștere de 50 la sută pentru ca după trei ani să crească cu peste 100 la sută. În 1973, biblioteca comunală, filialele ei și bibliobuzul au împrumutat, la 2 235 de cititori, 160 000 de volume (10,96 vol. per locuitor), din care 69 000 de volume (43 la sută!) au fost difuzate de bibliobuz.

În Suedia dezvoltarea spectaculoasă a bibliobuzului datează din 1965, cînd 2 500 de comune mici au fost grupate în 282 de unități administrative, ceea ce a permis unele investiții pe care micile localități nu erau în măsură să le facă. Iată, spre exemplu, Nord Värmland — o comună nouă, întinsă pe 1 400 kmp într-un ținut muntos, păduros, cu o populație de 11 000 de locuitori (7 loc./kmp), din care 80 la sută locuind la mari distanțe de cen-

tru, orașelul Torby. Înainte, teritoriul era deservit de 3 biblioteci comunale (cu cite un bibliotecar), 3 filiale (cu cite un bibliotecar cu jumătate de normă) și 24 de puncte de împrumut au mici fonduri de 40—50 de volume fiecare. Numărul total de împrumuturi anuale se ridică la 3 500 de volume. După reorganizare, serviciile de bibliotecă sînt asigurate de o bibliotecă centrală și patru filiale, locul punctelor de împrumut fiind luat de un bibliobuz. Este vorba de un vehicul de proporții mai reduse, capabil să circule pe drumurile înguste, abrupte, de munte (3,50 m × 2,50 m; spațiu între rafturi 7 mp). Locuri de staționare: prăvălii, școli, încrucișări de drumuri, două sanatorii și unele ferme izolate, în total 60 de stații vizitate din două în două săptămîni. Cu un program săptămînal (5 zile) de 35 de ore, zilnic între 14 și 20,30, și staționări cu durata între o jumătate de oră și o oră, bibliobuzul realizează un parcurs total de aproximativ 300 km (înțoarceri zilnice la centru, pentru aprovizionare). Funcționarea este asigurată de un bibliotecar (de fapt mai mulți, prin rotație, de la biblioteca centrală) și de un șofer, care ajută și la înscrierea cititorilor și la înregistrarea împrumuturilor. După primul an de activitate, numărul total de volume împrumutate de bibliobuz s-a ridicat la 38 510; în același rîstimp, bibliotecile staționare din teritoriul respectiv au realizat 26 250 de împrumuturi, pe ansamblu înregistrîndu-se o creștere de peste 140 la sută. Un rezultat remarcabil: stațiile de bibliobuz au devenit locuri de întîlnire, de comunicare între grupuri izolate de oameni, printre cititori numărîndu-se și multe persoane care pînă atunci nu trecuseră niciodată pragul unei biblioteci sau librării.

În R.F. a Germaniei la München, cerculă mai multe bibliobuze ale bibliotecii municipale. La cererea unor instituții și întreprinderi s-a organizat un vehicul special pentru personalul acestora, cu program convenabil, coordonat cu pauzele de lucru și cu intrările în schimburi. A fost amenajat un autobuz flexibil, lung de 16,5 m, înalt de 2,2 m, lat de 2,5 m, cu o capacitate de 6 000 de volume (pe 150 metri liniari de raft) și un fond de rezervă de aproximativ 20 000 de volume. Bibliobuzul deservește 3 întreprinderi și 2 instituții, staționînd la intrare sau în curte, între orele 10 și 14 (în instituții) și 14,30—17 (în întreprinderi). După 3 ani de funcționare, în 1972, bibliobuzul a ajuns să înregistreze 1 400 de cititori statornici, adică 20 la sută din totalul salariaților, în timp ce înainte procentul de atragere, prin biblioteca publică, era de numai 3 la sută. Numărul volumelor împrumutate, în același an,

* În numărul viitor: Amenajare, echipament tehnic, costuri comparative; concluzii.

era de 42 000, revenind în medie 30 de volume per cititor. Sînt de notat și unele mutații în interesele de lectură, în direcția literaturii de specialitate.

În Franța, la Tours, din 1956, funcționează cu succes o „bibliotecă școlară mobilă”, de fapt un bibliobuz al bibliotecii municipale, cu o capacitate de 3 400 de volume, care vizitează toate școlile din localitate o dată la două sau trei săptămîni. Programul staționărilor în fața școlilor coincide cu pauzele mari sau cu sfîrșitul cursurilor. Elevii, grupați pe clase, vizitează bibliobuzul însoțiți de un profesor, avînd la dispoziție cea 15—20 de minute pentru împrumut. Cărțile sînt alese de către elevi, direct din rafturi, împrumutul efectuîndu-se însă colectiv, pe clase, setul de fișe fiind păstrat de profesor, pentru urmărirea (un al doilea set se păstrează la bibliobuz, pentru evidență). Cu o minimă „administrare” se constituie astfel și se împropătează continuu bibliotecii de clasă bine selectate. Prin intermediul bibliobuzului, elevii și profesorii solicită și primesc cărți din fondul bibliotecii municipale.

CZU 021.64 (481)

Norvegia:

Servicii centralizate pentru biblioteci

Densitatea redusă a populației, ca și distanțele mari, de peste 1000 de km, ce separă regiunile din nord de cele din sudul țării, fac ca serviciile centralizate oferite astăzi bibliotecilor norvegiene să fie deosebit de utile.

Oficiul central al bibliotecilor (Biblioteksentralen), cu sediul la Oslo, fondat încă din anul 1952, își desfășoară în prezent activitatea sub forma unei societăți cooperative, cu participarea autorităților municipale locale și a Asociației bibliotecarilor norvegieni.

Ca organism central, îmbogățindu-și activitățile în 1955 și apoi în anul 1958 prin inaugurarea unei legături proprii, Oficiul oferă bibliotecilor servicii centralizate axate pe trei coordonate de un real interes: procurarea noutăților editoriale, legate durabil și atrăgător; furnizarea de material și echipament de bibliotecă și acordarea unei variate asistențe bibliografice-informative. Activitatea oficiului este asigurată de un corp de 130 de salariați.

În prezent, 1300 de biblioteci publice și peste 3400 de biblioteci școlare beneficiază de serviciile oferite de această instituție, cu un rabat comercial de 20 la sută la procurarea cărților dorite.

Occupînd un local cu o suprafață de peste 7000 mp, Oficiul posedă un atelier de legătorie deservit de 40 de lucrători și dotat cu aparatură și utilaj modern; aici sînt legate special pentru biblioteci majoritatea cărților nou apărute. Sînt prelucrate, de asemenea, la forma finită de carte, colile editoriale tipărite de diversele edituri și procurate de la acestea. Bibliotecile școlare și publice arată un interes crescînd pentru procurarea unor astfel de lucrări atractiv și solid legate.

O bibliotecă mobilă de tip special, destinată tot unui grup distinct de cititori, este **bibliotrenul** care circulă, începînd din 1957, pe rețeaua căilor ferate din sud-estul Franței. Organizat de către serviciul bibliotecilor al Căilor ferate, un vagon antepropulsat, cu o capacitate de 7 000 de volume, deservește aproximativ 12 000 de lucrători ai căilor ferate și familiile lor, în 26 de localități. Trenul parcurge un circuit de 2 400 de km în 33 de zile, durata staționărilor variînd între o jumătate de zi și 2 zile. În vagon, în afara compartimentului spațios afectat împrumutului, există un depozit de rezervă, o sală de lectură înzestrată cu reviste, ziare și un mic fond de referință și, bineînțeles, o cabină pentru locuința bibliotecarului.

Un bibliobuz de întreprindere a fost înființat, în 1971, în cadrul unei mari întreprinderi siderurgice (Wendel-Sidlor) din Lorena. Cu toate că dispunea de mai multe săli de lectură și 7 puncte de împrumut (dintre care două avînd și program de noapte), situate în diferite secții sau în așezări muncitorești, bibliotecii întreprinderii nu putea deservi convenabil cei 6 600

de angajați, mulți din aceștia, navețiți, călătorind cu autobuze al căror orar fiind sincronizat cu ieșirile și intrările din schimburi nu le permitea să frecventeze bibliotecii. Renunțîndu-se la două biblioteci filiale stabile, a fost introdus împrumutul prin bibliobuz. Dotat cu 3 000 de volume (exclusiv fondul de rezervă), acestea așteaptă, din două în două săptămîni, alternativ, la una din cele 10 intrări ale întreprinderii cu cel mai mare trafic, la schimbul de după amiază, cărțile putînd fi schimbate sau restituite între timp la oricare altă stație. În plus, bibliobuzul mai are șapte stații în așezări muncitorești și în fața căminelor. Pe lângă fondul propriu al bibliobuzului, cititorii pot beneficia de oricare altă publicație din colecțiile bibliotecii întreprinderii și ale filialelor sale (în total, 60 000 de volume și aproximativ 110 abonamente de presă), alegerea fiindu-le facilitată printr-un catalog colectiv. De notat că bibliobuzul împrumută și cărți în limbile germană, italiană, spaniolă, portugheză, arabă, în întreprindere lucrînd un mare număr de muncitori străini.

Ștefan GRUIA

Activitățile secțiunii bibliografice sînt foarte diverse. La intervale regulate se trimt bibliotecilor liste recomandative cu noutățile editoriale, liste de rezerve pentru completarea retrospectivă a colecțiilor, precum și bibliografiile de recomandare speciale. Astfel, săptămînal, se editează liste orientative cu menționarea autorului și titlului cărții sau, perioade, liste anotate, bibliografiile selective pe domenii și grupe de vîrstă, succinte bibliografiile de autor și culegeri tematice. În mod curent, unele tipuri de liste de noutăți recomandate folosesc beneficiarilor și ca formulare de comandă.

În atribuțiile secțiunii bibliografice este inclusă clasificarea zece la zece a cărților și redactarea descrierilor bibliografice pentru fișa de catalog, precum și sintetizarea conținutului unor publicații periodice, ce se distribuie apoi școlilor. Cărțile sînt livrate bibliotecilor școlare și publice, în cea mai mare parte, împreună cu accesoriile de bibliotecă — buzunărașul, fișa cărții (pe care este tipărit autorul și titlul lucrării) și cu setul de fișe de catalog — două pentru romane și unele și trei pentru celelalte tipuri de lucrări.

Oficiul central al bibliotecilor furnizează unităților interesate mobilier și echipament de bibliotecă: rafturi metalice, mobilier de expunere a publicațiilor, casete, fișiere, suporturi de carte, căruțoare pentru transportul publicațiilor, precum și diverse rechizite de birou. Secțiunea pentru mobilier și echipament dispune de personal consultant capabil să acorde asistență în domeniul amenajării spațiilor de bibliotecă.

Pentru o cît mai reală cunoaștere a necesităților lecturii există „bibliotecari de

legătură” pentru bibliotecile școlare sau secțiile de copii ale bibliotecilor publice, care acordă asistență vizitatorilor, fac recomandări pentru alegerea celor mai potrivite cărți sau răspund la diferite probleme de biblioteconomie.

Actuala legislație norvegiană referitoare la bibliotecile școlare și publice are la bază Decretul nr. 80 din 18 iunie 1971, potrivit căruia bibliotecii școlare, desfășurînd o bună parte a activităților pedagogice, trebuie să pună la dispoziția tuturor elevilor literatură și alte materiale de o reală valoare instructiv-educativă, stimulînd totodată folosirea acestora în scopuri utile. Chemată să sprijine dezvoltarea cunoștințelor și a activităților cultural-educative, bibliotecii publice, la rîndul ei, oferă tuturor locuitorilor țării o variată gamă de cărți și publicații. Actul legislativ din iunie 1971 precizează obligativitatea fiecărei municipalități de a acorda alocații pentru procurarea de cărți și materiale de bibliotecă. Pentru buna desfășurare a activităților, subvenția acordată de stat pentru bibliotecile școlare ca și o parte a celei acordate bibliotecilor publice este transferată, de regulă, spre administrare, Oficiului central al bibliotecilor.

Avîndu-se în vedere numărul ridicat al bibliotecilor mici, precum și distanțele mari dintre acestea și librării, existența Oficiului central al bibliotecilor este un element fundamental în sprijinul legislației norvegiene cu privire la bibliotecii.

Gheorghe DEBRUYKER

CZU 027.52(498):021.2

Mihai Ianculescu: Perspectivele afirmării plene. In: Biblioteca. Buletin trimestrial de biblioteconomie, supliment al revistei: „Indrumătorul cultural”, 29, nr. 2(6), iun 1976, p. 2-3.

La încheierea Congresului educației politice și culturii socialiste — eveniment de importanță istorică în viața politică și culturală a României socialiste —, editorul extrage și pune în lumină principalele sarcini și perspectivele de viitor ale activității bibliotecare din țara noastră, pusă în slujba făuririi spirituale a omului nou, constructor al comunismului.

CZU 025.22:027.52

Anchetă noastră: Programul de achiziții — selecție responsabilă și competență. Idem, p. 15-19.

Investigația efectuată în cîteva biblioteci municipale și orașenești din 7 județe ale țării urmărește modul în care fixarea precomenzilor pentru achiziții din producția editorială a anului 1976 corespunde cerințelor unor exigențe calitative superioare a procesului completării colecțiilor în bibliotecile publice.

CZU 027.52(498 Ploiești):002

Șt. NĂSTĂSESCU și M. CHIRULESCU: Informarea în biblioteca publică — Organizarea activității la Biblioteca Județeană „N. Iorga” din Ploiești. Idem, p. 26-27.

Contribuție la realizarea unei sinteze asupra concepției românești asupra informării în biblioteca publică, articolul prezintă principalele criterii și modalitățile practice ale organizării activității de informare a bibliotecii publice a județului Prahova.

CZU 090.1:025.2; 655.1/3

Prof. univ. dr. doc. Dan SIMONESCUSU: Din patrimoniul culturii românești. Monumente ale artelor tiparului (I). Idem, p. 28-29.

Deschizând un ciclu destinat valorificării, în educația socialistă a maselor, a monumentelor culturii românești aflate în colecțiile bibliotecilor noastre, articolul prezintă una din piesele de mare valoare ale istoriei tiparului românesc, „Biblia de la București” (1688), considerată de renumitul specialist prof. univ. Dan Simonescu drept „un act editorial fără egal”.

CZU 021.65

Ștefan GRUIA: Bibliobuzul în lume. Sinteza documentară (II). Idem, p. 29-31.

Continuând prezentarea sintetică a serviciului de bibliotecă publică prin bibliobuz în lume, autorul se oprește acum asupra problemelor de personal, itinerarii și randament. O ultimă parte va fi consacrată, în numărul viitor, echipamentului tehnic și amenajării bibliobuzului.

УДК 027. 52 (498):021.2

Михай Ианкулеску: Перспективы полного утверждения. «Библиотека», кварталный бюллетень по библиотечному делу, приложение к журналу «Индустриальный культурал», № 2(6), июль, 1976 год, стр. 2-3.

К завершению Съезда по политическому воспитанию и социалистической культуре, события исторического значения в политической и культурной жизни социалистической Румынии, передоает статью рельефно выделяет основные задачи и перспективы на будущее в библиотечной деятельности.

УДК 025.22:027.52

Наша анкета: Программа приобретения — ответственная и компетентный выбор. Там же, стр. 15-19.

Предпринятое в нескольких муниципальных и городских библиотеках из 7 уездов страны, это исследование имеет целью проанализировать, в какой мере предварительные заказы библиотек на приобретение издательской продукции за 1976 год соответствуют качественным требованиям задачи пополнения книжного фонда и укомплектования коллекций публичных библиотек.

УДК 027.52 (498 Плоешть):002

ШТ. НĂСТĂСЕСКУ и М. КИРУЛЕСКУ: Справочная работа в публичной библиотеке — Организация справочной работы в уездной библиотеке имени Н. Йорги г. Плоешть. Там же, стр. 26-27.

Являясь обобщением румынского опыта справочной работы публичных библиотек, статья рассматривает основные критерии и практические методы организации справочной работы в публичных библиотеках уезда Прахова.

УДК 090.1:025.2; 655.1/3

Проф. докт. доц. ДАН СИМОНЕСКУ: Достоинство румынской культуры.

Памятники печатного дела (I). Там же, стр. 28-29.

Открывая цикл выступлений, посвященных использованию в деле социалистического воспитания масс памятников румынской культуры из библиотечных коллекций, данная статья рассказывает об одном из ценнейших документов истории румынской печати — о Библии из Бухареста (1688 г.).

УДК 021.65

ШТЕФАН ГРУЯ: Передвижная библиотека-автобус в мире. Документальный синтез (II). Там же, стр. 29-31.

Продолжая краткий обзор деятельности по обслуживанию читателей публичных библиотек с помощью библиотек-автобусов, автор обзора, представляя нам в этом отношении опыт разных стран, на этот раз останавливается на вопросах персонала, маршрутов и производительности таких библиотек-автобусов.

CDU 027.52 (498):021.2

Mihai Ianculescu: Les perspectives de l'affirmation plénière. In: Biblioteca. Buletin trimestrial de biblioteconomie, supliment de la revue „Indrumătorul cultural”, 29, n° 2(6), juin 1976, p. 2-3.

A l'achèvement des travaux du Congrès de l'éducation politique et de la culture socialiste — événement d'importance historique dans la vie politique et culturelle de la Roumanie socialiste — l'éditeur relève les principales missions des bibliothèques de notre pays, ainsi que les perspectives de leur activité consacrée à la formation spirituelle de l'homme contemporain, bâtisseur du communisme.

CDU 025.22:027.52

Notre enquête: Le programme d'accroissement des collections — choix responsable et compétence. Idem, p. 15-19.

L'investigation effectuée en quelques bibliothèques urbaines de 7 districts du pays se propose de considerer la qualité du choix des livres à acquérir pour l'an 1976 selon les exigences d'un accroissement des collections scientifiquement conçu.

CDU 027.52 (498 Ploiești):002

Șt. Năstăsescu și M. Chirulescu: Organizarea de activitate informatică la Biblioteca districtuală „N. Iorga” de Ploiești. Idem, p. 26-27.

L'article — une contribution à la régularisation d'une synthèse sur la conception roumaine concernant l'activité informatică de la bibliothèque publique — présente comment est conçue et organisée cette activité à la bibliothèque de district Prahova.

CDU 090.1:025.2; 655.1/3

Prof. univ. dr. doc. Dan SIMONESCUSU: Le patrimoine culturel roumain. Monument de l'art d'imprimer (I). Idem, p. 28-29.

Premier d'un cycle d'articles se proposant d'utiliser, dans l'éducation socialiste des gens, les monuments culturels roumains se trouvant dans les collections de nos bibliothèques, l'article présente l'une des œuvres les plus valeureuses de l'histoire de l'imprimerie roumaine, „La Bible de Bucarest” (1688), considérée par le réputé spécialiste prof. univ. Dan Simonescu comme „une réalisation de l'art d'imprimer sans égal”.

CDU 021.65

Ștefan Gruiă: Le bibliobus dans le monde. Synthèse documentaire. (II). Idem, p. 29-31.

À la suite de l'étude concernant les services de lecture publique assurés par le bibliobus sur le plan international, cette fois-ci l'auteur s'occupe des problèmes concernant le personnel, les itinéraires et le rendement. Une dernière partie sera consacrée, dans le numéro prochain, à l'équipement technique et à l'aménagement du bibliobus.

UCD 027.52 (498): 021.2

Mihai Ianculescu: The Outlook of the Plenary Affirmation. In: Biblioteca. Quarterly Bull. for Librarianship, supplement of the journal „Indrumătorul cultural”, 29, no. 2(6), June 1976, pp. 2-3.

At the end of the Congress of political education and socialist culture — event of historical importance in the political and cultural life of socialist România —, the editorial draws out and emphasizes the main tasks and future outlook of the library work in our country, serving for the spiritual setting up of the new man.

UDC 025.22: 027.52

Our Investigation: The Programme for Book Acquisitions — Responsible Selection and Competence. Idem, pp. 15-19.

The investigations accomplished in some city and town libraries from 7 counties have in view the manner in which the stating of the orders for acquisitions from the 1976 book production agrees with the exigencies of the highest quality of the book provision process in public libraries.

UDC 027.52(498 Ploiești):002

Șt. NĂSTĂSESCU și M. CHIRULESCU: Informaționala activității la Biblioteca districtuală „N. Iorga” din Ploiești. Idem, pp. 26-27.

Contribution to the effecting of a synthesis upon the Romanian conception in the field of information work in public libraries, the paper presents the criteria and practical ways of the organizing of the information activity at the public library of Prahova county.

UDC 090.1:025.2; 655.1/3

Professor Dan SIMONESCUSU: Monuments of the Printing Art. (From the Romanian Cultural Patrimony, I) Idem, pp. 28-29.

Beginning a course of papers devoted to the revaluation, in the process of socialist education, of the Romanian culture monuments existing in the book stocks of our libraries, the article presents one of the most valuable specimens, of the Romanian printing history, „The Bible from Bucharest” (1688), considered, by professor Simonescu, as „a matchless editorial act”.

UDC 021.65

Ștefan GRUIA: The Book-Mobile in the World. (II). Idem, pp. 29-31.

Continuing the documentary synthesis concerning the public library service by book-mobile in the world, the author dwells on the topics of staff, itineraries and efficiency. The last paper, in the next issue, will be devoted to the equipment and arrangement of the book-mobile.